

11 лютага 2015 года. Беларусь. Мінск. І дата, і месца сталі ўжо часткай сусветнай найноўшай гісторыі. Яе асобным нават не радком — раздзелам.

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

Родная газета на роднай мове

12

ЛЮТАГА 2015 г.

ЧАЦВЕР

№ 27 (27885)

Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

«МІНСК» СУГУЧНАЕ З «МІР»

Фота БЕЛТА.

Учора да нашай сталіцы была прыцягнута ўвага, без перабольшання, усяго свету. Упершыню з пачатку ўзброенага канфлікту ва Украіне за адным сталом перамоў сабраліся лідары еўрапейскіх краін, якія маюць і магчымасці, і паўнамоцтвы гэты канфлікт прыпыніць. Кіраўнікі Францыі, Германіі, Расіі і Украіны збіраліся ў падобным фармаце ў Нармандыі, але тады перамоў адбываліся на фоне мерапрыемстваў да 70-годдзя высадкі на французскім узбярэжжы саюзніцкіх войскаў. Цяпер жа мэта пры-

ездзе іх усіх у Мінск — паспрабаваць знайсці спосаб патушыць вогнішча, якое пачало разгарацца ў цэнтры кантынента, які ўсяго некалькі дзесяцігоддзяў назад быў увесь ахоплены палымем самай жудаснай у гісторыі вайны.

І тое, што пляцоўкай для гэтых лёсавызначальных пры любым іх зыходзе перамоў з'яўляецца беларуская сталіца, — зусім не выпадкова. Гэта стала магчымым у першую чаргу дзякуючы паслядоўнай палітыцы і вельмі выразна акрэсленай пазіцыі беларускай дзяржавы і яе лідара па ўкраінскім пытанні. З самага пачатку ўкраінскага крызісу Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка неаднойчы падкрэсліваў гатоўнасць зрабіць усё магчымае, каб спыніць узброены канфлікт у суседняй краіне. Пры гэтым беларускі лідар заўсёды сцвярджаў: мы не напрошваліся ў міратворцы і не

робім на гэтым піяр. Проста бяда зусім побач. І людзі, што трапілі ў яе — не чужыя. Пакідаць іх у гэтай бядзе, спакойна чакаючы, што ж будзе далей, — гэта не пра беларусаў. Было і яшчэ адно вельмі важнае разуменне — наша краіна не бачыць іншага вырашэння канфлікту, чым шляхам перамоў. Мірны варыянт. Без альтэрнатывы. Права на гэту пазіцыю бясспрэчна замацаванае за намі ў свеце: 70 гадоў таму мы вельмі дорага за яго заплацілі.

Таму цалкам лагічна, што першыя крокі да мірнага вырашэння крытычнай сітуацыі ў паўднёва-ўсходняй частцы Украіны былі зробленыя менавіта ў Мінску: тут не раз праходзілі пасяджэнні кантактнай групы, прымаліся рашэнні аб спыненні агню. Словазлучэнне «мінскія дамоўленасці» стала сінонімам дамоў аб перамір'і. І калі гэтыя дамоўленасці былі паруша-

ныя, калі канфлітуючыя бакі зайшлі ва ўзброены тупік ва ўпартым нежаданні адзін аднаго пачуць, зноў успомнілі пра Мінск. І цалкам лагічна, што пасля няпростых перамоў з Франсуа Аландам і Ангелай Меркель у Маскве (а дагэтуль лідары Францыі і Германіі сустракаліся з Пятром Парашэнкам у Кіеве) прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін звярнуўся да свайго беларускага калегі Аляксандра Лукашэнка з просьбай дапамагчы правесці сустрэчу ў «нармандскім фармаце» ў Мінску. І пачуў абсалютна лагічны адказ: мы арганізуем усё, прыедзжайце.

Учора, перад адлётам Уладзіміра Пуціна ў Мінск, кіраўнікі Беларусі і Расіі правялі тэлефонную размову. Яны абмеркавалі арганізацыйна-тэхнічныя пытанні падрыхтоўкі сустрэчы ў рамках «нармандскага фармату» і асноўныя моманты зместу дакумента, які

меўся быць вынесены на разгляд лідараў дзяржаў-удзельніц сустрэчы. Але яе аптымістычным «эпіграфам» стала выказванне ўзаемнай зацікаўленасці ў найхутчэйшым спыненні ўзброенага процістаяння на ўсходзе Украіны. Гэтаксама як і словы Пятра Парашэнкі пра жаданне спыніць агонь і тое, што мінская сустрэча стане самай важнай у яго прэзідэнцкай кар'еры...

Мінск, старажытны горад, які адраджэўся з попелу пасля апошняй (дай Бог, каб яна на гэтай зямлі была апошняй ва ўсёй далейшай гісторыі) вайны, бадай, найлепшае месца, каб зрабіць упэўнены крок назад ад крывавай бездані, на мяжы якой апынулася не толькі суседняя братняя краіна, але і ўвесь кантынент, і ўвесь свет. Дый назва нашай сталіцы вельмі сугучная з нашым агульнаславянскім — «МІР».

ISSN 1990 - 763X

15027

9 771990 763008

СТАР 2

НЕ СЛОВАМІ, А СПРАВАМІ

Наша краіна будзе рабіць усё магчымае для ўсталявання міру ва Украіне

Перад перамовамі «нармандскай чацвёркі» адбылася двухбаковая сустрэча Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнка і Прэзідэнта Украіны Пятра Парашэнкі, паведамляе БЕЛТА.

Аляксандр Лукашэнка запэўніў свайго ўкраінскага калегу, што Беларусь будзе рабіць усё магчымае для ўсталявання міру. «Мы, па-мойму, гэта ўжо даказалі сваімі дзеяннямі. І на працягу гэтага часу ўсё, што абяцалі перад вамі, перад украінскім народам, выконваем. Ведайце, што так будзе і надалей», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт Беларусі звярнуў увагу, што ў апошні час лідары дзвюх краін шмат размаўлялі, праўда, больш па тэлефоне, абмеркавалі цэлы комплекс пытанняў, якія тычацца не толькі сітуацыі ва Украіне, але і двухбаковых адносінаў. «На здзіўленне, мы гандаль не згарнулі. Наадварот, ён у нас ідзе. І што прыемна, мы маем вельмі шмат заказаў ад вашых прадпрыемстваў», — сказаў кіраўнік беларускай дзяржавы. «Двухбаковыя адносіны паміж Украінай і Беларуссю знаходзяцца сёння на самым высокім узроўні», — лічыць і Пётр Парашэнка.

Прэзідэнт Украіны падкрэсліў велізарнае міжнароднае значэнне мінскай сустрэчы ў «нармандскім фармаце»: «Перакананы, што сёння ўвага ўсяго свету прыкавана да Мінска. Увесь свет сёння чакае, што або сітуацыя пойдзе шляхам дээскалацыі, дамоўленасці, спынення агню, адводу ўзбраенняў і спынення гібелі людзей, або, калі Мінск не стане гэтым сімвалам, яна пойдзе фактычна ўразнос...»

«Вельмі сімвалічна, што гэтая сустрэча адбываецца ў Мінску. Сёння мірны працэс ва Украіне звязаны з Мінскім пратаколам ад 5 верасня, Мінскім мемарандумам ад 19 верасня, і я трымаю кулакі, каб сённяшняе дата таксама ўвайшла ў гісторыю сусветнай дыпламатыі як дасягненне дамоўленасці аб міры», — сказаў Прэзідэнт Украіны.

Пётр Парашэнка таксама падкрэсліў, што беларускі бок і асабіста Аляксандр Лукашэнка зрабілі ўсё неабходнае для арганізацыі сустрэчы. «На сённяшні дзень за апошнія 4-5 месяцаў Мінск ужо зусім па-іншаму гучыць у свеце. Я гэтаму надзвычай рады і яшчэ раз дзякую вам за эфектыўную арганізацыю гэтай работы», — рэзюмаваў Прэзідэнт Украіны.

«МІНСК» СУГУЧНАЕ З «МІР»

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

З тым, што Мінск — найлепшая пляцоўка для перамоў, згодныя айчыныя і замежныя эксперты.

Мікалай ІВАНЧАНКА, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па пытаннях экалогіі, прыродакарыстання і чарнобыльскай катастрофы:

— Самы галоўны фактар — гэта тое, што Беларусь займае ўласную пазіцыю ў дачыненні да гэтага канфлікту. Усім вядома, што наша краіна падтрымлівае вельмі блізкія адносіны з Расійскай Федэрацыяй — разам мы будзем Саюзную дзяржаву, удзельнічаем у Еўразійскім саюзе. У той жа час Беларусь прыкладае значныя намаганні для таго, каб не толькі захаваць добра-суседскія стасункі з Украінай, але і паспрыць як мага больш хуткаму вырашэнню канфлікту там. Натуральна, сваю ролю адыграла і месцазнаходжанне нашай краіны паміж Еўрапейскім саюзам, Расіяй і Украінай. Такім чынам, усе гэтыя фактары паўплывалі на тое, што сустрэча кіраўнікоў нармандскай чацвёркі адбылася менавіта ў Мінску. Гэта абсалютна лагічны крок, улічваючы, што ў Мінску ўжо праходзілі перамовы па ўрэгуляванні ўкраінскага крызісу. Сустрэча ў

беларускай сталіцы — гэта працяг раней распачатага дыялогу.

Станіслаў КНЯЗЕЎ, доктар юрыдычных навук, прафесар, рэктар Міжнароднага інстытута «МІТСО»:

— За апошнія гады Беларусь стала вядомай у свеце дзякуючы намаганням нашых палітыкаў, спартсменаў... Болей за тое, наша краіна заўсёды прытрымлівалася мірнай палітыкі суіснавання дзяржаў — пра гэта не раз казаў беларускі Прэзідэнт, у тым ліку з трыбуны Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. Натуральна, гэтыя факты паўплывалі на тое, што сусветныя лідары выбралі Мінск для правядзення перамоў па ўрэгуляванні крызісу ва Украіне.

Аляксандр ПУГАЧОЎ, кандыдат юрыдычных навук, дацэнт, загадчык кафедры тэорыі і гісторыі дзяржавы і права Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта:

— Мінская перамоўная пляцоўка стала сімвалам надзеі ва ўрэгуляванні ўкраінскага крызісу — і сёння да яе прыцягнута ўвага ўсёй міжнароднай супольнасці. Захад і Усход давяраюць мінскаму фармату сустрэч — гэта ўжо бяспрэчны факт. Цяпер Беларусь стала цэнтрам палітычных намаганняў па пошуку рашэнняў урэгулявання, значных для Украіны, Расіі, Еўропы і ўсяго свету. Мабыць, ні на адну з папярэдніх сустрэч па гэтай тэматыцы не ўскладалася столькі спа-

дзяванняў, як на сённяшнія мінскія перамовы.

Валянцін МІЛАШЭЎСКІ, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы:

— У нас ужо арганізаваліся падобныя сустрэчы з удзелам кіраўнікоў дзяржаў па ўрэгуляванні канфлікту ва Украіне. Да таго ж, беларускі Прэзідэнт заўсёды казаў пра тое, што наша краіна гатова прадставіць пляцоўку для перамоў — для гэтага ёсць неабходныя ўмовы. Усе зацікаўленыя ў вырашэнні канфлікту бакі маюць магчымасць сустрэцца на нейтральнай тэрыторыі і абмеркаваць шляхі выхаду з той няпростай сітуацыі, якая склалася сёння.

Брус БАКНЭЛ, Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Вялікабрытаніі ў Беларусі:

— Беларусь з'яўляецца найлепшым месцам для правядзення перамоў па ўкраінскай тэматыцы, у тым ліку ў «нармандскім фармаце». У многіх беларусаў і расіян сваякі жывуць ва Украіне, і зразумела, што ўсе з вялікай заклапочанасцю сочаць за развіццём падзей у гэтай краіне. Вельмі важна, што перамовы лідараў Францыі, Германіі, Расіі і Украіны былі арганізаваны менавіта ў Мінску.

НА СУВЯЗІ — УСЕ РЭГІЁНЫ

Чарговія прамыя тэлефонныя лініі адбудуцца ў гэтую суботу, 14 лютага

З пачатку года, кожную суботу, на працягу трох гадзін прадстаўнікі аблвыканкамаў і Мінскага гарвыканкама, а таксама раённыя ўлады адказваюць на самыя хвалюючыя пытанні жыхароў Беларусі. Эканамічнае развіццё гарадоў, своечасовая выплата заработнай платы, праблемы ў сферы ЖКГ і многія іншыя пытанні ў гэты час становяцца ключавымі. Прамыя тэлефонныя лініі праходзяць ужо чацвёрты тыдзень запар па суботах з 9 да 12 гадзін.

Як правіла, у кожным з рэгіёнаў адказваюць не менш, чым на чатыры дзясяткі званкоў. Улады запэўніваюць, што цяпер практыка прамых тэлефонных ліній стане пастаяннай.

У гэтую суботу з 9.00 да 12.00 на сувязі з беларусамі:

Брэсцкі аблвыканкам: ЦУПРЫК Леанід Аляксандравіч — намеснік старшыні (8 0162 213121)

Віцебскі аблвыканкам: ГРАБНЁЎ Геннадзь Іванавіч — першы намеснік старшыні: (8 0212 204260)

Гомельскі аблвыканкам: ПРЫВАЛАЎ Уладзімір Аляксандравіч — намеснік старшыні: (8 0232 751237)

Гродзенскі аблвыканкам: ШУЛЕЙКА Юрый Вітольдвіч — намеснік старшыні: (8 0152 735644)

Мінскі аблвыканкам: ТУРЧЫН Аляксандр Генрыхавіч — намеснік старшыні: (500 41 60)

Магілёўскі аблвыканкам: Чыкіда Алег Іванавіч — першы намеснік старшыні: (8 0222 501869)

Мінскі гарвыканкам: КАРПЕНКА Ігар Васільевіч — намеснік старшыні: (222 44 44)

■ Зала калегіі

ДВАЦЦАЦЬ ДАКУМЕНТАЎ ЗАМЕСТ ПЯЦІ

даводзіцца запаўняць педагогам

«Тэма далейшага развіцця сістэмы адукацыі аказалася апошнім часам у цэнтры шматлікіх дэбатаў і дыскусій. Аналізам стану спраў у адукацыі займаліся тры спецыяльна створаныя для гэтага камісіі. Меркаванняў нахонт шляхоў удасканалення работы галіны ў грамадстве шмат. Чаго хаваць: вучыць і даваць парады ў нас умеюць усе... Але пытанні і праблемы ёсць, і іх трэба вырашаць, — заявіла на калегіі Міністэрства адукацыі, дзе падводзіліся вынікі работы галіны за папярэдні год, намеснік прэм'ер-міністра краіны Наталля КАЧАНОВА. — Прычым вырашаць планамерна... Нельга дапускаць ніякіх шараханяў. У нас павінен быць дакладны план дзеянняў па ўдасканаленні сітуацыі ў адукацыі».

Наталля Качанова паведаміла, што ў 2015 годзе завяршаецца тэрмін многіх дзяржаўных праграм у адукацыі: «Я лічу, што трэба мяняць падыходы да іх стварэння. Неабходна распрацаваць адну дзяржаўную праграму, якая б акумулявала развіццё дашкольнай, агульнай сярэдняй і прафесійнай адукацыі».

Па словах віцэ-прэм'ера, нягледзячы на лічбы, што былі закладзеныя ў папярэдняю праграму па развіцці дашкольнай адукацыі, напружанасць з забеспячэннем месцаў ў дашкольных устаноў захавалася. Сёння для таго, каб задаволіць усіх, хто мае патрэбу ў дзіцячых садках, і ліквідаваць чаргу, нам не хапае 143 дашкольных устаноў. «Таму

хацелася б звярнуць увагу намеснікаў старшыняў абласных выканкамаў, якія прысутнічаюць на калегіі, на гэтую праблему. Трэба ўважліва вывучыць сітуацыю з будаўніцтвам дзіцячых дашкольных устаноў у вальных рэгіёнах. Галоўнае — сацыяльная інфраструктура павінна ісці наперадзе будаўніцтва жылля, а не наадварот, як гэта адбываецца сёння».

«Ключавая фігура ў адукацыі — асоба выхавальніка, настаўніка і выкладчыка, — падкрэсліла Наталля Качанова. — Там, дзе працуе сапраўды педагог, бачныя і вынікі...»

Разам з тым першы намеснік міністра адукацыі Вадзім БОГУШ выказаў занепакоенасць кадравай сітуацыяй: «Крытычнай з'яўляецца недастатковая падрыхтоўка педагогічных кадраў, абумоўлена якая нізкім узроўнем падрыхтоўкі абітурыентаў, так і якасцю адукацыйнага працэсу ў ВНУ, што ў выніку негатыўна ўплывае на імідж настаўніка ў грамадстве». Асобная праблема, па яго словах, гэта дадатковая нагрузка на настаўнікаў, звязаная з выкананнем неўласцівых педагогам функцый і папяровай бюракратыяй.

Па выніках маніторынгу, што праводзіла Міністэрства адукацыі, колькасць дакументаў, якія запаўняюць настаўнікі-прадметнікі, дасягае 20, а на класных кіраўнікоў кладзецца яшчэ большая папяровая нагрузка. Пры тым, што ва ўстаноўленым Міністэрствам пераліку для прадметнікаў прадугледжаны чатыры дакументы, а для класных кіраўнікоў — пяць.

— Прамая адказнасць і абавязак па кіраванні гэтымі папяровымі патокамі ляжыць

на тэрытарыяльных органах кіравання адукацыяй. Усе гэтыя дакументы патрабуюцца, перш за ўсё, на тэрытарыяльным узроўні, таму настойлівае прозьба да кіраўнікоў сістэмы адукацыі на месцах — кантраляваць і ўпарадкаваць патак даручэнняў, — дадаў Вадзім Богуш.

«Сёння для таго, каб задаволіць усіх, хто мае патрэбу ў дзіцячых садках, і ліквідаваць чаргу, нам не хапае 143 дашкольных устаноў».

Па словах міністра адукацыі Міхаіла ЖУРАЎКОВА, больш пільнае вывучэнне сітуацыі з «паперавытворчасцю» паказала, што «не ўсё так проста, ёсць шмат падводных камянёў і звязаных з гэтым акалічнасцяў». І ўсё ж новы кіраўнік адукацыйнага ведамства спадзяецца рассекчы клубок праблем і даць, нарэшце, педагогам палёгка.

Міхаіл Жураўкоў таксама паведаміў, што ёсць намер стварыць пры Міністэрстве адукацыі Рэспубліканскі савет маладых педагогічных, выкладчыцкіх і навуковых кадраў. Гэта форма работы будзе ўзаемна карысная як для міністэрства, так і для педагогаў. У прыватнасці маладыя настаўнікі і выкладчыкі змогуць дзяліцца сваім бачаннем праблем у адукацыі і шляхамі іх вырашэння на самым высокім узроўні і быць упэўненымі, што іх пачуюць.

Надзея НІКАЛАЕВА

«Замахнуліся» на Сусветную зімовую ўніверсіяду

Магчымасць правядзення ў Беларусі ў 2018 годзе студэнцкіх чэмпіянатаў свету па асобных відах спорту, а таксама Сусветнай зімовай ўніверсіяды — 2021 была абмеркаваная ў Гранадзе. Нагадаем, што зараз у Іспаніі праходзіць Сусветная зімовая ўніверсіяда — 2015 з удзелам беларускіх спартсменаў.

Намеснік міністра адукацыі Беларусі Віктар Якжык і дырэктар Рэспубліканскага цэнтра фізічнага выхавання і спорту навуэнцаў і студэнтаў Валянціна Баляба сустрэліся ў Гранадзе з першым віцэ-прэзідэнтам Міжнароднай федэрацыі ўніверсітэцкага спорту (FISU) Алегам Матчынём і генеральным сакратаром гэтай арганізацыі Эрыкам Сэнтрамам.

Віктар Якжык падкрэсліў, што ў Беларусі створана сучасная спартыўная база для правядзення спаборніцтваў па 5 відах спорту з абавязковай праграмай зімовай ўніверсіяды (лыжныя гонкі, біятлон, хакей з шайбай, фігурнае катанне і шорт-трэк), а таксама па двух дадатковых відах (канькабежны спорт і лыжнае арыентаванне). У сувязі з гэтым ёсць прапанова спаборніцтва па іншых відах абавязковай праграмы (гарналыжны спорт, сноўборд, кёрлінг) правесці на тэрыторыі суседняй Польшчы. Практыка правядзення ўніверсіяды ў двух краінах упершыню была выкарыстана ў 2003 годзе, калі права правесці студэнцкія гульні атрымалі Італія і Аўстрыя.

Генеральны сакратар FISU Эрык Сэнтран не сумняваецца, што Беларусь здольная правесці ўніверсіяду, асабліва

пасля візіту прадстаўнікоў Міжнароднай федэрацыі ўніверсітэцкага спорту ў жніўні мінулага года ў Мінск і знаёмства са спартыўнымі аб'ектамі нашай краіны. У ходзе перамоў таксама закраналіся і фінансавыя аспекты правядзення мерапрыемства. Акцэнт быў зроблены на адукацыйных і медыйных праектах.

Пасля заканчэння перамоў афіцыйная прадстаўнікі беларускай дэлегацыі ў Гранадзе сустрэліся з дэлегацыяй Польшчы. Падчас сустрэчы атрымана адабрэнне ідэі правядзення Сусветнай зімовай ўніверсіяды 2021 года ў дзвюх краінах, а таксама дасягнута дамоўленасць аб наведванні спартыўных аб'ектаў, якія могуць быць задзейнічаны пры яе правядзенні.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ДУША — ПРАЗ КЛАСІКУ

Творы кітайскай літаратуры па-беларуску і наадварот

«Кніга дае падставы не толькі для гуманітарнага супрацоўніцтва — яна раскрывае душу кожнага народа». Такія словы прагучалі з вуснаў міністра інфармацыі Рэспублікі Беларусь Ліліі Ананіч падчас падпісання Мемарандума аб супрацоўніцтве паміж Міністэрствам інфармацыі Беларусі і Галоўным дзяржаўным упраўленнем па справах прэсы, выдавецтваў, радыёвяшчання, кінематаграфіі і тэлебачання Кітайскай Народнай Рэспублікі.

Фота Юліяна ПРЭСЦІКАГА.

Мемарандум прадугледжвае супрацоўніцтва ў кнігавыдавецкай галіне: у прыватнасці будзе ажыццяўляцца праект перакладу класічнай літаратуры Кітайскай Народнай Рэспублікі і Рэспублікі Беларусь на беларускую і кітайскую мовы адпаведна. Ён будзе рэалізаваны цягам пяці найбліжэйшых гадоў (да 2020-га) і дасць магчымасць папоўніць фонды нацыянальных бібліятэк дзвюх краін лепшымі творами класічнай літаратуры партнёраў. Рэалізацыя праекта ўжо ідзе (у тым ліку пры ўдзеле Выдавецкага дома «Звязда») — выдадзена некалькі кніг перакладаў. Але кнігавыдаўцы і дзяржаўныя ўстановы дзвюх краін, якія адказваюць за гэты кірунак, могуць стаць добрымі сябрамі. Гэтану спрыяе і ўдзел Кітайскай Народнай Рэспублікі ў XXII Мінскай міжнароднай выставе-кірмашы ў якасці ганаровага гасця.

Намеснік кіраўніка Галоўнага дзяржаўнага ўпраўлення па справах прэсы, выдавецтваў, радыёвяшчання, кінематаграфіі і тэлебачання Кітая Янь Сяохун сказаў:

— Падпісанне мемарандума, які адкрывае прастору ў галіне перакладаў, з'яўляецца добрым пачаткам для ўмацавання адносінаў паміж дзвюма краінамі.

Як кіраўнік дэлегацыі Кітая на Мінскай міжнароднай выставе-кірмашы ён распавёў, што ў Пекіне таксама ёсць міжнародныя кніжныя кірмашы, які адбываюцца восенню і прыцягваюць удзельнікаў з усяго свету. Удзел беларускіх выдаўцоў і пісьменнікаў у гэтым форуме цікавіць кітайскі бок, таму што «кніжная выстава — не толькі пляцоўка і гандаль, але і платформа для міжнароднага сяброўства».

Ларыса ЦІМОШЫК.

АПТЫМІСТЫ

Гэта нібыта вобразны адбітак Мінска: шырокія праспекты і скрыжаваныя маштабныя стэнды-павільёны, дзе жывуць кнігі і людзі, якія за іх адказваюць у розных краінах. Тут ёсць свой цэнтр, дзе і для аркестра знайшлося месца, і для сустрэч важных асоб. Ёсць і мікрараёны, больш далёкія ад цэнтру, дзе жыццё больш спакойнае, па кватэрах-стэндах, якія, можа, не такія маштабныя, але калі прыглядацца — столькі імёнаў і твораў, столькі сваіх, знаёмых, ці тых, з кім бы хацеў пазнаёміцца. Вялікі комплекс на праспекце Пераможцаў у сталіцы ператварыўся ў своеасаблівы кніжны горад. У гэтыя дні асноўныя яго насельнікі — кнігі, розныя, на розных мовах, безліч кніжнай прадукцыі, якая прапаноўваецца не толькі для знаёмства, але і для продажу. Гэта месца, дзе нехта прадае кнігі, а нехта іх купляе. Першым і другім трэба знайсці адзін аднаго ў такім вялікім горадзе... Але першых і другіх павінна аб'ядноўваць нешта адно: святая вера ў тое, што друкаваная кніга — не толькі крыніца ведаў (і ўсё, што кажуць у такіх выпадках), гэта каштоўнасць, непадуладная часу, а таму тэхналогія, якія б яны ні былі прасунутыя і паспяхова, яе выцесніць не змогуць.

Напэўна, усё залежыць ад людзей: ці захочуць яны чытаць друкаваную кнігу, ці будуць спадзявацца толькі на тэхналогіі. А яшчэ ж істотна, каго чытаць ці што. І як выглядае тая самая друкаваная кніга, што дапамагае ёй не здавацца ў эпоху іншых тэхналогій у самых розных краінах свету.

28 краін прадставілі свае кніжныя выданні на Мінскай міжнароднай кніжнай выставе-кірмашы. Усіх ад нашай краіны, ад імя Прэзідэнта вітаў **намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Ігар БУЗОЎСКІ**.

Сапраўды, хочаце — шукайце кнігі на беларускай мове (дзяржаўных і прыватных выдавецтваў Беларусі), глядзіце на рускай, украінскай, сербскай; калі чытаеце па-англійску, то калі ласка, цікаўцеся праграмай стэндаў Вялікабрытаніі, ЗША; ёсць кнігі на нямецкай мове, італьянскай, на французскай, калі хочаце, альбо сучасная французская літаратура ў перакладзе. Ёсць кнігі на такіх мовах, да гучання якіх мы зацікаўлена прыслухоўваемся: падыдзіце да стэнду Ірана, напрыклад. Ці Кітая...

Фота Юліяна ПРЭСЦІКАГА.

— Кнігавыдаўцы з розных краін сабраліся, каб засведчыць: кніга ёсць і будзе заставацца мастком супрацоўніцтва паміж народамі, — адзначыла **міністр інфармацыі Беларусі Лілія АНАНІЧ**. — Сёлета ганаровым гасцем стала краіна, якая з'яўляецца стратэгічным партнёрам Беларусі, — Кітайская Народная Рэспубліка.

Гэты стэнд абмінуць наогул складана — цэнт-

НА XXII МІНСКАЙ МІЖНАРОДНАЙ КНИЖНАЙ ВЫСТАВЕ
САБРАЛІСЯ ЛЮДЗІ, ЯКІЯ ЛЮБЯЦЬ КНИГУ
І ВЕРАЦЬ У ЯЕ БУДУЧЫНЮ

ральны і самы вялікі. Нават не стэнд, а тэрыторыя для прэзентацыі кітайскай культуры. Дзе, дарэчы, знайшлося месца і сучасным тэхналогіям, і кітайскім традыцыям. Тэхналагічна адкрылі сам стэнд: прыцісканнем рук кіраўнікоў кітайскай дэлегацыі і беларускіх партнёраў да чырвонай скрыні з белымі іерогліфамі. І так было прыгожа. Ад целыні рук скрыня

вал — як загадка. Складанае пісьмо, неверагодная мова. Але гэты народ, нягледзячы на імкненне да тэхналагічнасці, усё ж традыцыі шануе, асабліва тыя, якія падкрэсліваюць адметнасць — моўную і наогул культурную. Яшчэ адна — графічны адбітак на рысавай паперы. Мастачка тут жа робіць і аддае — на белай паперы ці на чырвонай. Нашы людзі адразу заўважаюць — і выстройваюцца ў чаргу: шыкоўны ж падарунак ад Кітая!

А вось **дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Раман МАТУЛЬСКІ** нагадаў, што падарункі ад Кітая ў нас ужо дзейнічаюць гадоў дзесяць. Пры будаўніцтве бібліятэкі ў Беларусі ад Кітайскай Народнай Рэспублікі атрымалі тэхнічнае абсталяванне. І на выставу ў Мінск дэлегацыя Кітая прыехала з кніжнымі падарункамі для Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Кітай адказна падрыхтаваўся да Мінскага кірмашу: дэлегацыя прыехала немалая — больш за 80 чалавек, прадстаўлена 5000 кніг. Хто больш?

Можа, Расійская Федэрацыя. У яе свая галоўная ідэя, якая знайшла адлюстраванне на выставе: шмат кніжных праектаў, прысвечаных

70-годдзю Вялікай Перамогі. Гэта цяпер святое для расіян, беларусаў, увогуле многіх народаў свету: шэраг праектаў сумесных, нават у рамках СНД. А вось што ёсць выключна расійскае (як прыклад для іншых) — 2015 год абвешчаны годам літаратуры ў Расійскай Федэрацыі.

— Значная частка экспазіцыі прысвечана выданнем класічнай і сучаснай літаратуры, — гаворыць **Наталля КРЭЧАТАВА, начальнік аддзела міжнароднага і рэгіянальнага супрацоўніцтва Дэпартаменту сродкаў масавай інфармацыі і рэкламы горада Масквы**. — Акрамя таго, самастойны раздзел прысвечаны выданням, якія выйшлі пры супрацоўніцтве з беларускімі калегамі. Культура і кніга былі заўсёды тымі фактарамі, што аб'ядноўваюць краіны і народы.

— Кніга цяпер перажывае цяжкія часы, — адзначыў паэт **Геннадзь ІВАНОЎ, першы сакратар Праўлення Саюза пісьменнікаў Расіі**. — Усё менш людзей гатовыя купіць кнігу за любыя грошы. Тыражы змяншаюцца. Але мы, хто прыйшоў на гэтую выставу, нібыта працягваем будаўніцтва кніжнага каўчэга, на якім калі-небудзь уратуецца людзі.

Ларыса ЦІМОШЫК.

«БУДУ ГЕРОЕМ, ЯК МОЙ ПРАДЗЕД»

Сімвалічна, што значная частка мерапрыемстваў на выставе-кірмашы была прысвечана 70-годдзю Вялікай Перамогі, якое сёлета адзначыць амаль увесь свет.

Адбылася цырымонія ўзнагароджання пераможцаў Міжнароднага конкурсу патрыятычнага плаката «Нам дарагі свет», які праводзіўся сярод моладзі краін СНД. Наша газета неаднойчы пісала пра гэтае ўнікальнае мерапрыемства, арганізатарамі якога выступілі Міністэрства інфармацыі і Міністэрства абароны Беларусі, Беларуская дзяржаўная акадэмія мастацтваў і Выдавецкі дом «Звязда».

— Мы сёння думаем пра будучыню, — падкрэсліла **міністр інфармацыі Лілія АНАНІЧ**. — Будучыня — у тых дзедзях, якія вучацца за школьнай партай, у тых маладых людзях, якія спасцігаюць азы прафесіі ў вышэйшых навуковых установах. Але не толькі прафесіяналізм з'яўляецца важнай, неабходнай якасцю для развіцця асобы, дзяржавы. Вельмі важна, каб пакаленне беларусаў убірала ў сябе гісторыю і святыя традыцыі, што прыйшлі да нас ад бацькоў, дзедаў і прадзедаў. Міністэрства інфармацыі з падтрымкай Міністэрства абароны, акадэміі мастацтваў на-

шай краіны рэалізавала перспектывы ідэалагічнага праекта. Было вельмі важна адчуць, як маладое пакаленне не толькі беларусаў, але і прасторы СНД адносіцца да тэмы гістарычнай памяці. І мы ўбачылі: на конкурс прыйшло больш чым 300 работ, што яшчэ раз сведчыць — у нас цудоўная моладзь, якая шануе подзвіг продкаў. А гэта значыць, што сцяг Перамогі будзе заўсёды ў надзейных руках.

Як зазначыў **міністр абароны Андрэй РАЎКОЎ**, вельмі важна разумець, што і ў Год моладзі, і ў год 70-годдзя Перамогі самае галоўнае для нас — патрыятызм пры выхаванні моладзі. «Сёння мы гаворым аб тым, што маладыя людзі ў плакатах выказалі сваю душу, думкі, погляд на наваколны свет, на такую падзею як Вялікая Перамога, — дадаў міністр. — Яна і з'яўляецца злучальным звяном паміж краінамі — удзельнікамі Садружнасці Незалежных Дзяржаў. Асабліва ярка гэта праўляецца цяпер, калі вельмі важна, каб нашы дзяржавы ўзаемадзейнічалі адна з адной, развіваліся ў імя міру і стабільнасці на зямлі».

Пераможцам конкурсу стаў плакат «Я таксама буду героем — як мой прадзед». Аўтары, квартал з Гродна, па ўзнагароду прыехалі асабіста. Гэта маладая сям'я Адасік — Ігар,

Ксенія і маленькая Адэліна — студэнт Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы Аляксандр Перагудаў. Як прызналіся маладыя бацькі, дачку да стварэння плаката прыцягнулі невыпадкава. «Дзеці павінны ведаць пра гераічныя подзвігі сваіх продкаў, а наша задача — ім дапамагчы», — упэўнены аўтары.

Як **расказаў рэктар Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў Міхаіл БАРАЗНА**, другое месца ў конкурсе плаката прысуджана ўдзельніку з Арменіі, трэцяе падзелена паміж трыма прадстаўнікамі з Расіі і Казахстана. «Мастацтва плаката Беларусі — вялікі здабытак культуры і выдавецкай практыкі, — перакананы Міхаіл Баразна. — Імёны найлепшых мастакоў, дызайнераў у галіне плаката з'яўляюцца сусветнай элітай гэтай творчасці. Упэўнены ў будучыні конкурсу, бо моладзь адгукнулася на наш заклік. Мерапрыемства паказала, што маладыя людзі вялізнага кантынента пазнаюць і шануюць сімвалы Перамогі, жадаюць даносіць людзям самым высокім каштоўнасці нашых народаў. Спадзяюцца, што найлепшыя працы будучых конкурсаў стануць сур'ёзным укладам у развіццё сусветнага плаката».

У сваю чаргу Нацыянальная кніжная палата і Нацыя-

нальная бібліятэка Беларусі прэзентавалі шэраг выданняў ваеннага часу. Вядома, што ў той трагічны для нашай гісторыі час, грамадскае жыццё не спынялася. Таксама друкаваліся кнігі, у чым можна было ўпэўніцца на выставе. Кнігі дзяржаўнага выдавецтва БССР, Акадэміі навук БССР. Выдаваліся каталогі выстаў беларускіх мастакоў, біяграфічныя звесткі народных артыстаў, школьныя падручнікі, дзіцячая літаратура.

Беларускае тэлеграфнае агенцтва прэзентавала фотаальбом «Перамога — адна на ўсіх». Дарэчы, творчы праект стаў пераможцам 54-га Нацыянальнага конкурсу «Мастацтва кнігі» ў намінацыі «Перамога». Фотаальбом змяшчае каля 400 унікальных фотаздымкаў. У асноўным, гэта фатаграфіі з архіва БелТА, Нацыянальнай бібліятэкі, Беларускага дзяржаўнага архіва кінафотадэкаў. На фотаздымках адлюстраваны не толькі ваенны перыяд. Тут паказана наша краіна ў перадаванні час, у этап аднаўлення пасля вайны, адлюстравана тэма мемарыялізацыі народнай памяці.

— Для кожнага з нас, хто жыве ў гэтай краіне, Перамога — нешта асабістае, — упэўнены адзін з аўтараў ідэі, **генеральны дырэктар**

Пераможцы Міжнароднага конкурсу патрыятычнага плаката Аляксандр ПЕРАГУДАЎ, Ігар, Ксенія і Адэліна АДАСІК (злева направа).

Беларускага тэлеграфнага агенцтва Дзмітрый ЖУК. — Яна не абышла ні адну сям'ю, у тым ліку маю. Таму да гэтага праекта я адносіўся як да нечага вельмі асабістага. Мы з асаблівай цеплынёй падбіралі фатаграфіі, шмат іх абмяркоўвалі.

Адной з пляцовак XXII Мінскай міжнароднай кніжнай выставы-кірмашы стаў Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Тут расійскія ўдзельнікі выставы правялі ваенна-патрыятычную акцыю. «Гэта тэатралізаваны манаспекталь сучасных пецярбургскіх паэтаў на тэму

вайны, які называецца «На 2-м Беларускім...», — **расказала праграмы дырэктар Х Міжнароднага кніжнага фестывалю Яна МЯЖЭЙНІКАВА**. — Падобную імпрэзу мы ладзілі на Віцебскім вакзале ў Пецярбургу. Такія акцыі вельмі патрэбныя: яны дазваляюць людзям далучыцца да нашай гісторыі, зразумець яе і не дапусціць класічных памылак мінулага».

Здаецца, усе мерапрыемствы выставы-кірмашы ваенна-патрыятычнага зместу і былі накіраваны на тое, каб шанавалі і памятаць... **Вераніка КАНЮТА**.

■ Будзь у курсе

Пайшоў у лес?

Увага, зараз вылеціць «птушка»!

115 камер закупілі лясгасы краіны для арганізацыі відэаназірання ў лясным фондзе. Да пачатку дачнага сезона плануецца набыць яшчэ 680 «фотапастак», паведамлілі ў прэс-службе Міністэрства лясной гаспадаркі.

Штогод работнікі лясгасаў вывозяць з ляснога фонду больш за 8 тысяч кубічных метраў бытавых адходаў. Пры гэтым у прыдарожных палосах леснікі збіраюць больш за 4 тысячы кубічных метраў смецця, у месцах адпачынку і на прылеглых да іх тэрыторыях яшчэ больш за 2 тысячы кубаметраў і столькі ж

вакол населеных пунктаў і саадаводчых таварыстваў.

На дапамогу лесаводам у барацьбе з парушальнікамі ляснога заканадаўства цяпер прыйдуць сістэмы відэаназірання, якія ўжо даказалі сваю эфектыўнасць. У камер не будзе пастаяннага месца прапіскі. Іх па чарзе будуць устаўляць там, дзе часцей за ўсё здзяйсняюцца правапарушэнні — на ўчастках, прылеглых да аўтадарог, саадаводчых таварыстваў, санаторыяў і прафілакторыяў, а таксама ў іншых месцах масавага знаходжання грамадзян, там, дзе нярэдка арганізуюцца несанкцыянаваныя звалкі.

— Гэтыя «відэапасткі» могуць працягла час працаваць у аўтаномным рэ-

жыме, яны надзейна абаронены ад неспрыяльных умоў надвор'я: не баяцца ні праліўнага дажджу, ні моцнага ветру, ні маразоў, — распавялі ў прэс-службе Мінлясгаса. — Распазнаванне камер дазваляе разгледзець твары тых, хто трапляе ў поле іх бачнасці. Вельмі добра «чытаюцца» і аўтамабільныя нумары. Такі вопыт падтрымання парадку ў лясках і выяўлення фактаў парушэння ляснога заканадаўства нашы лесаводы перанялі ў сваіх фінскіх калег. Дарэчы, пра тое, што ва ўгоддзях вядзюцца відэаназіранне, наведнікаў лясоў будуць інфармаваць аб'ява.

Сяргей РАСОЛЬКА

ПРАБЛЕМА ЁСЦЬ, НЕБЯСПЕКА — СУР'ЁЗНАЯ

За год у сталіцы было зарэгістравана амаль 900 выпадкаў перадазіроўкі наркатыкаў

Спецыялісты са сфер адукацыі, аховы здароўя, правапарадку і іншыя зацікаўленыя аб'ядноўваюцца для вырашэння агульнай бяды, што навісла над беларускай моладдзю. Бо шкодныя звычкі, пра якія нам з дзяцінства распавядаюць у школах і якія, па іроніі лёсу, многія маладыя там жа і набываюць, непарыўна звязаныя не толькі са здароўем, але і з дынамікай правапарушэнняў. Нягледзячы на тое, што ў Мінску агульная злачынасць знізілася на 12%, увогуле па краіне за апошні год адзначаецца яе рост. Асабліва турбова спецыялістаў сітуацыя з незаконным абаротам наркатыкаў.

У апошняй сферы падлеткамі здзейснена больш за 100 злачынаў. На ўліку ў наркалагічным дыспансэры знаходзіцца каля 150 дзяцей.

«Але гэта адбываецца не таму, што наркатыкаў стала шмат і многія сталі іх ужываць. Змянілася заканадаўства: спайсы прызналі наркатычнымі сродкамі. І раней падчас візіту міліцыянера на дом ніякіх адміністрацыйных пратаколаў не складалі, а цяпер усе, хто паспрабаваў наркатыкі аднойчы, трапляюць пад увагу органаў унутраных спраў і аховы здароўя», — адзначыла намеснік старшын камісіі па справах непаўналетніх Мінгарвыканкама Алена ГЕРАСІМЕНКА.

У пацярджэнне слоў калегі начальнік упраўлення па наркакантролі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі ГУУС Мінгарвыканкама Канстан-

цін ЛЯШКЕВІЧ паведаміў, што «наркаманія ў Мінску летась пабіла ўсе рэкорды». Па яго словах, у 2014 годзе ў Мінску было зарэгістравана амаль 900 выпадкаў перадазіроўкі наркатыкамі. Памёр 21 чалавек, з іх адзін непаўналетні. Для параўнання: у 2013-м у сталіцы было зафіксавана каля 500 выпадкаў перадазіроўкі, памерлі 37 чалавек.

Супрацоўнікі ўпраўлення ў 2014 годзе перакрылі 18 каналаў паставак на тэрыторыю Мінска наркатыкаў з-за мяжы, выявілі і ліквідавалі 15 лабараторый па вытворчасці наркатычных сродкаў і псіхатропных рэчываў, а таксама памышканняў, прыстасаваных для вырошчвання канопель.

Апроч таго, у інтэрнэце створана група аналітычнай разведкі, супрацоўнікі якой у мінулым годзе ліквідавалі 16

інтэрнэт-крам, якія гандлявалі курільнымі сумесямі. А ўжо сёлета было зачынена 5 інтэрнэт-крам. Цяпер аператыўна-вышуковыя мерапрыемствы праводзяцца ў дачыненні да яшчэ дзевяці сайтаў.

Разам з тым Алена Герасіменка падкрэсліла, што рэзка знізілася махлярства, хуліганства і п'янства сярод дзяцей. Што датычыцца прыцягнення да адказнасці, летась былі асуджаны 53 падлеткі.

«Мы разумеем, што калонія — гэта не выйсце. Таму пазбаўленымі волі з гэтых асуджаных сталі 27 чалавек, астатнія атрымалі ў асноўным адтэрміноўку выканання пакарання».

У першую чаргу за выхаванне дзяцей мусяць адказаваць бацькі. Але і ў сям'і атмасфера для дзіцяці не заўсёды бывае спрыяльнай. Так, у сацыяльна небяспечным становішчы знаходзіцца амаль 2060 дзяцей з больш чым 1400 сям'яў. З іх у прытулкі трапілі 180 чалавек, аднак 113 — зноў вярнуліся ў сям'і.

«Гэта сведчыць пра тое, што работа, якая праводзіцца, паспяхова і дае свой вынік», — падсумавала Алена Герасіменка.

У сваю чаргу начальнік аддзела выхаваўчай і ідэ-

лагічнай работы камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама Ганна РЫСЯВЕЦ звярнула ўвагу на прафілактыку спажывання наркатыкаў сярод падлеткаў. У сталіцы яна арганізавана на трох узроўнях. Першы накіраваны на фарміраванне ў дзяцей мадэлі паводзінаў, якая засцерагае іх ад спробы небяспечных рэчываў. Другі ўзровень мае на ўвазе работу з дзецьмі, што ўжо маюць вопыт спажывання. І трэці накіраваны на тое, каб працягнуць жыццё нарказалежнага.

«Мы павінны даць інфармацыю аб разбуральным складніку наркатыкаў у адукацыйным кампаненце, падрыхтаваць адпаведных спецыялістаў, педагогаў, забяспечыць занятасць падлеткаў, каб засцерагчы іх ад рызыкі», — падкрэсліла Ганна Рысявец.

Апроч таго яна паведаміла, што выявіць тых, хто можа ўжываць наркатыкі або алкаголь, дапаможа псіхасацыяльнае анкетаванне.

«У эксперыментальным рэжыме ў сакавіку анкетаванне будзе праведзена на базе асобных устаноў адукацыі. Гэта будзе зроблена для таго, каб выявіць нейкія праблемныя моманты і ліквідаваць іх да этапу масавага ўкаранен-

ПУШЧА КЛІЧА НА МАСЛЕНІЦУ

Хоць зімы сёлета на поўдні Брэсцкай вобласці, можна сказаць, не было зусім, але ж праводзіць яе мы абавязаны па рэгламенце, устаноўленым галоўным Дзедам Марозам краіны. Таму ў наступную суботу Белавежская пушча кліча ўсіх ахвотных на Масленіцу. Тым больш што ёсць добрая нагода — нядаўна ў нацыянальным парку з'явіўся новы турыстычны аб'ект. Музей народнага побыту і старадаўніх тэхналогій знаходзіцца недалёка ад хутара Перароў. Будынак узвялі на месцы былой сядзібы, ад якой застаўся толькі фундамент. І зрабілі з яго сапраўдную беларускую

хату даўніх часоў, дзе варылі ў печы ежу, пралі і ткалі, займаліся рознымі рамёствамі. А вось да прыкладу выкарыстання старадаўніх тэхналогій можна аднесці прыгатаванне «пушчанскага напою» — самагону. Яго дэгустацыю аб'яцваюць арганізатары культуры праграмы. Дабрацца да музея можна толькі транспартам заапаветніка. Аўтобусы адыходзяць ад цэнтральнага ўвахода ў 11 і 14 гадзін.

А яшчэ праз тыдзень у рэзідэнцыі Дзеда Мароза будучы праводзіць Снягурку і Матухну Зіму на Паўночны полкос. Святлана ЯСКЕВІЧ.

ня тэставання», — удакладніла спецыяліст. Па яе словах, пры неабходнасці пасля анкетавання можа праводзіцца медагляд.

Таксама спецыялісты патлумачылі, якім чынам у мэтах барацьбы з наркатыкамі будзе ўзмоцнены кантроль за сталічнымі начнымі клубамі.

«Мы заўсёды праводзілі пэўную работу з начнымі ўстановамі, ставячы ўмову: альбо вы будзеце ўзаемадзейнічаць з намі, альбо працаваць не будзеце. Дэкрэт (№6 «Аб неадкладных мерах па супрацьдзеянні незаконнаму абароту наркатыкаў». — Аўт.) дае нам большыя паўнамоцтвы: раней мы не маглі накладваць штрафы на фізічных і юрыдычных асоб, а цяпер можам гэта зрабіць», — сказаў Канстанцін Ляшкевіч.

Спецыялісты адзначаюць, што работа, накіраваная на прафілактыку наркаспажывання, павінна праводзіцца не толькі з дзецьмі, але і з бацькамі. Часта дарослыя не ўяўляюць маштаб праблемы і памылкова лічаць, што курэнне так званай траўкі не з'яўляецца сур'ёзнай небяспэкай. Дзіяна СЕРАДЗЮК.

Сталічны транспарт зноў у анлайне

На сайце прадпрыемства «Мінсктранс» аднавіла работу віртуальнае табло

Перад пачаткам чэмпіянату свету па хакеі ў Мінску пасажыры сталічнага грамадскага транспарту маглі карыстацца спецыяльным сэрвісам, размешчаным на сайце дзяржаўнага прадпрыемства «Мінсктранс». Ён уяўляў з сябе інтэрнэт-версію электроннага табло па ўсіх прыпынках грамадскага транспарту горада.

З яго дапамогай пасажыры маглі ў рэжыме рэальнага часу даведацца, колькі хвілін засталася да прыбыцця на прыпынак патрэбнага аўтобуса, тралейбуса ці трамвая. А спецыяльная інтэрактыўная карта дазваляла ў той жа момант адсочваць месцазнаходжанне ўсіх машын, што працуюць на пэўным маршруце. У параўнанні з класічным раскладам руху на прыпынках гэта быў вялікі крок наперад. Напрыклад, наземны транспарт можа зламацца або захраснуць па дарозе ў пробцы...

Праўда, праз некаторы час тэставая эксплуатацыя гэтага вельмі карыснага праекта згарнула, а сам сэрвіс быў адпраўлены на дапрацоўку.

— Ад ідэі адзінага віртуальнага табло мы ніколі не адмаўляліся, — гаворыць намеснік генеральнага дырэктара прадпрыемства «Мінсктранс» Андрэй ПАПЛЕУКА. — Проста варыянт, які быў прэзентаваны мінчанам і гасцям сталіцы ўвесну, трэба было дапрацаваць, на што і пайшоў час. Адною з навацый стала дабаўленне ў сэрвіс прыградных аўтобусных маршрутаў. Праект будзе развівацца і надалей.

Сэрвіс даступны на трох мовах: беларускай, рускай і англійскай. Карыстацца ім можна з дапамогай персанальнага камп'ютара або сучаснага смартфона. Абавязковая ўмова — рэгістрацыя на сайце.

Валяяр'ян ШКЛЕННІК.

■ Ну і ну!

ЁН БЫ ЯШЧЭ СВОЙ ПАШПАРТ ПАКІНУЎ!

Перш чым завалодаць чужымі тэлефонамі, адзін з наведвальнікаў начнога клуба паспеў пакінуць там свае... фота.

Хлопец з дзяўчынай адпачывалі ў адной з начных забаўляльных устаноў па праспекце Пераможцаў. У дзяўчыны былі з сабой два мабільныя тэлефоны агульным коштам больш за 13 мільёнаў рублёў. Іх яна паклала на столік, за якім сядзела. Праз нейкі час да пары далучылася кампанія з двух хлопцаў і дзвюх дзяўчат, што адпачывала за суседнім столікам. Ужо бліжэй да раніцы гаспа-

дыня тэлефонаў сышла, пакінуўшы іх, а калі праз нейкі час вярнулася, апаратаў на месцы ўжо не было.

— На запісы камеры відэаназірання клуба бачна, як адзін з падсеўшых за столік маладых людзей бярэ пакінутыя тэлефоны, засоўвае іх у кішэню, пасля чаго сыходзіць, — паведамлілі ў Цэнтральным РУУС г. Мінска.

Цікавым можа падацца тое, што ў забаўляльнай установе той ноччу працаваў фатограф, які здымаў наведвальнікаў. І цяпер міліцыя мае здымкі чалавека, які падазраецца ў крадзяжы.

ВЫЗВАЛІЛІ НАГУ З РАШОТКІ

У сталіцы выратавальнікі мусілі прыйсці на дапамогу жанчыне, нага якой захрасла ў рашотцы каналізацыі.

Адбылося гэта ўдзень у падземным пераходзе па праспекце Машэрава. Здавалася б, нічога сур'ёзнага — чалавек аступіўся. Аднак вызваляць нагу пацярпелай з металічнай «пасткі» давялося пры дапамозе гідраўлічнага інструмента. Жанчыну даставілі ў бальніцу з папярэднім дыягназам «пашкоджанне звязак правай нагі».

Сяргей РАСОЛЬКА

Каменский сельский исполнительный комитет Логойского района Минской области
12 марта 2015 года в 12.00 ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН
по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания жилого дома:

№ пп	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь, га	Расходы по подготовке документов, руб.	Начальная цена (рублей)	Задаток (рублей)
1	д. Липки, д. 29А, 623282705601000022	0,2500	6 042 083	10 000 000	2 000 000
2	д. Липки, д. 15Б, 623282705601000016	0,2500	5 292 550	10 000 000	2 000 000
3	д. Староганцевичская Слобода, д. 19А, 623282712101000024	0,2500	5 507 150	10 000 000	2 000 000

Задаток перечисляется на р/с № 3600619071109 ЦБУ № 611 филиала № 500, Минское управление ОАО «АСБ Беларусбанк», код 601, г. Логойска, УНП 600181630, ОКПО 044315476, код платежа 4901, Каменский сельский исполнительный комитет.

Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней после утверждения о результатах аукциона внести плату за земельный участок, возместить расходы, связанные с подготовкой документации, размещением рекламы, необходимой для проведения аукциона. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с документацией и земельными участками. Аукцион состоится **12 марта 2015 года в 12.00** по адресу: Минская область, Логойский район, аг. Камено, ул. Центральная, д. 7А. Заявление на участие и необходимые документы принимаются по **06 марта 2015 года включительно**.

Контактные телефоны: 8 (01774) 72 3 35, 72 3 81, 8 (029) 170 02 61.
Наш сайт в интернете: Logoysk.gov.by

Павел КЛЫШЭЎСКІ:

«Нам кайфу ад сцэны яшчэ хапае!»

«Тяни-Толкай» з ліку тых беларускіх калектываў, якія, хочацца верыць, не выклікаюць у аўдыторыі пытання: «А хто гэтыя людзі?» Бо шчырыя і простыя песні ў выкананні «чатырох мушкецёраў», як часам называюць удзельнікаў гурта, гучаць ужо шмат гадоў. Як адзначае саліст групы Павел Клышэўскі, галоўны сакрэт іх сумеснага існавання ў тым, што яны перш за ўсё сапраўдныя сябры, а потым ужо калегі. Зусім хутка на сцэне Палаца Рэспублікі ўдзельнікі «Тяни-Толкай» падзеяцца гісторыяй свайго ўзыходжання на эстраду ў юбілейным канцэрце. А напярэдадні мы распыталі ў Паўла пра адносіны ў музычным асяродку, настальгію па мінулым і ўменне цаніць самае дарагое ў жыцці.

(Заканчэнне на 8-й стар. «ЧЗ».)

Вера ў веды

ВЯРТАЮЧЫ З НЕБЫЦЦЯ

ЯКІЯ АДКРЫЦЦІ РОБЯЦЬ ДАСЛЕДЧЫКІ БЕЛАРУСКАГА ІКАНАПІСУ?

Сведкі гісторыі і мастацкае ўвасабленне веры — так можна сказаць пра абразы. Галіна ФЛІКОП, кандыдат мастацтвазнаўства, навуковы супрацоўнік аддзела старажытнабеларускай культуры Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі ўжо некалькі гадоў займаецца вывучэннем беларускага іканапісу. Маладая даследчыца расказала «Чырвоны» пра невялікія адкрыцці, якія яна робіць падчас сваёй працы.

— Галіна, як вы прыйшлі ў навуку?

— Я скончыла Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў па спецыяльнасці «мастак народных рамёстваў». Як бачыце, базавая вышэйшая адукацыя ў мяне практычная. Падчас навучання зразумела, што мне цікава даследаваць мастацтва, таму вырашыла пасля ўніверсітэта паступаць у магістратуру. З першага разу гэтая задума не рэалізавалася, і я паехала па размеркаванні на Сморгоншчыну, у вёску Лылойцы, дзе адпрацавала два гады на пасадзе дырэктара Цэнтральнага дома культуры. Пасля паступіла ў магістратуру Нацыянальнай акадэміі навук па спецыяльнасці «мастацтвазнаўства», затым скончыла аспірантуру па гэтай жа спецыяльнасці і засталася працаваць у Цэнтры даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры.

— Цікава, чаму для даследаванняў вы выбралі менавіта сакральнае мастацтва?

— Людзі звычайна тлумачаць мой выбар маімі рэлігійнымі поглядамі. Насамрэч, усё інакш: я падзяляю паняцці «вера» і «іканапіс». Хоць адношу сябе да людзей веруючых, аднак яшчэ толькі прыходжу да разумення веры. Да вывучэння сакральнага жывалісу прыйшла, можна сказаць, выпадкова, хаця, на маю думку, усё ў жыцці невыпадкава. Ёсць цудоўны выраз, які трапна мяне характарызуе: «Мы любім тое, што мы ведаем». Дыплом пісала пра старажытныя гравюры і іх уплыў на іншыя віды мастацтва: вядома, што яны часта выкарыстоўваліся як узоры для абразоў. А ўжо ў магістратуры я вывучала менавіта ўзаемазвязь гравюр і абразоў. Вось і атрымалася, што, пачаўшы вывучаць беларускі іканапіс, я вельмі яго палюбіла і як від мастацтва, і як аб'ект даследавання.

(Заканчэнне на 4-й стар. «ЧЗ».)

Карысны досвед

ПАГЛЯДЗЕЦЬ НА РАДЗІМУ «ЗБОКУ», або Дзеля чаго студэнты едуць у замежжа

Апошнім часам Беларусь стала даволі актыўнай удзельніцай многіх міжнародных студэнцкіх праграм і праектаў. Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, напрыклад, супрацоўнічае з навукальнымі ўстановамі і арганізацыямі з больш чым 50 краін свету. Студэнты факультэта міжнародных адносін БДУ, якія ўжо паспелі адвучыцца за мяжой у рамках розных праграм, падзяліліся сваімі ўражаннямі і расказалі, што трэба рабіць, каб атрымаць грант на навучанне.

Студэнткі Аліна Ляшок (IV курс) і Марыя Відзевіч (V курс) мінулы навукальны год правялі ў іспанскім горадзе Більбаа. Для таго, каб атрымаць грант на навучанне, дзяўчыны яшчэ напрыканцы 2012 года падавалі заявы і неабходныя дакументы (іх спіс ёсць на сайце БДУ). Аднак пры адборы ўдзельнікаў найбольшую ўвагу надаюць матывацыйнаму пісьму. Маша, напрыклад, двойчы падавала дакументы на ўдзел у Erasmus Mundus. Першы раз аказалася ў спісе «запасных» толькі з-за матывацыйнага пісьма. Другі раз падышла да яго напісання больш сур'ёзна, улічваючы ўсе памылкі першай спробы.

— Прыехаўшы ў Іспанію, я неяк даволі спакойна усё ўспрымала. Цяжкасцяў ніякіх не ўзнікла, — расказвае Марыя Відзевіч. — Але розніца паміж нашай сістэмай адукацыі і іспанскай даволі вялікая. Калі ў Беларусі я павінна вывучыць каля 10–12 прадметаў за семестр, то ў Іспаніі — толькі 5. Дарэчы, студэнт сам выбірае дысцыпліны, якія будзе вывучаць. Да ўсіх выкладчыкаў можна было звяртацца на «ты». Няма ў іспанцаў і такога, каб вучыліся «дзеля дыплама». Калі ўжо ты выбраў спецыяльнасць «турызм», то абавязкова хочаш і будзеш працаваць у гэтай сферы. Прыемна здзівіла мяне

Крысціна Мароз каля эканамічнага факультэта Лейпцыгскага ўніверсітэта.

і тое, што перад іспытамі ў шасціпавярховай бібліятэцы ўніверсітэта Дэуста нельга знайсці вольнага месца. У нас, на жаль, мне такога бачыць не даводзілася.

Што датычыцца вольнага часу, то іспанцы ведаюць, як весяліцца. І гэта не толькі клубы і бары. Студэнты шмат часу праводзяць ва ўніверсітэце — у кафетэрыях. Яны размаўляюць, нешта распрацоўваюць — там пануе сапраўдная студэнцкая атмасфера.

Аліна Ляшок у першую чаргу адзначае практычную арыентаванасць навучання ў Іспаніі:

(Заканчэнне на 5-й стар. «ЧЗ».)

Адкарыты дыялог

Студатрад — не толькі для беларускіх студэнтаў?

Пытанні самага рознага кшталту — ад перспектывы пашырэння студатрадаўскага руху і падрыхтоўкі маладзёжных лідараў да гарантый маладым спецыялістам і верагоднасці далучэння Беларусі да Балонскага працэсу — абмяркоўваліся падчас адкрытага дыялогу, які адбыўся падчас Рэспубліканскага студэнцкага форуму ў Горках. Удзельнікамі сустрэчы з моладдзю сталі першы сакратар ЦК БРСМ Андрэй БЕЛЯКОЎ, намеснік міністра адукацыі Віктар ЯКЖЫК і начальнік упраўлення па справах моладзі Міністэрства адукацыі Наталля ПШАНІЧНАЯ.

Пра развіццё студатрадаўскага руху апошнім часам гаварылася шмат, у тым ліку і на 42-м з'ездзе БРСМ. Але актывісты пярвочнай арганізацыі БРСМ Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта ўзнялі іншы аспект гэтага пытання. У лінгвістычным універсітэце навучаецца сёння каля адной тысячы замежных студэнтаў. Большасць з іх на час летніх канікулаў не едуць дамоў з-за высокага кошту білетаў і застаюцца ў інтэрнаце ў Мінску. Але чым заняцца студэнту ў вольны ад вучобы час? Таму замежныя студэнты звяртаюцца ў БРСМ і просяць запісаць іх у студэнцкі атрад. Але ж Міграцыйны кодэкс забараняе іншаземным студэнтам працаваць у Беларусі. Ва ўказе Міністэрства адукацыі №181 «Аб арганізацыі дзейнасці студэнцкіх атрадаў на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь» таксама магчымаць удзелу іншаземных грамадзян у студатрадах не прапісана.

— Для іншаземных студэнтаў і медкамісія, і ўвогуле любая даведка робяцца толькі на платнай аснове. Але нават калі яны і знойдуць грошы, каб за ўсе гэтыя працэдурныя заплаціць, ніводзін працадаўца ўсё роўна не пагаджаецца прыняць іх на працу, — расказала Вераніка Мішковіч, лідар «пярвічкі». — Напрыклад, цяпер мы супрацоўнічаем з авіякампаніяй «Белавія» і ствараем студэнцкія атрады бортправаднікоў. Але замежных студэнтаў кампанія браць на работу не хоча, хоць тыя свабодна валодаюць і рускай, і англійскай, і сваёй роднай мовай.

Аналагічная сітуацыя назіраецца і ў Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі, дзе вучацца 600 замежных студэнтаў з іншых краін, у прыватнасці, вельмі шмат маладых людзей з Туркменістана. Каб ім працаўладкавацца на летні час, наймальнік павінен вырашыць пытанні з нашымі міграцыйнымі службамі. Але навошта яму лішняя турботы?

Віктар Яжык лічыць, што вырашаць гэта пытанне трэба на ўзроўні Міграцыйнага кодэкса, які вышэйшы за ўказ Міністэрства адукацыі аб студэнцкіх атрадах. У міграцыйных службаў стаіць сваёй задачай — абараніць нашу краіну ад незаконнай міграцыі, у тым ліку працоўнай. Але для іншаземных студэнтаў павінна быць палёгка: можна было б прадугледзець для іх магчымаць працаваць у складзе студатрадаў. Унясенне змен у Міграцыйны кодэкс запланавана на бягучы год, таму наўрад ці бліжэйшым летам сітуацыя для замежных студэнтаў зменіцца ў лепшы бок.

— Тэма функцыянавання студэнцкіх атрадаў — адна з асноўных у блоку, які сёння прапрацоўваецца для ўнясення змен у заканадаўства, — паведаміў першы сакратар ЦК БРСМ Андрэй Белякоў. — Пытанне, якое зараз найбольш актыўна абмяркоўваецца, тычыцца вызвалення прадпрыемстваў і арганізацый, што прымаюць студэнцкія атрады, ад выплаты ўзносаў на пенсійнае страхаванне ў Фонд сацыяльнай абароны насельніцтва, як гэта зроблена ў Расіі.

Прагучалі і актуальныя прапановы з боку моладзі па ўдасканаленні дзейнасці маладзёжных атрадаў аховы правапарадку (МАОП). Сёння ўжо больш як 14,7 тысячы членаў МАОП па ўсёй краіне аказваюць дапамогу супрацоўнікам праваахоўных органаў у забеспячэнні грамадскага парадку і бяспекі дарожнага руху. Яны актыўна ўключыліся ў барацьбу са спайсамі і дзей-

нічаюць у рамках рэспубліканскай акцыі БРСМ «Асцярожна, дарога ў Пекла».

Але часам маладыя людзі нясуць дзяжурства, не маючы ўяўлення пра свае дзеянні ў пазаштатных сітуацыях, канстатвалі актывісты БРСМ. Таму студэнты выказалі прапанову больш актыўна арганізоўваць для камандзіраў МАОП трэнінгі і семінары, каб тыя даносілі затым патрэбную інфармацыю да радавых байцоў.

Андрэй Белякоў паабяцаў надаваць больш увагі гэтаму пытанню і паведаміў, што поле дзейнасці маладзёжных атрадаў будзе пашырацца. У прыватнасці, ёсць намер стварыць у кожным рэгіёне маладзёжныя атрады сумесна з Міністэрствам па надзвычайных сітуацыях. Яны будуць задзейнічаны ў выпадку стыхійных бедстваў (паводкі, ураганы), дапамагаць у пошуку людзей, асабліва пажылых, якія штогод губляюцца ў лясах. А для таго, каб гэтыя атрады працавалі максімальна эфектыўна, з іх членамі будзе праводзіцца спецыяльная падрыхтоўка, прычым не толькі фізічная, але і псіхалагічная.

«Будзем спадзявацца, што палітычная кан'юнктура не адыграе вырашальную ролю на гэты раз, бо няма больш ніякіх перашкод для далучэння Беларусі да Балонскага працэсу».

«А чаму ў нас па сённяшні дзень не прадугледжаны абавязак наймальніка забяспечваць маладога спецыяліста, які едзе працаваць па размеркаванні ў іншы рэгіён, жыллём? Ці хоць бы абавязак выплачваць яму кампенсачыю за арэнду жылля? На практыцы нярэдка малады чалавек, які прыехаў працаваць, вымушаны начаваць на чамаданах, бо яму прапануюць самастойна прайсціся па населеным пункце і падшукаць сабе пакой у нейкай бабулі... А чаму б наймальніку папярэдне не правесці з гэтай бабуляй перамовы?» — спыталі маладзёжныя актывісты ў прадстаўнікоў Міністэрства адукацыі.

Цікавілі студэнтаў таксама і шанцы Беларусі ўвайсці ў Балонскі працэс. Як вядома, сёлета зноў будзе разглядацца заяўка Беларусі на канферэнцыі міністраў адукацыі еўрапейскіх краін.

— Асноўныя палажэнні Балонскай сістэмы можна параўнаць з правіламі дарожнага руху. Безумоўна, хацелася, каб усе мы рухаліся ў адным транспартным патоку, але многае залежыць ад кіроўцы і стану аўтатранспартнага сродку, — паведаміў сваёй думкай са студэнцкім актывам Віктар Яжык. — Не варта гэтага забываць, таму што ёсць прыклады, калі ўступленне некаторых краін у Балонскі працэс і ігнараванне нацыянальных інтарэсаў спрыялі падзенню ў сусветным рэйтынгу іх вышэйшай школы. Будзем спадзявацца, што палітычная кан'юнктура не адыграе вырашальную ролю на гэты раз, бо няма больш ніякіх перашкод для далучэння Беларусі да Балонскага працэсу. А абвінавачванні ў адсутнасці ў нашых ВНУ дзейных органаў студэнцкага самакіравання не маюць ніякіх падстаў. Студэнты прымаюць самы непасрэдны ўдзел у рабоце саветаў універсітэтаў, удзельнічаюць у размеркаванні месцаў у інтэрнатах, у размеркаванні стыпендыяльнай і іншай фінансавай падтрымкі. Летась Беларусь з афіцыйным візітам наведаў кіраўнік аддзела міждзяржаўнага супрацоўніцтва Дэпартаменту Савета Еўропы па справах моладзі Андрэ-Жак Додзін, які азнаёміўся з работай студэнцкага самакіравання і застаўся задаволены ўбачаным.

Надзея НИКАЛАЕВА.
Мінск—Горкі—Мінск.

Іх момант ісціны

АДЧУЦЬ НА САБЕ ЦАНУ ПЕРАМОГІ

Удзельнікі клуба «Гарнізон» не «гуляюць у вайну» — яны вывучаюць гісторыю арміі і краіны

Урачыстыя мерапрыемствы ў Брэсцкай крэпасці 22 чэрвеня а чацвёртай гадзіне раніцы збіраюць шмат удзельнікаў і гледачоў. Спецыяльна да гэтага дня прыбываюць цяжкія памяці з расійскіх гарадоў, прыязджаюць госці з блізкага і далёкага замежжа. Апошнім часам пасля мітынгу адбываецца рэканструкцыя падзей таго часу. У ваенна-тэатралізаванай пастаноўцы бяруць удзел клубы з розных краін свету. Яны з'язджаюцца сюды, каб далучыцца да самай маштабнай рэканструкцыі ваенных падзей на прасторах СНД. А ініцыятарам справы стаў брэсцкі клуб «Гарнізон».

Калі глядзець на рэканструкцыю збоку, відовішча захоплівае, але ніколі не здагадаешся, што сабой уяўляла падрыхтоўка байца 125-га стралковага палка Рабоча-Сялянскай Чырвонай арміі, таго самага, які першым 22 чэрвеня 1941 года сустрэў нямецкія войскі. Можна здавацца: апраунулі хлопцы і дзяўчаты форму тых гадоў, пабегалі, пастралілі халастымі патронамі — адным словам, «пагулялі ў вайну». Насамрэч яны праходзяць вялікую шматпланавую падрыхтоўку. А для гэтага найперш трэба вывучаць гісторыю, чытаць шмат літаратуры, потым — ужыцца ў тую эпоху.

Пяць гадоў таму аднадумцы аб'ядналіся пры гарадскім камітэце БРСМ, так і пачаўся клуб «Гарнізон». Сюды ўвайшлі школьнікі, студэнты, інжынеры, выкладчыкі самых розных узростаў. Адзін з актыўных членаў клуба, куратар ад БРСМ Пётр ПІЦКО, кажа, што ў іх няма двух чалавек аднолькавай прафесіі, але ўсіх аб'ядноўвае жаданне лепей ведаць сваю гісторыю, любоў да Радзімы, свайго горада і вавага да мінулага.

Пётр расказвае, што клуб не мае спонсараў. Паездкі, зборы, іншыя справы ўдзельнікі «Гарнізона» праводзяць за свой кошт. У тым ліку самі шыюць форму ўзору 1941 года. Гэта робіцца ў спецыяльным атэлье. Амаль усе маюць некалькі камплектаў, каб у розных сітуацыях выступаць як у ролі савецкіх чырвонаармейцаў, так і салдат альбо афіцэраў праціўніка. Але ж выступленні ў форме альбо рэканструкцыя здараюцца часцей у памятных даты на вялікіх альбо малых мерапрыемствах і становяцца своеасаблівым вынікам доўгай падрыхтоўкі. А вось ваенна-палявыя зборы, якія праходзяць раз на квартал, і ёсць аснова гэтага навучання.

Зборы называюць на манер таго часу — палявыя выходы. Праходзяць яны ў любое надвор'е. Не раз даводзілася капаць траншеі і акопы ў 20-градусны мароз, згадвае Пётр Піцко.

— Вось у такіх імгненні і наступае момант ісціны. Пачынаеш разумець, як цяжка нашым дзядам і прадзедам дасталася

Пётр Піцко ў форме малодшага камандзіра 125-га стралковага палка.

Перамога. Цяжка нават фізічна. Бо калі, скажам, 15 кіламетраў пройдзеш у кірзавых ботах, адчуваеш не проста стому, ногі пачынаюць літаральна гудзець. А яны, нашы салдаты-пераможцы (маю на ўвазе найперш пехацінцаў), прайшлі палову былой вялікай краіны і дайшлі да Берліна. Зброя таго часу цяжкая, а яе трэба было тагачаснаму салдату несці на сабе! Нельга па-сапраўднаму ўявіць цану Перамогі, нават перачытаўшы гару літаратуры, перагледзеўшы ўсе фільмы пра вайну, пакуль не пацягнеш на сваёй спіне кулямёт альбо не пастралеш з яго з рызыкай, што ў самы непадыходзячы момант ён перагрэецца, — працягвае ўнук двух ветэранаў вайны. — І гэта пачынаеш разумець менавіта на зборах.

Палявыя выходы праходзяць у атмасферы, максімальна набліжанай да пачатку 40-х гадоў. Нават такія звыклія для нас рэчы, як пластыкавы пакет ці бутэлька не дапускаюцца. Прадукты можна абгарнуць паперай ці тканінай. Вада бярэцца з сабой у металічнай альбо шкляннай тары.

Абмундзіраванне вайскоўца часоў пачатку вайны таксама істотна адрозніваецца ад сучаснага: яно значна цяжэйшае. І нашым «гарнізонаўцам» даводзілася не раз капаць акопы альбо здзяйсняць маршы ў шынялях паверх ватовак. Цікаўлюся ў Пятра Піцко, ці носіць ён анучы ў сваіх кірзавых ботах на зборах.

Фрагмент рэканструкцыі.

— Ганьба тым, хто не ўмее абортваць анучы, — кажа другі сакратар гаркама БРСМ (а ў «Гарнізоне» малодшы камандзір) Піцко. — Гэта самы лепшы і самы гігіенічны варыянт для ног. У шкарпэтках у дзесьці разоў хутчэй намуляеш іх на маршы, чым у правільна накручаных анучах. Тады шкарпэтка маглі дазволіць сабе хіба толькі супрацоўнікі НКУС, а байцы ў арміі насілі анучы, усю вайну ў іх прайшлі. Мы не можам ігнараваць такі важны элемент.

Палявы выходы — заўсёды збор з палаткамі, армейскай кухняй, сухім пайком. Да гэтага байцы вывучаюць страйвы і палявыя статуты, статут унутранай службы. Згодна са статутам і разгортваецца палявы лагер, дзе ладзяцца заняты па страйвой і палітычнай падрыхтоўцы, вядзецца караўльняная служба, арганізуецца начлег, ранкам праводзіцца зарадка. Такім і быў звычайны дзень падчас палявых выходаў падраздзяленняў Чырвонай Арміі. Месяца для іх выбіраецца, як правіла, там, дзе ішлі баі. Напрыклад, у раёне размяшчэння дотаў 62-га ўмацаванага раёна, які ў 1941 годзе быў адным з самых працяглых па перыметры знешняй мяжы ўздоўж ракі Заходні Буг. Многія доты захаваліся з таго часу. Здраецца, «Гарнізон» выязджае на зборы ў блізкае замежжа.

Камандуе зборамі, як і клубам з моманту яго ўтварэння, падпалкоўнік запаса Юрый Кірзеў. Начальнік штаба — Алег Грабеннікаў. Абодва яны ветэраны 38-й дэсантнай брыгады і вайсковую службу ведаюць не па літаратуры. Яшчэ адзін прафесіянал — урач Юрый Абрамчук — камандуе медыцынскім узводам, у які ўваходзяць жанчыны.

Пётр Піцко з вялікай павагай гаворыць пра сваіх аднапалчанакаў «Гарнізона». Байцы медыцынскага і гаспадарчага падраздзяленняў нароўні з мужчынамі займаюцца фізічнай і баявой падрыхтоўкай, а потым гатуюць абеды і вячэры, мыюць посуд, прыбіраюць тэрыторыю лагера. І ніякіх скаргаў на цяжасці вучобы і побыту!

Варта адзначыць, што 25 сяброў клуба «Гарнізон» займаюцца не толькі рэканструкцыяй баявых падзей. Клуб удзельнічае ў розных патрыятычных акцыях. Цесная сувязь падтрымліваецца з фондам абаронцаў Неўскага плацдарма ў Санкт-Пецярбургу. Усім складам ездзілі на адкрыццё памятнай пліты ў гонар беларусаў, якія загінулі ў час блакады Ленінграда. Выязджалі таксама на перапахаванне нашых воінаў у Польшчу і Германію, у горад Таргау на Эльбе, дзе сустрэліся войскі саюзнікаў — савецкай і амерыканскай арміяў.

На чарговым рэканструкцыю штурму і абароны Брэсцкай крэпасці «гарнізонаўцы» чакаюць калег з Расіі, Вялікабрытаніі, Аўстрыі, Японіі, якія ўжо былі ў нас. Звычайна падрыхтоўка да мерапрыемства пачынаецца ў лютым. А ў бліжэйшых планах клуба — акцыя каля кінатэатра «Беларусь» 23 лютага. Там удзельнікі клуба збіраюцца нагадаць аб трагедыі Ленінградскай блакады. Пётр Піцко запрашае братаўчана і гасцей прыйсці а дванацатай гадзіне да кінатэатра і дакрануцца да памяці ваенных падзей.

Святлана ЯСКЕВІЧ.
Фота Валерыя КАРАЛЯ і з архіва «Гарнізона».

12.02.2015 г.

Свой Выбар

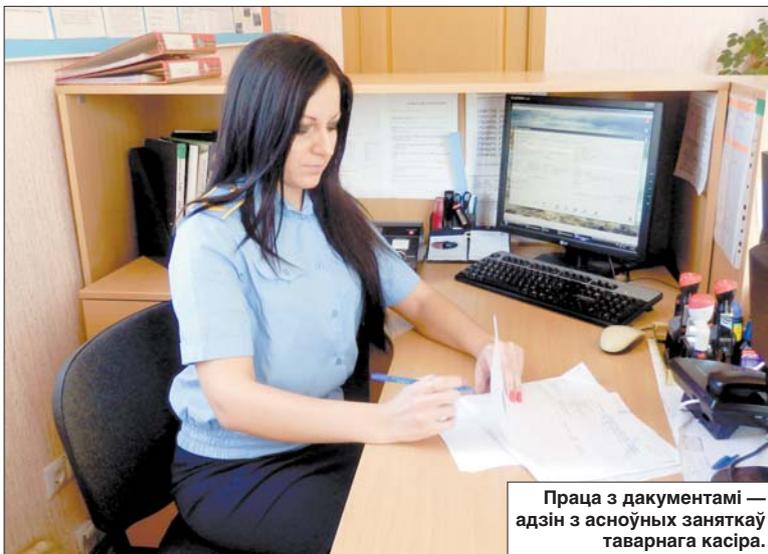
«ПАЦЯГНУЦЬ» ГРУЗ АДКАЗНАСЦІ

Ганна Малаковіч працаваць на чыгунку трапіла, як і многія, пасля вучобы ў Беларускім дзяржаўным універсітэце транспарту. Цяпер яна, адпрацаваўшы па размеркаванні два гады, застаецца таварным касірам на станцыі Сцяпянка. Цікава, што жыццё дзяўчыны, якая калісьці наведвала музычную школу і іграла на фартэпіяна, сёння напоўнена іншай музыкай — гудкамі цягнікоў і перазвонам рээк і колаў.

Жаноцкасць і стрэсаўстойлівасць — сумяшчальныя

Ярка брунетка з дасканалым макіяжам, у строгай спадніцы і боціках на абцасах — такі вобраз лёгка суднесці з бізнесвумен, у якой кожны дзень важныя сустрэчы. Але перада мной у форменнай кашулі сядзіць дзяўчына, штодзённасць якой — таварная кантора, накладныя, чыгуначныя вагоны і рэйкі. На такі выбар прафесіі значна паўплываў родны горад Ганны — Асіповічы.

Пасля вучобы яна стала спецыялістам у арганізацыі перавозак і кіраванні на чыгуначным транспарце і павінна была працаваць дзяжурнай па станцыі. Але яе накіравалі ў таварную кантору, дзейнасць якой была звязана з грузамі. Усё ж праз некаторы час заняла месца аператара пры дзяжурным па станцыі. Здавалася б, усё стала на свае месцы, і тут раптам

Праца з дакументамі — адзін з асноўных заняткаў таварнага касіра.

Ганна зразумела, што душа больш ляжыць да работы з грузамі і наладжвання стасункаў з кліентамі.

— У гэтай сферы цікава працаваць, бо ты разумееш, што на табе ляжыць адказнасць за рух цягнікоў. І ты прымаеш важныя рашэнні. Трэба таксама кантактаваць з рознымі людзьмі і арганізацыямі, быць стрэсаўстойлівай. Хаця мне ўсё ж падаецца, што гэтая прафесія больш падыходзіць для мужчын...

Ганне падабаецца разнапланавасць яе працы: дамоўленасці з людзьмі, апрацоўка дакументаў, разлікі. Прызнаецца: калі прыйшла працаваць, першы час было не толькі

цікава, але і крыху страшна, бо адна справа — чытаць, вучыцца афармляць дакументы і весці разлікі, і зусім іншая — рабіць гэта ўсё на практыцы. Праўда, на чыгунцы за маладымі спецыялістамі замацоўваюць вопытных работнікаў, якія заўсёды могуць дапамагчы і падказаць. Ды і ўвогуле, адзначае Ганна, яна працуе ў калектыве, якому можна давяраць.

Пакінуць час для Штрауса

З самага пачатку размовы Ганна дае зразумець: яна ўмее дабівацца свайго, рашэнні прымае самастойна і звычайна пра іх не шкадуе. «У сям'і мне ніколі нічога не навязвалі і да-

валі свабоду выбару: бацькі могуць толькі параіць і пагадзіцца з ім», — адзначае яна.

Вядома, што жыццё ў сталіцы, апроч перспектывы, мае і адваротны бок медала: напрыклад, кошт арэнды адпавядаюць заробку маладога спецыяліста. На чыгунцы маладым работнікам, якія маюць у гэтым патрэбу, цягам некалькіх месяцаў прадастаўляюць інтэрнат. Праўда, Ганне больш даспадобы прыйшоўся іншы варыянт: калі малады спецыяліст здымае жыллё, штотомся яму выплачваюць пэўную кампенсацыю.

Брунетка з дасканалым макіяжам, у строгай спадніцы і боціках на абцасах — такі вобраз лёгка суднесці з бізнесвумен, у якой кожны дзень важныя сустрэчы. Але перада мной сядзіць дзяўчына, штодзённасць якой — таварная кантора.

Цяпер, адпрацаваўшы па размеркаванні, дзяўчына працягвае здымаць жыллё самастойна. Пры гэтым грошай, як і вольнага часу, хапае і на іншыя рэчы, у тым ліку і на захапленні.

— Я працую з васьмі раніцы да васьмі вечара па графіку «два праз два». Цяпер — толькі ўдзень, а калі была аператарам, даводзілася працаваць і ў начныя змены.

Па яе словах, цяперашні графік вельмі зручны, нягледзячы на тое, што, бывае, даводзіцца працаваць у выхадныя. Затое шмат вольнага часу («Думаю, нават больш, чым у людзей, якія працуюць пяць дзён на тыдзень», — прызнаецца суразмоўца). Яго Ганна прысвячае свайму хобі — вывучэнню англійскай мовы. Пры гэтым яна паспявае не толькі адпачываць, рабіць неабходныя справы, але і часта наведвае бацькоў у родных Асіповічах.

Увогуле яна называе сябе рознабаковай асобай: любіць чытаць кнігі, прычым абсалютна розных жанраў, ды і ад актыўнага адпачынку не адмаўляецца. А яшчэ Ганна — аматарка кіно і тэатра. Разнапланавасць інтарэсаў і пастаяннае самаўдасканаленне павінны быць уласцівымі кожнаму чалавеку, пераканана яна.

— Нядаўна прыязджаў венскі «Штраус-аркестр», вельмі цікава было пабываць на канцэрце, — з захапленнем дзеліцца суразмоўца.

І ўсё ж аб тым, што змяніла прафесійныя арыенцыры, дзяўчына не шкадуе: «Праца займае ў жыцці шмат часу, таму яна павінна быць любімай!» За час даволі непрацяглага знаёмства Ганна паспявае стварыць уражанне сапраўды задаволенага сваім жыццём чалавека. Хаця і жаданне кар'ернага росту дзяўчына не ўтойвае. Чаму б і не, калі ўсе магчымасці для гэтага ёсць?

Дзіяна СЕРАДЗЮК.
Фота аўтара.

РАЗМЕРКАВАННЕ

ДЫЗАЙНЕР «ХРАМА ВЕДАЙ»

...і карціну намалюе, і рамонт у кватэры зробіць

Гарадок іўе, што ў Гродзенскай вобласці, — месца надзвычай адметнае. Ён мае статус неафіцыйнай «татарскай сталіцы» Беларусі, пра што сведчаць мячэць і вялікая колькасць татар сярод насельніцтва. Даволі шмат у рэгіёне прыезджых з Казахстана. Адна з «перасяленцаў» — малады спецыяліст Дар'я РОМАН — са жніўня працуе па размеркаванні мастаком-афарміцелем у цэнтральнай раённай бібліятэцы. У Беларусь разам з сям'ёй дзяўчына пераехала пяць гадоў таму. Нам яна расказала пра жыццё і працу на новай радзіме.

«Дзяўчаты на мяне крыўдзіліся»

Хоць Даша нарадзілася і вырасла ў казахстанскім Сцепагорску, сама яна не казашка. Мама — руская, а бацька — малдаванін. У Казахстане сям'і прыходзілася цяжка, таму Дашына мама вырашыла пераехаць у Беларусь. Пяць гадоў таму яна разам з дачкой-падлеткам пайшла на гэты крок, і сям'я аказалася ў вёсцы Лаздуны, што за 15 кіламетраў ад іўе. Адраду атрымалі жыллё — уласны дом, а Дашына мама перакваліфікавалася з юрыста ў даярку і пайшла працаваць у мясцовы калгас. Для самой дзяўчынкі акліматызацыя праходзіла цяжка: першыя паўгода яна моцна хварэла і нервалавалася. Новае месца, школа, людзі... А ў родным Сцепагорску засталіся сябры і тата, па якіх яна вельмі сумавала.

А яшчэ яна марыць назбіраць грошай і ўлетку паехаць у Сцепагорск. Ubачыць радзіму і зноў сустрэцца з сябрамі дзяцінства, з якімі трымае сувязь праз сацыяльныя сеткі.

— Не хацелася хадзіць на ўрокі: усё незнаёмае, чужое, адносіны з аднакласнікамі дык увогуле былі напружанымі, — прыгадвае Дар'я. — Заўжды так адбываецца: калі ў школе з'яўляецца навічок, дык уся ўвага адразу пераклучаецца на яго. На мяне моцна крыўдзіліся дзяўчаты, бо мной зацікавіліся хлопчыкі — «дзяжурны» пад маімі вокнамі!

Але хутка першыя непаразуменні згладзіліся, і ў Дашы з'явіліся сяброўкі. Яна пачала заўважаць пазітыўнае — чысціню і зеляніну, якой

так не хапала ў жоўтым ад стэпаў Сцепагорску. Радавала і тое, што новых пасяленцаў прынялі ветліва.

Самым цяжкім выпрабаваннем для «казашкі» стала беларуская мова. Яна шчыра прызнаецца, што і сёння амаль палову слоў не разумее.

У школе Дар'я старалася, бо не хацела адставаць ад ровеснікаў. А скончыўшы дзевяць класаў, вырашыла атрымаць «працоўную» спецыяльнасць і стаць самастойнай.

Саломку прамыяла на тынкоўку

Старэйшая сястра Дашы пераехала да сям'і ў Беларусь, калі скончыла школу ў Сцепагорску. Тут яна адразу ж паступіла ў Маладзечанскую гімназію-каледж мастацтваў. Даша таксама вырашыла паспрабаваць удачу і падала дакументы ў Маладзечанскі дзяржаўны музычны каледж імя М.К. Агінскага. Пра напрамак доўга не раздумвала, бо яшчэ з дзяцінства ўпадабала маляванне. Маці, заўважыўшы здольнасці дачкі, адправіла развіваць юны талент у мастацкую школу.

Пры паступленні трэба было здаваць малюнак і кампазіцыю, таму дзяўчыне давалося папрацаваць, бо, пераехаўшы ў Беларусь, яна «закінула» жывапіс.

— «Набіваць» руку неабходна штодня, — упэўнена кажа наша гераіня. — Таму перад іспытамі я інтэнсіўна займалася.

Падрыхтоўка не падвяла, і Даша паступіла на бюджэтнае, атрымала жыллё і невялікую стыпендыю. Аднак у хуткім часе выбраная спецыялізацыя яе расчаравала: дзяўчына зразумела, што дэкаратыўна-прыкладное мастацтва (саломка, выцінанка) — гэта не яе. Карцэла займацца роспісам па дрэве. Не доўга думаючы, праз паўгода Даша перавялася ў Мірскі дзяржаўны мастацкі прафесійна-тэхнічны каледж на спецыяльнасць «тынкоўшчык — рэстаўратар дэкаратыўна-мастацкіх пафарбовак — мастак роспісу па дрэве». Так бы мовіць, «тры ў адным».

— Затое цяпер я магу працаваць на любым аб'екце: і рамонт пачаць з нуля, і сцены распісаць — усё ўмею, — сціпла канстатуе дзяўчына.

Дзе ўзяць вопыт працы?

Два гады вучобы праляцелі непрыкметна, надыйшоў час шукаць месца для размеркавання (дарэчы, у Дашы адпрацоўка займае год).

Фота Надзеі БУЖАК.

Дзяўчына занялася гэтым пытаннем сур'ёзна, бо на прадпрыемствах прапаноўвалі мізэрную зарплату, якая ледзь дацягвала да мільёна рублёў. Яна шмат тэлефанавала і па аб'явах, але паўсюль, нават на будоўлі, ёй адмаўлялі. Казалі: «Бяром толькі з вопытным працаў». Зусім расчараваная і разгубленая, Даша прыехала ў Лаздуны, каб параіцца з мамай. Тая параіла схадзіць у іўеўскі райвыканкам — і як аказалася, не памылілася. Начальнік аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Ірына Грынкевіч знайшла Дашы працу за тыдзень. Так тынкоўшчыца-рэстаўратар, майстар роспісу па дрэве атрымала чацвёртую кваліфікацыю — стала мастаком-афарміцелем у іўеўскай цэнтральнай раённай бібліятэцы.

У штаце — 25 чалавек. Разам з Дашай у аддзеле бібліятэчнага маркетынгу працуюць яшчэ чатыры супрацоўнікі. Усе дапамагаюць маладому спецыялісту, і яна не ўтойвае: у калектыве прынялі добра. Яўгенія Матылевіч працуе ў бібліятэцы ўжо 28 гадоў, таму можа кансультаваць юную мастачку па любых бібліятэчных справах. Разам яны абмяркоўваюць будучае афармленне, а ўвасабляць ідэі на практыцы мусіць Дар'я.

«Сапсаваныя» літары і мара пра бацік

На плячах дзяўчыны ляжыць афармленне бібліятэкі. Праўда, у самой іўеўскай бібліятэцы яна пакуль мала што зрабіла, бо дагэтуль працавала над афармленнем устаноў у вёсках Юрацішкі і Дайліды — ездзіла ў камандзіроўкі разам з іншымі супрацоўнікамі аддзела. Праца не надта цяжкая, але патрабуе ўмення і густу.

— Спярша трэба вызначыць, пад што падбіраць колеры і шрыфты, каб гэта выглядала

гарманічна, — распавядае Даша. — Звычайна арыентуюся на колер сцен, форму і тэкстуру дзвярэй і вокнаў.

Праўда, не заўжды афармленне праходзіць гладка і лёгка. Даша паказвае нам выразаныя літары і прызнаецца: шмат з іх яна папсавала, бо акуратна выразаць таксама трэба ўмець.

Сярод вядомых жывапісцаў у яе няма куміраў: яна прывыкла маляваць так, як адчувае сама. Асабліва Дашы падабаецца працаваць з батыкам, і ў будучыні дзяўчына плануе закончыць адпаведныя курсы і прафесійна заняцца роспісам.

«Цяпер я магу працаваць на любым аб'екце: і рамонт пачаць з нуля, і сцены распісаць — усё ўмею».

Дарэчы, у іўі ёй прадаставілі інтэрнат, дзе яна цяпер і жыве. Зарплата — два мільёны, «на жыллё» даплочваюць яшчэ трыста тысяч.

— Я разумела, што зарплата будзе невялікая, таму і старалася застацца ў іўі, бліжэй да маці, — распавядае Дар'я. — Бяру з дому мяса, гародніну, нарыхтоўкі. Інакш пратрымацца было б цяжка.

Падтрымлівае яе і сябар — сам ён з гэтых мясцін, вучыцца і працуе. А Даша стараецца не сумаваць і часцей вандраваць. Па Беларусі яна яшчэ не так шмат паспела паездзіць. Параўноўваючы з Казахстанам і Расіяй, яна адзначае — бяспечна. А яшчэ яна марыць назбіраць грошай і ўлетку паехаць у Сцепагорск. Ubачыць радзіму і зноў сустрэцца з сябрамі дзяцінства, з якімі трымае сувязь праз сацыяльныя сеткі. Спадзяёмся, задума Дар'я спраўдзіцца. Кацярына РАДЗЮК.

Карані

ЗАЧАРАВАННЯ НАРОДНЫМІ ПАДАННЯМІ

Як вывучэнне народнай культуры можа стаць стылем жыцця? Сваім досведам з чытачамі дзеліцца Сяргей ЛІСІЦА, сябар Студэнцкага этнаграфічнага таварыства.

— Сяргей, ведаю, што ты скончыў геаграфічны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Атрымліваецца, захапленне этнаграфіяй у цябе — ад спецыялізацыі?

— Не. Наогул цікавасць да традыцыйнай культуры свайго народа не з'яўляецца чымсьці дзіўным. Я жыў у вёсцы, і інтарэс да роднага быў для мяне з самага маленства натуральным. Патрэба ў гэтым была заўжды, але, зразумела, я не адразу даведаўся пра Студэнцкае этнаграфічнае таварыства.

— Этнаграфія — з'ява даволі шырокая. Над чым ты працуеш больш скрупулёзна?

— Над збіраннем песень і інструментальных найгрышаў. Ці спявалі мае сваякі? На жаль, толькі адна бабуля дажыла да таго часу, калі я ўжо меў «свядомы ўзрост». Са слоў яе сястры, яна ведала шмат песень і добра спявала. Але памёр мой дзядуля і яна перастала спяваць. Пры гэтым жыла традыцыямі. Памятаю, бабуля заўжды падымалася на доўгіх хадзіла па ваду і кожны дзень паліла ў печы, каб гатаваць стравы. Для яе гэта было так натуральна, як і дыхаць. Мне пашчасціла нарадзіцца на Наваградчыне. Мая вёска Валеўка — цэнтр сельскага Савета, таму там у меншай ступені прытрымліваліся тра-

дыцыйнага ладу жыцця, але ў суседніх маленькіх вёсках Плехова, Мандзіна, Ярошычы жылі падаўнейшаму.

— А ці лічыш ты сябе сапраўдным этнографам?

— Не, я аматар культуры. І ў Студэнцкае этнаграфічнае таварыства, што дзейнічае з 1998 года, трапіў даволі выпадкова. Я наведваў іх вечарыны, нават запіўніў і адаслаў анкету, але мне не адказаў. І толькі праз пэўны час на адным з майстар-класаў па танцах адна з дзяўчат запрасіла на сход, на якім прымалі новыя сяброў. Шчыра кажучы, мне здавалася, што членамі таварыства з'яўляюцца выключна студэнты-этнографы і музыкантаў, аднак гэта не так. У нас усё дзейнічае на валанджёрскай аснове.

— Колькі сяброў уваходзяць у арганізацыю?

— 241 чалавек. Акрамя Мінска, нашы суполкі дзейнічаюць яшчэ ў Полацку, Магілёве, Віцебску і ў Гродне. Праца на нашай сядзібе вядзецца штодня. Хтосьці прыходзіць і працуе самастойна, а нехта рэпэціруе ў складзе дзевочых, хлапечых спеўных гуртоў. Для нас галоўнае — не толькі захаваць матэрыял, але і перадаць яго наступным пакаленням. У тым ліку дзеля гэтага ладзім рэканструкцыі народных абрадаў, выконваем сабраныя падчас экспедыцый песні,

Сяргей Лісіца (справа): галоўнае ў экспедыцыі — слухаць.

збіраем на ігрышчы, танцавальныя вечарыны. Між іншым, нас прызналі экспертамі — першымі і пакуль адзінымі ў краіне — па ахове нематэрыяльнай культурнай спадчыны пры ЮНЕСКА. Імкнёмся цяпер трымаць адпаведны ўзровень.

— Як часта ладзіце экспедыцыі?

— Два разы на год — гэта норма. Рыхтуем да іх загадзя. Напрыклад, год таму ў інтэрнеце апытвалі ўсіх сяброў наконт таго, куды б яны хацелі паехаць у экспедыцыю. Па выніках галасавання выбралі пяць раёнаў, у выніку спыніліся на Вілейскім і Мастоўскім. Пасля гэтага мы звычайна рыхтуем карту, чытаем адпаведную літаратуру, каб ведаць этнаграфічныя асаблівасці рэгіёна, разумець, на што больш звяртаць увагу. Наконт інфарматараў раімся з метадыстамі мясцовых аддзелаў культуры. Часцей за ўсё жывём (нас прыязджае

10-12 чалавек) у вясковай драўлянай хаце. Для патрэб таварыства ў нас ёсць аўтамабіль. Толькі не ўсе ў ім змяшчаюцца, таму многія да месца дабіраюцца аўтобусам, цягніком, бяручы з сабой веласпеды. Стандартны набор апаратуры для адной групы — добры дыктафон, фотаапарат, відэакамера. Для фіксацыі дакладнага знаходжання святых камянёў, крыніц і іншых цікавых аб'ектаў выкарыстоўваем навігатары. Па выніках экспедыцый робяцца справаздачы, сабраны матэрыял апрацоўваецца.

— А ці даводзілася табе браць удзел у экспедыцыях прафесійных этнографу?

— Не, але спецыялісты Цэнтра даследаванняў беларускай мовы і культуры Акадэміі навук удзельнічалі ў нашых і пасля вельмі добра адгукнуліся пра арганізацыю экспедыцый. Між іншым, да нас далучаліся прафесіяналы з Польшчы і Літвы. Як я зразумеў, полькі вучыліся спяваць у Вольгі Емялянчык, выдатнай знаўцы аўтэнтчнага выканання спеваў, і цягам некалькіх гадоў прыязджалі на Палессе ў адну і тую ж вёску. Аднак пасля пабыўлі разам з намі ў чавускай экспедыцыі і зразумелі, што ў Беларусі цікавае не толькі Палессе. У нас насамрэч хапае адметных мясцін.

— Сапраўдныя знаўцы народнай мудрасці табе сустракаліся?

— Цяжка адказаць. Ва ўсіх рознае ўспрыманне. У нас ёсць дзяўчына, якая кожны дзень вельмі эмацыйна расказвала пра свае знаходкі. Нават пачаў думаць, што запісаю даволі звычайныя рэчы. Але, калі праслухоўваў яе запісы, зразумеў, што маю поўнае права яшчэ больш эмацыйна расказаць пра тое, што сабраў. Падчас вілейскай экспедыцыі я трапіў да 43-гадовага Віктара Францкевіча, які жыве ў вёсцы Тураўшчына. Ён аказаўся самым цікавым інфарматарам. Першы зжаты сноп заўжды трымае на покуці да канца жніва, пакідае кулі нямятай саломы, каб на Каляды з дзецьмі змайстраваць з яе павука... А з чавускай экспедыцыі я прывёз згадку пра русалак, занатаваны сон знахаркі. Вось што цікава: чалавек Бога ўяўляў маленчкім дзядком у шапачцы, а ў Раі, на яго думку, усе за партамі сядзяць. Як у школе!

— Мяркую, што забавнага ў вашых экспедыцыях таксама хапала...

— Выпадак, які можна лічыць камічным, адбыўся ў мастоўскай экспедыцыі. У адной з вёсак размаўлялі з адной бабуляй. Напрыканцы гутаркі выйшла на тэму знахарства і чараўніцтва. На пытанне, ці ёсць у вёсцы злыя ведзьмакі, яна паказала на хату суседкі. Праз некаторы час тое ж самае зрабіла... яе суседка...

Тарас ШЧЫРЫ.
Фота Надзеі БУЖАН.

ВЯРТАЮЧЫ З НЕБЫЦЦЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— Наколькі мне вядома, для Беларусі характэрны народныя абразы, яны найбольш прыжыліся ў нас. Ці праўда гэта?

— І так, і не. Прынята лічыць, што беларускі ікананіс — народны, самадзейны. Аднак сказаць, што для нас характэрныя толькі такія творы — няправільна, былі і выкананыя на высокім майстарскім узроўні, што вымагала ад ікананісца адпаведнай падрыхтоўкі. Безумоўна, сакральнае мастацтва Беларусі мае свае асаблівасці. Можна правесці эксперымент: пакладзіце перад неспецыялістам нашы і рускія абразы, і ён беспамылкова вызначыць, дзе якія. Беларускі ікананіс сапраўды арыентаваўся на народныя густы, пра што сведчаць мясцовыя тыпажы, каларыт. Ад рускага ён адрозніваецца наўнаснасцю разбыхных фонаў. Але сказаць, што гэта канкрэтна беларуская рыса, нельга, бо такім чынам абразы аздабляліся і ва Украіне — але там ужо свае арнаменты і тыпажы.

— Што ўваходзіць у вашы абавязкі як даследчыка?

— Я праводжу атрыбуцыю (вызначэнне аўтарства, часу напісання мастацкага твора) асобных абразоў. Большасць з іх не падпісаны: невядомыя ні майстар-стваральнік, ні дата. Устанавіць іх вельмі складана. Мне пакуль што ніводнага аўтара беларускага абраза вызначыць не ўдалося. Аднак я змагла «звучыць» храналагічныя межы ў датаванні абразоў. Большасць твораў да цяперашняга часу датаваныя вельмі шырока: стагоддзем або паўстагоддзем. З дапамогай архіўных крыніц мне ўдалося не дзе для паўсотні абразоў вызначыць іх перыяд напісання ў межах аднаго-двух дзесяцігоддзяў. Насамрэч атрыбуцыя аднаго помніка можна зацягнуцца на паўгода ці нават больш — як пашанцуе.

«Людзі звычайна тлумачаць мой выбар маімі рэлігійнымі поглядамі. Насамрэч усё інакш: я падзяляю паняцці «вера» і «ікананіс». Хоць адношу сябе да людзей веруючых, аднак яшчэ толькі прыходжу да разумення веры».

Акрамя вызначэння даты стварэння, займаюся і вызначэннем ікананісца зводу абразоў. Магчыма вы заўважалі, што вядомы ўсім абраз Божай Маці Адзігітрыі мае шмат варыянтаў, а ў мастацтвазнаўстве яны называюцца «зводамі». Каб вызначыць, які ікананісца звод прадстаўлены на абразе, трэба адшукаць яго першакрыніцу — выяву, з якой ён быў змаляваны. Звычайна гэта цудадзейны абраз, з якога рабіліся шматлікія «спісы» — аўтарскія варыяцыі. Раней людзі верылі, што і копія будзе валодаць цудадзейнай сілай іконы, з якой яна змалявана. Вось я і шукаю

гэтыя першакрыніцы. Здавалася б, цудадзейны абраз павінен быць шырока вядомым, але вельмі часта гэта не так. Асабліва ў тых выпадках, калі культ святыні на сучасных беларускіх землях не распаўсюджаны і звестак пра яго амаль не засталася альбо абраз знаходзіцца ў іншай краіне.

— Акрамя ікон, вы яшчэ рэканструявалі інтэр'еры ўніяцкіх храмаў — як такое можна ажыццявіць?

— Справа ў тым, што я не рэканструявала іх у матэрыяле, а займалася навуковай рэканструкцыяй: гэта значыць, стварала літаратурнае апісанне. Ажыццявіць такое рэальна на падставе пратаколаў праверак храмаў XVIII—пачатку XIX стагоддзяў, у якіх даецца вельмі падрабязная інфармацыя пра выгляд царкоўнага інтэр'ера. Спадзяюся, калі-небудзь маю працу можна будзе ўбачыць не толькі на словах, але і ў форме. Напрыклад, у Беларускім дзяржаўным музеі народнай архітэктуры і побыту, што ў Строчыцах, знаходзіцца ўніяцкі храм з адноўленым інтэр'ерам. Супрацоўнікі музея шукалі дакументы з апісаннямі, дзякуючы чаму зрабілі рэканструкцыю. Спадзяюся, што і мая праца некалі стане запатрабаванай для аднаўлення ўнутранай прасторы якой-небудзь царквы. Мною ўжо апрацаваны дакументы з апісаннямі прыблізна дзвюх тысяч уніяцкіх храмаў. Калі вярнуцца да праблемы ўвасаблення літаратурных звестак у форму, то я разважала пра тое, каб стварыць пэўныя схемы, якія паказвалі б інтэр'еры ўніяцкіх царкваў XVIII — пачатку XIX ст. Цяпер я назапашваю матэрыял: працую над манерамі і алтарам — асноўным сакральным аб'ектам храма.

— А што можна сказаць аб практычным выкарыстанні вашых напрацовак?

— Яны патрэбны ў музейнай справе. Атрыбуцыя ікон дае магчымасць экспанавання прадметы, бо, па сутнасці, дата і аўтарства — асноўныя звесткі пра іх.

— Якія «разынікі» вы змаглі «адкапаць» падчас свайго даследавання?

— Матэрыялу для гучнай сенсацыі яшчэ няма, аднак асобныя цікавінкі ўсё ж знайшла. Аказваецца, у XVIII стагоддзі на Беларусі былі абразы на шкле. Да нашага часу яны не захаваліся, таму і пра такую мастацкую з'яву ўвогуле невядома. Іконы на шкле адметныя тым, што былі храмовымі, а не хатнімі. Дагэтуль невядома, прывозілі гэтыя абразкі ці іх стваралі ў нас. У хатнім ужытку такі тып быў распаўсюджаны ў канцы XIX ст. у Заходняй Украіне: я бачыла іх у музеях у Івана-Франкоўска і Каламыі. У нас таксама захавалася некалькі хатніх абразкоў, напісаных на шкле ў канцы XIX — пачатку XX ст. Адзін, напрыклад, бытаваў на Гродзеншчыне і цяпер захоўваецца ў фондах Гродзенскага дзяржаўнага музея гісторыі рэлігіі. Аднак архіўныя звесткі гавораць пра тое,

Фота Сяргея Ніканоўна

што яшчэ ў XVIII ст. у беларускіх храмах знаходзіліся такія творы. Гэта абсалютна новы матэрыял, і сёння я займаюся яго даследаваннем.

— А ці можаце вылучыць беларускага Андрэя Рублёва?

— У нас не так і шмат вядомых майстроў-ікананісцаў. Адзін з іх — Тамаш Міхальскі, які працаваў на Палессі. Калі Андрэя Рублёва ведаюць усе, то Тамаша Міхальскага — мала хто. Таму вылучыць беларускую фігуру, роўнавялікую расійскаму майстру, не змагу.

— Самі пішаце карціны?

— Раз на год разам з сябрамі па ўніверсітэце збіраемся на пленэр, пішам эцюды. Каб займацца жывапісам прафесійна, трэба аддаваць гэтаму ўвесь час. Тое ж можна сказаць і пра навуку — працую без выхадных. Мне падабаюцца абодва заняткі, але не бачу магчымасці спалучаць іх.

— Часта выяжджаеце ў экспедыцыі ці ў асноўным працуеце ў архівах?

— Даводзіцца шмат сядзець у архівах. Але ў экспедыцыі таксама езджу рэгулярна. Дзе б я ні была, паўсюль найперш іду глядзець абразы. Напрыклад, калі была ў Пскове, у мясцовым музеі адразу ж пайшла да такой экспазіцыі, а на іншыя залы проста не хапіла часу. І так адбы- ваецца паўсюль.

— Магчыма, у вас ёсць і іншыя захапленні?

— Так, гэта вандрукі. Яшчэ ў студэнцтве мы з сябрамі шмат падарожнічалі аўтастопам. Нас цікавіла культура Беларусі, і мы складалі адмысловы маршрут па цікавых мясцінах, бралі запячкі, намётны — і адпраўляліся ў дарогу. Пачыналі з Беларусі, а аб'ехалі Украіну, Польшчу, Літву, Латвію, Чэхію, Славенію, Аўстрыю.

— Ці сочыце вы за тым, як развіваецца беларускі ікананіс сёння?

— Шчыра кажучы, асабліва гэтай тэмай не займалася. І зараз патлумачу, чаму. Адноўчы я была ў ікананіскай майстэрні, якая знаходзіцца пры Свята-Елісавецкім манастыры, аднак гэта не беларуская, а сучасная традыцыя ікананісца, арыентаваная на візантыйскія першаўзоры. Да нашай яна ніякага дачынення не мае. Беларуская традыцыя ікананісца перарвалася яшчэ ў XIX стагоддзі, калі нашы землі ўжо ўваходзілі ў склад Расійскай імперыі. Пачаліся змены, абразы сталі моцна «выпраўляцца» ў адпаведнасці з патрабаваннямі Рускай праваслаўнай царквы. Напрыклад, у архіве я знаходзіла звесткі пра тое, што пяць абразоў з Палацка накіравалі ў Санкт-Пецярбургскую акадэмію мастацтваў — майстры перапісвалі усё, што лічылі некананічным. З таго часу, дарэчы, стала нашмат больш прывазных абразоў. Сёння ёсць беларускія мастакі, якія прадстаўляюць сваё творчае бачанне біблейскіх сюжэтаў. Аднак пра адраджэнне нашай самабытнай традыцыі пакуль нельга казаць.

— На вашу думку, якое стаўленне ў беларускай да абразоў цяпер?

— Збольшага пазітыўнае. Пасля распаду Саюза людзі вярнуліся ў царкву, ставяцца да веры сапраўды як да чагосьці сакральнага. Цяпер абразы ў пашане.

Кацярына РАДЗЮК.

ПАГЛЯДЗЕЦЬ НА РАДЗІМУ «ЗБОКУ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— З пешых лекцый мы пачалі разбіраць прыкладны канкрэтныя сітуацыі, з якімі студэнты могуць сутыкнуцца, калі пойдучы працаваць. Увогуле, заняткі праходзілі ў жывой размове, выкладчыкі пастаянна звярталіся да студэнтаў, задавалі наважныя пытанні. Прыемнай была і адкрытасць іспанскіх студэнтаў: яны дапамагалі нам, замежнікам, нешта тлумачылі, бралі да сябе ў групу для выканання цяжкіх праектаў. Дарэчы, ніколі не бачыла, каб хоць адзін іспанец панікаваў з прычыны вялікага аб'ёму хатняга задання. Тут увогуле да вучобы ставяцца спакойна, умеюць добра распланаваць свой час, а выхадныя дні цалкам прысвячаюць адпачынку.

На пытанне, ці з'явілася жаданне пасля заканчэння вучобы ў Беларусь пераехаць у Іспанію, Марыя адказала:

— Шчыра кажучы, на факультэт міжнародных адносін БДУ я пайшла таму, што хацела некуды паехаць. А пасля 10 месяцаў за мяжой змяніла свае думкі на гэты конт. Нягледзячы на тое, што я магла вандраваць па Еўропе, у мяне была добрая стыпендыя і я жыла ў краіне мараў — Іспаніі, адчуванне таго, што ты тут «не свой», заставалася.

Валерыя Кірыльчык (V курс) па праграме Erasmus Mundus вучылася ў Варшаўскай школе эканомікі (Szkola Główna Handlowa). На другім курсе дзяўчына трапіла на арганізацыйны сход для студэнтаў, які праводзіць у праграме міжнародных сувязяў БДУ.

— Там мне далі неабходную для ўдзелу ў праграме інфармацыю, але я не скарысталася ёй. Узгадала толькі праз паўгода, — расказвае са шкадаваннем студэнтка. — Чым старэйшы студэнт, тым цяжэй стаць удзельнікам, аднак мне пашчасціла — я атрымала грант.

Адным з галоўных плюсоў адукацыйнай сістэмы ў Польшчы, на думку Леры, з'яўляецца прынцып выбару не толькі прадметаў, але і выкладчыкаў. Да таго ж пасля першага тыдня вучобы ёсць магчымасць змяніць расклад (калі што-небудзь ці хто-небудзь не апраўдалі чаканняў).

— Той факт, што студэнты самі робяць выбар, стымулюе выкладчыкаў працаваць лепш, зарабляць рэпутацыю. Звычайна ў раскладзе першымі ставяць тыя дысцыпліны, якія карыстаюцца большым поспехам, а астатнія падстройваюць пад іх, — тлумачыць дзяўчына.

Яшчэ адзін важны момант, які ўзгадала Валерыя, — ІТ-рашэнні для раскладу, выбару прадметаў, кантролю за адзнакамі, заданнямі выкладчыкаў. У Варшаўскай школе эканомікі існуе вэб-платформа, дзе кожны выкладчык для кожнага курса можа стварыць асобную старонку, каб размяшчаць інфармацыю пра свой прадмет, патрабаванні; загружаць туды дапаможнікі, прэзентацыі; там ёсць пошта для кансультацый, адпраўкі хатніх заданняў і табеляў з адзнакамі. Для студэнтаў гэта вельмі зручна.

Правучышыся 10 месяцаў па праграме, Лера адзначае, што студэнтаў Erasmus можна ўмоўна падзяліць на дзве катэгорыі: тыя, хто прыехаў атрымліваць веды (гэта звычайна беларусы, малдаване, украінцы і прадстаўнікі іншых постсавецкіх краін), і тыя, хто прыехаў адпачыць (еўрапейцы, часткова азіяты). Таму і інтарэсы ў студэнтаў-замежнікаў розныя. Але для іх збліжэння арганізавалі шмат мерапрыемстваў і экскурсій. Польскія ж студэнты амаль не адрозніваюцца ад беларускіх, ды і увогуле там шмат беларусаў вучыцца.

Выкладчыкі ў Лейпцыгу час ад часу прасілі напісаць некалькі слоў пра заняткі, манеру выкладання, змест лекцый. Пасля яны абавязкова аналізавалі ўсе заўвагі, тлумачылі некаторыя моманты.

Для Леры падчас вучобы ў Польшчы асабліва важным было «забраць» як мага больш ведаў ці хаця б іх крыніц. Бо ў БДУ некаторых дысцыплін, што выкладаюцца ў Варшаўскай школе эканомікі, проста няма.

— Пасля ўдзелу ў праграме цяжка матываваць сябе вучыцца па нашай сістэме. На жаль, я так і не змагла на пятым курсе знайсці ў сабе сілы аддаваць шмат часу на прадметы, неарыентаваныя на практыку — прызнаецца дзяўчына.

Андрэй Дубіна (V курс) вучыўся два семестры ва ўніверсітэце Бардо ў Францыі таксама па праграме Erasmus Mundus.

— Існуе погляд, нібыта ў Еўропе жыць лепш, чым у нас. Так, безумоўна, Францыя — цудоўнае месца, але не настолькі, наколькі прынята лічыць. Усё пазнаецца ў параўнанні, — дзеліцца ўражанымі Андрэй.

Сістэмы вышэйшай адукацыі Францыі і Беларусі вельмі розныя. Французская перш за ўсё на-

Валерыя Кірыльчык (шостая злева) у Варшаве разам са студэнтамі Erasmus.

кіравана на матывацыю студэнтаў, на тое, каб яны ўсё рабілі самастойна. У Францыі на першы курс бакалаўрыяту дзяржаўных «універаў» бяруць усіх. Да трэцяга курса давучваюцца нямногія. Кожны год трэба атрымліваць больш за палову балаў ад максімуму на экзаменах. Падыход да ўсіх студэнтаў роўны. Залікоўка на цэбе не працуе (яе там проста няма). Потым, як правіла, ідуць вучыцца ў магістратуру. Усе пяць гадоў (бакалаўрыят + магістратура) трэба варушыцца, старацца. Вучыцца ў Францыі дакладна не складаней, але няма такога, як у нас: тут многія кажуць, што цяжкія толькі першыя два курсы, а на апошніх можна ўжо і расслабіцца.

Стыпендыі, якую плацілі хлопцы па праграме, хапіла не толькі на тое, каб нармальна жыць, але і на тое, каб павандраваць. Падчас вучобы ён наведаў дзесяць краін Еўропы.

Erasmus Mundus — міжнародная адукацыйная праграма, якая арганізоўвае акадэмічныя абмены паміж ВНУ краін СНД і ЕС. Фінансуецца яна за кошт сродкаў апошняга. Erasmus Mundus дае магчымасць беларускім студэнтам старшых курсаў, магістрантам, аспірантам, маладым супрацоўнікам універсітэта прайсці навучанне ў еўрапейскіх ВНУ тэрмінам ад аднаго месяца да трох гадоў. Удзельнікі праграмы атрымліваюць грант, які ўключае стыпендыю, аплату праезду туды і назад, страхаванне, візавыя выдаткі і пражыванне (аплачваюцца са стыпендыі).

Крысціна Мароз, таксама пяцікурсніца, прыняла ўдзел у праграме двухбаковага супрацоўніцтва БДУ і Лейпцыгскага ўніверсітэта (стыпендыяльная праграма «Агрыкола» Саксонскага міністэрства навукі і мастацтва). Для таго, каб на 10 месяцаў стаць студэнткай эканамічнага факультэта апошняга, дзяўчына цягам года рыхтавалася на спецыяльных курсах нямецкай мовы (пры БДУ), пасля здавала экзамен, прыходзіла на гутарку. Але такі доўгі і нялёгка працэс атрымання гранта быў неадарэманым — Крысціна ў захапленні ад свайго навучання ў Германіі.

— Мне вельмі спадабаліся нямецкія студэнты, іх этанакіраванасць: яны цэняць свой час; амаль усе, з кім мне давялося пазнаёміцца, падпрацоўвалі. На заняткі ва ўніверсітэце яны ходзяць не таму, што так трэба, а таму, што ім гэта сапраўды цікава, — расказвае Крысціна. — Часта нам давалі групавыя заданні, калі студэнты па пяць-шэсць чалавек выконвалі адзін праект. Як правіла, немцы вучацца ва ўніверсітэце, а не дома, як мы. Дом для іх — гэта месца, дзе яны адпачываюць.

Безумоўна, яшчэ адным цікавым здабыткам нямецкай сістэмы адукацыі можна лічыць супрацоўніцтва навуцальных устаноў з кампаніямі і прадпрыемствамі. Так, у Германіі ёсць прадметы, якія выкладае прафесар і які-небудзь менеджар ці супрацоўнік фірмы.

— Незвычайным было і тое, што выкладчыкі ў Лейпцыгу час ад часу прасілі напісаць некалькі слоў пра заняткі, манеру выкладання, змест лекцый. Пасля яны абавязкова аналізавалі ўсе заўвагі, тлумачылі некаторыя моманты. Вельмі здзівіла, што студэнты адкрыта казалі абсалютна пра ўсе моманты, часта пакідалі каментары накшталт «У вас класны гальштук» і нават «У вас была расшпілена шырынка».

Яраславу Марцінкевічу (V курс) паехаць вучыцца за мяжу дапамагло валоданне шведскай мовай. Хлопец вывучае яе з першага курса на ФМА. Спецыяльна для такіх, як ён, Шведскі інстытут, які займаецца распаўсюджваннем мовы, выдзяляе гранты.

Для таго, каб яго атрымаць, Яраслаў пісаў матывацыйны ліст, не апошнюю ролю сыгралі і рэкамендацыі выкладчыкаў.

— Асноўнай мэтай маёй паездкі ў Швецыю было давадзенне валодання мовай да найвышэйшага ўзроўню. Гэтым я і займаўся ў Вышэйшай народнай школе ў маленькім горадзе Фэргеланда. Там вучыўся разам са шведамі, акрамя мяне, замежнікаў не было, — расказвае хлопец, які вярнуўся ў Беларусь зусім нядаўна і яшчэ час ад часу ўстаўляе ў размову шведскія словы.

«Студэнтаў Erasmus можна ўмоўна падзяліць на дзве катэгорыі: тыя, хто прыехаў атрымліваць веды (гэта звычайна беларусы, малдаване, украінцы і прадстаўнікі іншых постсавецкіх краін), і тыя, хто прыехаў адпачыць (еўрапейцы, часткова азіяты)».

Кацярына Сямёнава летась скончыла БДУ і адразу ж вырашыла пайсці ў магістратуру, але выбрала не беларускую, а замежную. Цяпер дзяўчына вучыцца на даволі прэстыжнай спецыяльнасці «Кіраванне гатэлямі і рэстаранамі» ў Oklahoma State University (ЗША). Кацярына самастойна адшукала інфармацыю пра грант на навучанне ў інтэрнэце.

— Паступіць мне вельмі дапамагла праграма Opportunity ад Education USA, — расказвае Каця. — Каб удзельнічаць у ёй, трэба было напісаць эсэ пра тое, чаму жадаеш вучыцца ў ЗША, што збіраешся там вывучаць, і ў дадатак трэба было пералічыць універсітэты, якія ў выніку паспяховага паступлення могуць прапанаваць табе поўную стыпендыю. І такія ВНУ ў ЗША ёсць. Праграма пакрыла кошт экзаменаў, неабходных для залічэння ва ўніверсітэт (TOEFL, GMAT), кошт разгляду ВНУ маіх дакументаў, візавыя зборы, а таксама кошт квітка на самалёт да Штатаў. І ўжо там па гэтай жа праграме мне пералічылі аднаразовую стыпендыю на першапачатковае ўладкаванне.

У ЗША ўсе выкананыя заданні студэнты здаюць анлайн. Роўна ў вызначаны час сістэма закрываецца, і таму тут не бывае «можна, я заўтра данясу?» Таксама няма правіла «трох дзён для падрыхтоўкі да экзамену». Так, калі апошні занятак у Каці быў у пятніцу, у панядзелак, аўторак і сераду адзін за другім яна ўжо здавала іспыты. Сесія ў ЗША — гэта не лепшы час даведацца, «аб чым усе гэтыя прадметы былі».

Кожны са студэнтаў, якому давялося павучыцца за мяжой, лічыць, што досвед, які яны атрымалі, карысны. Хлопцы і дзяўчаты раяць усім студэнтам спрабаваць атрымаць грант, тым больш што магчымасцяў для гэтага шмат. Вельмі важна, што амаль усе адзначылі незвычайнае пачуццё, якое з'явілася пасля таго, як яны вярнуліся на Радзіму:

— Нейкія з маіх комплексаў былі развезены, з'явілася больш упэўненасці ў сабе, думаць я стала больш шырока. Цяпер здаецца, што ўсё магчыма, варта толькі захацець, — кажа Крысціна Мароз.

Кацярына Сямёнава лічыць, што такія паездкі мяняюць чалавека. «Але трэба быць гатовым да самастойнасці, пачынаць сярэбруства з нуля, прымаць іншы ўклад жыцця спакойна і з павагай», — тлумачыць дзяўчына.

Валерыя Кірыльчык думае так: «Вучоба за мяжой аказалася карыснай не толькі для таго, каб «падцягнуць» мовы, але і каб паглядзець на сваю краіну збоку, заўважыць яе адрозненні ад іншых і ўбачыць усё яе магчымасці».

Ганна КУРАК, студэнтка III курса Інстытута журналістыкі БДУ.

Паўдзельнічай!

ХТО ЎЗЫДЗЕ НА ВЭБ-АЛІМП?

У БДУ стартаваў конкурс інтэрнэт-праектаў WebProg2015. Гэта праф-арыентацыйнае мерапрыемства механіка-матэматычнага факультэта, адрасаванае вучням школ, гімназій, ліцэяў, навучэнцам сярэдніх спецыяльных і прафесійна-тэхнічных устаноў адукацыі.

Конкурс WebProg2015 пройдзе ў некалькі тураў з лютага па красавік. Удзельнічаць у ім можа творчая каманда навучэнцаў у складзе да 5 чалавек. Заяўкі на ўдзел прымаюцца да 28 лютага па электронным адрасе: webprog2015@gmail.com.

Пасля атрымання заяўкі канкурсантам вышлюць заданне першага тура. Вучням неабходна будзе стварыць на сайце сваёй адукацыйнай установы новы раздзел «Школа і інтэрнэт» і напоўніць яго адпаведным кантэнтам. Дазваляецца выкарыстоўваць самыя розныя жанры, даступныя сучасным электронным масмедыя: відэа і аўдыяматэрыялы, фотаздымкі і малюнкi, камп'ютарную графіку і анімацыю, інтэрв'ю і ўспаміны, апавяданні і эсэ і інш. Галоўнае на першым этапе спаборніцтва — гэта аргументавана выкласці пазіцыю прадстаўнікоў розных інтэрнэт-пакаленняў (школьнікаў, бацькоў, педагогаў, супрацоўнікаў устаноў адукацыі і інш.) па прызначэнні і шляхах развіцця глабальнай сеткі.

Пераможцы конкурсу будуць узнагароджаныя памятнымі прызамі ад вядучых ІТ-кампаній краіны. Выпускнікі школ, якія сталі прызёрамі спаборніцтва, атрымаюць права на пераважнае залічэнне на любую спецыяльнасць механіка-матэматычнага факультэта БДУ пры роўнай агульнай колькасці набраных балаў ў 2015 годзе. Дадатковую інфармацыю можна атрымаць па адрасе <http://webolymp.bsu.by>.

ПАВІНШУЙ ВЕТЭРАНА АСАБІСТА

Акцыя «Паштоўка ветэрану», прымеркаваная да 70-годдзя Перамогі, стартуе ў БДУ.

Сёння ў пярвічнай арганізацыі Беларускага грамадскага аб'яднання ветэранаў БДУ налічваецца 37 чалавек, якія ваявалі ў гады Вялікай Айчыннай вайны, а пасля працавалі ва ўніверсітэце. У сувязі з надыходзячымі святамі — Днём абаронца Айчыны, Міжнародным жаночым днём, Днём Перамогі — студэнтам БДУ даецца магчымасць павіншаваць ветэранаў з гэтымі датамі.

Усе ахвотныя могуць падрыхтаваць для іх паштоўкі: або стварыць самастойна, або набытыя. Вітаецца любая крэатыўная ідэя: ад скрапбукінгу да акварэльнага жывапісу. Галоўная ўмова — паштоўка павінна быць падпісана асабіста. Усе паштоўкі і словы віншаванняў будуць перададзены ветэранам. Арганізатарамі акцыі выступілі ўпраўленне выхаваўчай працы з моладдзю і маладзёжныя грамадскія арганізацыі БДУ.
Надзея НІКАЛАЕВА.

Узяць вышыню

«НЕ ЎЯЎЛЯЮ
СЯБЕ
БЕЗ ПАРАШУТА»

Парашутны спорт ужо даўно стаў папулярным. Але многія, нягледзячы нават на вялікае жаданне скакнуць, спыняюць сябе па розных прычынах. Сяргей Шаронаў, жыхар Гродна, не належыць да такой катэгорыі людзей. Сёння хлопец працуе на мяжы страхавым агентам. На свой 16-ы дзень нараджэння ён вырашыў зрабіць сабе падарунак: скачок з парашутом. І хто б мог падумаць, што гэтая забава стане сэнсам жыцця? Сёння Сяргею 24 гады, і ён ужо дабіўся сур'езных поспехаў у парашутным спорце.

— Сяргей, і ўсё ж такі, як вас «зацягнула» ў гэты від спорту?

— Пасля першага скачка я зразумеў, што гэта — маё. І ўжо не мог спыніцца. Неба вабіла мяне. Тады вырашыў займацца не камерцыйнымі скачкамі, а пайсці ў Гродзенскі абласны аэраклуб, дзе была магчымасць скакаць пастаянна.

— Патлумачце, што такое некамерцыйны скачок? І колькі сёння каштуе скачок?

— Гэта калі няма неабходнасці аплачваць скачок кожны раз, бо ў аэраклубе ты займаешся як спартсмен. А кошт камерцыйных скачкоў вагаецца ў залежнасці ад вышыні: ад 680 тысяч да 1,8 мільёна рублёў.

— І ў выніку чаго вы дасягнулі?

— Ішоў час, колькасць скачкоў расла. Я ўдзельнічаў у розных саборніцтвах. І летася ў Віцебску атрымаў званне кандыдата ў майстры спорту. Дарэчы, каб займацца любым кірункам у парашутным спорце, мне засталася скакнуць прыблізна 50 разоў. Гэта дазволіла адкрыць апошнюю катэгорыю з чатырох.

— А за якую каманду вы выступаеце?

— У 2014 годзе выступаў у асноўным складзе аэраклуба. Каманда складалася з чатырох чалавек і называлася «Fly penguins».

— На ваш погляд, ці імкнецца сёння моладзь заваяваць неба?

— Так, моладзі апошнім часам у нашых радах становіцца ўсё больш. І хлопцаў, і дзяўчат. Але не ўсе спраўляюцца з фізічнымі нагрукамі.

— Раскажыце, а які ён — першы скачок?

— Я ўжо і не памятаю нават... Мабыць, ні з чым не параўнальны!

Сёння я ўжо не ўяўляю сябе без парашута. Не так даўно прыдбаў касцюм-«крыло», з якім пачуцці пры палёце зусім іншыя. Я скачу і з хуткасным парашутом, але ён лічыцца самым небяспечным. У апошні час захапіўся аэравідеаздымкамі, што прыносіць не толькі вялікае задавальненне, але і сякі-такі прыбытак. А яшчэ мы з сябрамі абавязкова скачам у кожнай новай для нас краіне: Літве, Польшчы, Аб'яднаных Арабскіх Эміратах. І не збіраемся спыняцца на гэтым.

— Сяргей, а ці ёсць краіна-мара, дзе хацелася б скакнуць абавязкова? І з якой вышыні?

— Такіх краін вельмі многа. А вышыня?.. Чым больш, тым лепш...

Вось такі ён, парашутны спорт: цікавы і захапляльны. Хто ведае: можа, трэба паспрабаваць? І тады гэта стане не проста захапленнем, а сэнсам жыцця, як у нашага суразмоўцы.

Тацяна ЛАУШ, студэнтка II курса факультэта гісторыі, камунікацыі і турызму ГрДУ імя Я. Купалы.

Свае колы

Студэнт трэцяга курса Інстытута журналістыкі БДУ Станіслаў ШЭВЕЛЬ гэтым летам выправіўся ў падарожжа на Каўказ. І што тут дзіўнага, спытаеце вы? А тое, што сродкам перасоўвання, акрамя звычайнага аўтастопа, для хлопца стаў... самакат. Пра свае прыгоды ў горным краі падарожнік раскажаў карэспандэнту «Чырвонкі».

ЖЫВЕШ У БЕЛАРУСІ — ПАВІНЕН ЯЕ ВЕДАЦЬ

— Усё пачалося раптоўна: прыкладна год таму сядзелі ў кавярні з дзяўчынай, нам было сумна, неяк усё надакучыла. Мне падумалася, што, каб трохі развясціцца, трэба прыдумаць нешта новае. Вось я і прапанаваў ёй з'ездзіць у падарожжа па Беларусі, — тлумачыць суразмоўца сваю цікавасць да самастойных падарожжаў. — За апошнія грошы набыў неабходныя рэчы, і праз тыдзень мы выправіліся ў Нясвіж. Не магу сказаць, што першы досвед быў удалым, бо я рабіў усё сам, і не было каму даць мне параду. У сваіх першых паездках я начаваў у гасцініцах — атрымлівалася дарага і нецікава. Але нават першая няўдалая спроба не прымусіла мяне адмовіцца ад новых паездак. Я кіраваўся прынцыпам: жыву ў Беларусі — павінен яе ведаць. Склаў сабе план падарожжаў — і пачалося...

— Ці шмат паездзіў па краіне?

— Так, нямала. У першую чаргу мяне цікавілі старажытныя касцёлы, цэрквы, замкі. Пачынаў з Міра, Нясвіжа, Любчы. Гэтыя паездкі цягнуліся 3-4 дні, галоўная складанасць была ў тым, што іх даводзілася сумяшчаць з вучобай. Быў вымушаны рацыяналізаваць падарожжы: за некалькі дзён я неўзабаве навучыўся наведваць па 10-12 гарадоў і мястэчак. Такім чынам аб'ездзіў увесь захад Беларусі, у прыватнасці, Гродзенскую вобласць.

— Якія месцы пакінулі самыя яркія ўражанні?

— Шчыра кажучы, амаль усе. Але асабліва мне запомніўся Жалудок — гэта вельмі рамантычнае мястэчка. Я раю ўсім хлопцам калі-небудзь наведаць яго разам з дзяўчынай. Яшчэ ўразіла вёска Залессе ў Сморгонскім раёне, там знаходзіцца сядзіба Агінскіх. Прыгажосць месца не перадаць словамі: парк, рака Вілія... Добра запомнілася вёска Шчорсы, у якой знаходзілася рэзідэнцыя магнатаў Храптовічаў. Увогуле, мне больш падабаюцца невялікія мястэчкі, у іх я адчуваю сябе больш утульна. Многае з таго, што вучыш у школе на ўроках гісторыі, рыхтуючыся да іспыту і ЦТ, можна адчуць толькі ў такіх мясцінах.

— Але ўбачыць гэта можна і без падарожжаў аўтастопам...

— Мяне вабіць рамантыка такіх паездак. Калі не ведаеш, куды павернеш чарговы раз, дзе апынешся праз дзве гадзіны. Звычайнае падарожжа ў цягніку ці машыне не дае такіх эмоцый.

ПАСПЕЎ ТОЛЬКІ ЗАПЛЕЧНІК САБРАЦЬ

— Пасля паездак па Беларусі вырашыў паспрабаваць свае сілы ў падарожжах за мяжу, — працягвае апавед Станіслаў. — У ліпені заняўся выбарам краіны і планаваннем маршруту. Найлепшым варыянтам мне падалася Эстонія. Дзякуючы каўчсёрфіngu (спосаб, пры дапамозе якога падарожнікі шукаюць сабе месца для начлегу) знайшоў людзей, у якіх можна было спыніцца, сабраў рэчы і паехаў. Маршрут спецыяльна склаў так, каб паглядзець яшчэ і Літву з Латвіяй. Дарэчы, акрамя краін Балтыі, наведваў Фінляндыю, хоць гэта і не ўваходзіла ў першапачатковыя планы. Усё падарожжа абышлося мне ў 350 еўра, гэта даволі шмат па мерках аўтастопчыкаў. Месцам наступнай паездкі выбраў Каўказ.

— Як праходзіла падрыхтоўка да вандравання?

— Так атрымалася, што ўсё рабіў у спешцы. Фактычна я паспеў толькі сабраць заплечнік. Дарэчы, збор рэчаў — гэта свое-

Асцёцкае вяселле падарыла хлопцу незабыўныя ўражанні.

НА КАЎКАЗ
НА... САМАКАЦЕ

асаблівае мастацтва. Трэба ўзяць як мага больш карыснага і пры гэтым не перагрузіць спіну, бо падарожжа можа пераўтварыцца ў выпрабаванне. Звычайна я бяру з сабой па мінімуме адзення (бялізна, некалькі футболак, вадалазка, байка, джынсы, шорты, кашуля, шарф, абутак), газавую гарэлку, палатку, турыстычны дыванок, ліхтарык, кубак, лыжку, нож. Не забываюся пра свечку і пустую бляшанку з-пад кансерваў, якімі я карыстаюся як абагравальнікам. У мяне ёсць і так званы «чорны пакет»: там ляжаць мыла, зубная шчотка, паста і гель для душа, які звычайна выступае яшчэ ў ролі шампуню. Ну і камера — свае падарожжы я здымаю і выкладваю фота і відэа на старонцы ў адной з сацыяльных сетак.

З'ЯДЖАЮЧЫ З ЭЛЬБРУСА...

— Ідэя ўзяць з сабой самакат прыйшла сама па сабе, — адказвае на маё пытанне Стас. — Падчас вялікіх падарожжаў шмат даводзіцца хадзіць пешшу. Каб пазбегнуць гэтага, зручна карыстацца нейкім сродкам перасоўвання. Некаторыя падарожнічаюць з веласіпедам, але мне гэты від транспарту здаецца грувасткім і цяжкім, яго не панясеш на сабе. А мой самакат важыць усяго два з паловай кілаграмы. У свой час катаўся на ім, рабіў трукі, вась і набыў сабе «экстрэмальны» самакат з авіяцыйнага алюмінію. Вырашыў узяць яго з сабой для спускаў на гарыстай мясцовасці і паездак па гарадах. Напачатку падарожжа сабраўшы шмат карыстаўся самакатам, гэта было неверагодна зручна і зберагло мне нямала сіл. Але ўсё

На фоне сонечнага Тбілісі.

скончылася, калі я адхіліўся ад маршруту і вырашыў падняцца на Эльбрус... Пасля пад'ёму, фатаграфавання і шыкоўных эмоцый вырашыў не марнаваць час і з'ехаць з найвышэйшай гары ў Еўропе на самакаце. Але не падумаў, што прыйдзеца шмат тармазіць, і ў выніку «спаліў» колы. Таму ў другой палове падарожжа гэтыя два з паловай кілаграмы былі «мёртвым грузам». Але ўвогуле я лічу вопыт пазітыўным. Акрамя таго, не чуў, каб нехта падарожнічаў пры дапамозе самаката.

— Раскажы пра само падарожжа. Якія ўражанні засталіся ад краін Каўказа?

— Акрамя самаката, я карыстаўся і «старым добрым» аўтастопам. Даволі хутка дабраўся да Растова, вась там і пачаліся сапраўдныя прыгоды. На Каўказ мяне вёз дальнабойшчык, кабардзец па нацыянальнасці. Ад яго даведаўся пра гістарычныя спрэчкі паміж народамі, што жывуць на поўначы Каўказа: самімі кабардзінцамі, балкарцамі, асцёцкамі, чачэнцамі. Там шматвекавыя канфлікты, у якіх, як мне здаецца, ужо не засталася ні правых, ні вінаватых. Але, напэўна, галоўная рыса гэтых народаў — гасціннасць. Яна сапраўды ўзвешаная ў культ, госята там ніколі не пакрыўдзяць.

...Адзін з самых яскравых успамінаў першых дзён — начлег непадалёк ад ракі Бак-

сан. Не перадаць словамі, як гэта прыемна — засынаць, калі горная рэчка нешта шэпча табе на вуха... Пасля быў якраз мой паварот на Эльбрус, пра які я ўжо распавядаў. Пабачыў снежавыя шапкі.

«БРАТАМ БУДЗЕШ, ТАК?!»

— Далей быў прыезд ва Уладзікаўказ і, напэўна, адзіны негатыўны выпадак за ўсё падарожжа. На запраўцы да мяне падышлі мясцовыя нападнікі, папрасілі пяцьсот рублёў. Грошай у мяне не было, але яны заўважылі нож, які ляжаў у кішэні. Адзін з хлопцоў выхапіў яго, і мне ўпершыню стала вельмі страшна...

«Але асабліва мне запомніўся

Жалудок — гэта вельмі

рамантычнае мястэчка.

Я раю ўсім хлопцам калі-небудзь

наведаць яго разам з дзяўчынай».

Але крыўда хутка змянілася радасцю. На вуліцах Уладзікаўказа пазнаёміўся з іншымі хлопцамі, раскажаў ім пра гэты выпадак. Яны доўга прасілі прабачэння за суайчыннікаў і запрасілі мяне... на вяселле.

— І ты пабываў на сапраўдным асцёцкім вяселлі?

— Так, менавіта тут і прыйшла да месца кашуля, якую я ўзяў з Мінска. Туфлі мне далі тыя самыя хлопцы. Ведаеце, каўказскае вяселле — гэта нешта непаўторнае. Святанне адбывалася ў кавярні, запрошана было 350 чалавек. Хоць мясцовыя кажуць, што багатым лічыцца вяселле з тысячай гасцей! Вядома, ніякай размовы пра «ўсе адно аднаго ведаюць» не ідзе. Трапляюць туды і зусім новыя людзі, як я. Падарункаў амаль ніхто з сабой не бярэ, лічыцца, што твой прыход на вяселле — ужо падарунак. Пакаштаваў тамтэйшыя стравы і напоі (ніколі не забуду смак пірага з мясам!), разнаёміўся з усімі, у тым ліку з жаніхам. Зразумела, пачалося: «Ты адкуль?», «Куды едзеш?» і гэтак далей. Раказаў пра Беларусь, пра тое, што падарожнічаю. Адрозніўся для ўсіх сябрам і «братам». Было весела. Дагэтуль падтрымліваю сувязь з тымі хлопцамі, яны цікавяцца маімі справамі.

— Далей па маршруце былі Грузія і

Арменія...

— Да Грузіі я даехаў з караванам дальнабойшчыкаў-армян. Так я апынуўся ў Тбілісі. Стары горад — гэта шыкоўна! Да некаторых будынкаў дакранешся — глядзі, каб цагляна не адвалілася. З іншых цікавых мясцін у Грузіі, што я наведваў, — музей Сталіна ў Горы. Пасля начаваў у Кутаісі на даху дома, заехаў у Батумі, дзе мяне «накрыла» залевай. І накіраваўся ў Арменію.

Па дарозе спыніўся ў аўле, упершыню ў жыцці пачуў, як спявае мула. Калі нарэшце трапіў у Арменію, трохі здзівіўся. Людзі тут больш закрытыя, не братаюцца з першым сустрэчным так хутка. Але мне гэта нават спадабалася. Да таго часу я ўжо стаміўся ад новых людзей і хацеў трохі адпачыць, хадзіў па горадзе ў навушніках. Найлепшыя ўражанні засталіся ад Араата: з'ездзіў да падножжа вулкана, сфатаграфавалася. Далей з цяжкасцямі дабраўся да Азербайджана і трохі змарыўся. Ужо хацелася дадому, адпачыць. Вяртаўся тым жа шляхам, якім ехаў і на Каўказ. Агулам падарожжа заняло ў мяне месяц — увесь верасень.

— Куды плануеш адправіцца цяпер?

— Галоўная задума — падарожжа ў Нідэрланды. Але трэба дачакацца канікул.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.

12 02 2015 г.

Насустрэч новаму

МОЙ РАНІШНІ ГОРАД

(Фотазамалёўка)

У дзяцінстве я часта працыналася раным-рана і ўжо не магла зноў заснуць. Тады, ціхенька злзаячы з ложка, спрабуючы не разбудзіць бацькоў і маленькага брата, брала крэсла і падсаджвалася да акна. Я любіла назіраць за святанкамі.

Фота Сяргея ПАСУТЫ

Гэтыя імгненні доўжыліся не некалькі хвілін, а, здаецца, пару гадзін. Вось неба цёмнае, накрытае зоркамі, а вось яно паволі святлее. Нявінна-блакітнае, потым яго азарае першая пунсовая паласа — гэта прамень сонца, які імкнецца хутчэй данесці ўсю сваю цеплыню свету. Назіраць за гэтым было цікава кожны раз. Глядзець, як вядзьмарка-цень збірае свае ўборы, саступаючы месца новаму дню ніколі не надакучвала.

Цяпер гэтая звычка не змянілася, за выключэннем таго, што часам я выходжу на вуліцу ў такі ранні час. Калі ідзеш па гарадской алеі, то здаецца, што ты нібы ў казачным лесе, але не ведаеш, чакаюць цябе тут небяспека або цуды.

Ціхія вулачкі, шылды крам, якія трохі пабліскаваюць, «жалезныя коні», якія рэдка праязджаюць, птушкі, што з'яўляюцца ніадкуль... Бясшумная раніца. Хутка школьнікі пойдучь насустрач новым ведам, а дарослыя, якія вечна спяшаюцца кудысьці, будуць старанна працаваць. 7 гадзін. Ранішні горад такі цудоўны.

Фота Раісана КОТА

Гуляючы па вуліцы, я бачу нерухомыя машыны, пакрытыя тонкім ільдом, які ператворыцца ў кроплі, ледзь выглыне сонца. Бачу аголеную, не накрытую снегам траву, раскінутыя сеткі галін дрэў і хмызнякоў. Бачу светлыя твары гараджан.

Я сапраўды веру, што праз некалькі дзён выпадзе снег і з'явіцца гурбы. А я ўсё гэтак жа буду назіраць за ранішнім горадам, верачы ў зімовую казку.

Селіна ЧАРНОВА,
вучаніца 11 класа СШ №14 г. Мазыра.

Друкуецца ў «Маладосці»

...Што ж гэта за цудоўны інструмент такі — гітара? Далібог, д'яблага задума. Спецыяльна рагаты падараваў яе людзям, каб струнамі, быццам сеткай, лавіць душы людскія. Больш за тое, яшчэ і адмысловую музыку пад гэтую справу арганізаваў — рок-н-рол называецца. Трасіся і круціся. Музыка моцных, музыка рамантычных; музыка абурэння, жалю і свабоды; музыка сексу і музычна цноты. Колькі розных пачуццяў можа перадаць яна — то змрочная, быццам багна, то празрыстая, як веснавы ручай! А гітарнае сола пасярод песні? Ці не замірала вашае сэрца, калі, імкнучыся прадказаць наступную ноту ў бясконным гукавым струмені, вы несліся кудысьці ўгору?...

чыць англійскую мову, але настаўнікам стаў выпадкова — на перакладчыка не хапіла балаў. Менавіта таму Андрэй лічыў два гады адпрацоўкі ў школе марнаваннем часу. Пасля ўсё роўна прыйдзеца мяняць работу. Толькі каму ты будзеш патрэбны з педагогічным вопытам?

Пакуль хлопец знаходзіўся тут, ён заўважыў цікавую рэч: вярнуцца са сталіцы ў мясціны свайго юнацтва — гэта не толькі пераадолець прастору, але яшчэ і час.

За вокнамі цягніка мільгаюць дрэвы, якія быццам бы адлічваюць гадзі-

— Трэба збірацца. Чаго тут сядзець? Можна, хоць па вуліцах пахаджу, сустрэну каго, — сказаў сам сабе Андрэй і дадаў: — Та-а-ак, пачнеш тут, быццам шызафрэнкі, сам з сабой размаўляць. А ці так гэта дрэнна? Чалавек сам сабе — добры суразмоўца. І ўвогуле, сёння пагутарыць з разумным — вялікае шчасце.

САБРАЎСЯ хутка: лета, адзення няшмат. Кабейнаўская кашуля з доўгімі рукавамі, каб увечары камарэча не зжэрла, джынсы і кеды — вось і ўся экіпіроўка.

Вадзім КРУК

Рыцар, віскі і rock'n'roll

ны ў адваротным кірунку, і вось ты ўжо сыходзіш на платформу і трапляеш у абдымкі роднага горада, а за спінай застаюцца дзве сотні кіламетраў і гадоў сем уласнага жыцця.

А тут усё, як тады, калі ты апошні раз танцаваў на школьнай дыскацецы альбо піў сваю першую пляшку піва каля гаражоў. Кожны выхадны мясцовыя вуліцы, які раней, боўтаюцца ў алкагольна-шансонным расоле, што тыя агуркі ў слоіку. Гопнікі шукаюць прыгод і вяселля, невялікія купкі «элітарнай», як яна думае, моладзі спяшаюцца ва ўтульныя месцы, каб «патусавацца» без старонніх вачэй; панкі п'юць усё, што не атрута, на прыступках гандлёвага цэнтра і потым вантуюць сабе пад ногі; скінхэды шукаюць замежных студэнтаў, а тыя сядзяць у інтэрнатах і забяўляюцца з дзясчатамі. І ўсё гэта навакольным свет абавязкова збярэцца ўвечары каля дыскатэк, начных клубаў і шапікаў з півам, дзе нехта будзе гарлаціць песні ў караоке.

Між тым недзе за далаглядам узніклі субкультуры, нарадзіліся і паміралі музычныя і грамадскія плыні, праходзілі мітынгі, віравалі войны і палалі рэвалюцыі. Але ўсё гэтае не магло разварушыць звычайную хаду тутэйшага жыцця, як не можа мураш зрушыць вялікі валун, што ляжыць на ўскрайку лесу. Хаця, шчыра кажучы, знешне горад стаў іншым, больш утульным. Ужо не сталі на вуліцах старыя «Ікарусы», якія ўзімку здаваліся невялікімі філіямі ледзянога пекла, а летам — мабільнымі лазнямі. Былі адрамантаваны і пафарбаваны фасады будынкаў, перакладзена брукаванка, усталяваны новыя ліхтары. На жаль, не з'явілася толькі пешаходнай вуліцы. Аднак хто ведае, што будзе яшчэ праз пару гадоў?

Горад змяніў свой твар, але ягоная душа змяняцца не хацела.

Вадзім Крук нарадзіўся ў 1987 годзе ў горадзе Кохтла-Ярве ў Эстоніі. Па адукацыі інжынер, працуе ў банку. Любіць вандроўкі, гісторыю і рок-музыку. Цікавіцца традыцыйнай беларускай кухняй. Лічыць, што і ў штодзённай руціне тоіцца шмат захапляльнага, калі толькі да яе ўважліва прыгледзецца.

тamu ў парку скасілі траву, і таму горад пах вёскай. Не так, як гэта разумее сноб-гараджанін, а так, як насамрэч пахне вёска: скошанай на раніцу травой, сырадоём і сухімі яблыкамі-ягадамі з печы. Усё тут было цёпла і неяк па-свойску міла. Ад такой хатняй утульнасці Андрэй адвык у Мінску. Тут кожны калі і не ведаў кожнага, то мог лёгка знайсці агульных таварышаў. Хлопец ужо некалькі разоў паціснуў руку знаёмым, усміхнуўся прыяцелькам. У нейкім сэнсе горад, быццам вясковы надворак, быў працягам жытла гараджан, іх зонай камфорту. Даволі цікавая з'ява, улічваючы, што горад немаля па мерках краіны.

З такімі думкамі Андрэй адчыніў дзверы бара. Той сустрэў, як заўсёды, пахамі віскі, гарэлкі і піва, якія змяшаліся з клубамі цыгарэтнага дыму. Так яшчэ сустракае сябар, на вечарыну да якога спазняешся. Усміхаецца, ляпае па тваім плячы і прапануе келіх. Прывітаннем Андрэю былі словы «Yes, I'm back Yes, I'm back in black», якія гучна вішчаў у мікрафон недзе там, у Брытаніі, Браян Джонсан.

Дзверы ў бар — як дзверы ў Сусвет. Кожны дзень тут можна было далучыцца да вандроўкі: насіцца з горада ў горад, з краіны ў краіну, з канцэрта на канцэрт, з часу ў час. Губныя гармонікі Чыкага, падпольныя канцэрты піцёрскага рок-клуба, стадыёны Англіі і фэсты кантынентальнай Еўропы месціліся пад адным дахам у беларускім горадзе.

ТУТ жыла маладосць. І не было ніякай розніцы між тымі, хто танчыў пад Элвіса ў шацідзясятыя, трос хаерам пад Озі ў сямідзясятыя ці паказаў «казу» ўжо ў наш час. Бацькі і дзеці былі на адной назе — музыка аб'ядноўвала ўсіх. У такіх месцы заходзілі душы мёртвых музыкаў, каб выпіць

нябачны келіх са сваімі жывымі фанатамі.

А знешне — рок-бар як рок-бар: старыя постары на сценах, гітары, кружэлкі. Сталы, што нагадвалі барабаны, музычны аўтамат у куце, асвятленне, стылізаванае пад сцэнічнае, і, вядома ж, сцэна для жывых выступленняў — вось такі аскетычны інтэр'ер сустрэкаў наведвальніка.

Андрэй падышоў да бармена, які, як і належыць бармену ў вольны час, праціраў келіхі сурвэткай.

— О, каго я бачу! Здароў, Андрэй, — бармен паціснуў яму руку. — Як справы, змагаешся патроху?

— Здароў, Дзіма. Ды ну яго! Усё будзе так, як і павінна быць, як ты ні змагайся.

— Ага, бачу, сёння да нас зайшоў настаўнік-фаталіст, — Дзіма ўсміхнуўся. — Ну, і што будзе піць фаталіст? Што там у цябе пад такі абыякавы настрой?

— Давай віскі. Гэта ў мяне пад будзь-які настрой.

— Чысты?

— Не, давай з лёдам. Спэка ўвесь дзень, куды тут яшчэ і чысты? Ну а як вашы справы, ёсць кліенты?

— Сам разумееш, у нашым горадзе прыхільнік такога месца — на вагу золата. Таму бачыш, як мы ўсім дагадзіць стараемся.

— Дзякуй, — Андрэй усміхнуўся. — Ну, а новыя людзі заходзяць, ці ўсё старая кампанія?

— Бываюць і новыя. Вунь, глядзі, дзяўчо сядзіць у куце каля аўтамата. Вось яна — новая. Другі дзень запар прыходзіць, і ўсё адна.

Андрэй утаропіўся ў кут і ўбачыў яе. Дзяўчына сядзела, адкінуўшыся на спінку крэсла, і задумліва глядзела перад сабой. У яе чорных, колеру грэцкіх маслін, прамых валасах, вузкіх плячах, пульсных вуснах і крыху кірпатым носіку таілася простая і адначасова высакародная прывабнасць...

«Зялёная» навука

Нядаўна экалагічныя арганізацыі Беларусі прэзентавалі тэставую версію інтэрактыўнага трэнажора для педагогаў, бацькоў і іх дзяцей.

Мультымедычны

камплект «Крок за крокам» складаецца з дыска і інфармацыйнай брашуры і, па сутнасці, нагадвае камп'ютарную праграму.

ЭКАЛОГІЯ «КРОК ЗА КРОКАМ»

Каардынатар адукацыйных праектаў Цэнтра экалагічных рашэнняў (ЦЭР) Наталля ПАРЭЧЫНА больш падрабязна распавяла пра структуру «Крокаў»:

— Тут ёсць чатыры асноўныя секцыі — гэта ўласна віртуальны тур па гарадскіх пунктах, 28 тэм-параграфуў, энцыклапедыя раслін і жывёл Беларусі, 49 навучальных тэкстаў. Віктарына і тэставыя заданні дапамогуць правесці свае веды. Прызнацца, заданні вельмі цікавыя, напрыклад, трэба адгадаць галасы птушак і жывёл — а гэта не так і проста, як можа падацца на першы погляд.

Намеснік дырэктара ЦЭР Дар'я ЧУМАКОВА раскрыла гісторыю з'яўлення мультымедычнага праекта ў нашай краіне:

— Пілотныя версіі «Крок за крокам» убачылі свет яшчэ ў 2000 годзе. З таго часу праграма распаўсюдзілася па 18 краінах, у лік якіх трапіла і Беларусь. У Расіі яна існавала пад назвай «Зялёны пакет» і была вядома сярод нашых экалагаў. Цяпер мы можам пахваліцца ўласнай версіяй папулярнай метадыкі. «Крок за крокам» адаптавана пад нашы рэаліі, напрыклад, у раздзеле «водна-балотныя ўгоддзі» даецца інфармацыя менавіта пра беларускія вадаёмы. Яна прынцыпова адрозніваецца ад іншых нацыянальных версій дзвюма тэмамі: арганічная сельская гаспадарка і біяэтыка. Дапамагалі адаптаваць праграму для беларусаў вядомыя экалагі: Ірына Сухій, Дзмітрый Вінчэўскі і Святлана Семенас. Фінансавую падтрымку аказаў Рэгіянальны экалагічны цэнтр для краін Цэнтральнай і Усходняй Еўропы.

Дарэчы, ёсць бясплатная версія, выкладзеная ў сеціве. Яна нічым не адрозніваецца ад аналага, прадстаўленага на дыску.

Пакуль арганізатары запускаюць эксперыментальную партыю для тэсціравання — у самім камплекце яшчэ хапае хібаў. У наступным годзе яны збіраюцца выпусціць дапрацаванае выданне вялікім накладам, каб хапіла ўсім беларускім школам.

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

Арганізатары далі магчымасць пратэсціраваць «Крок за крокам» і запрашаюць усіх ахвотных да гэтай справы. Што ж, пачынаем гульні з агульнай старонкі, адкуль трапляем у інтэрактыўны горад з бібліятэкай, домам, гарадскім паркам, плошчай, школай — нават транспартныя шляхі зносіні ёсць. Сярод кнопак заўважаем «ратавальнае кола» — падрабязную інструкцыю па гульні.

Спачатку рушым у школу, дзе нам прапануюць адшукаць 5 інтэрактыўных месцаў. Выбіраем «Папяровыя аркушы» і праглядаем відэаролік пра вытворчасць драўніны, пасля чаго разумеем: паперай варта карыстацца некалькі разоў, а пасля аддаваць у перапрацоўку. На акне «вісіць» парада: рэгулярна праветрывайце класны пакой — менш цяпла «ўцяча». А калі мыць вокны часцей, то і асвятленне спатрэбіцца менш. Да гэтай тэмы ёсць і дадатковая інфармацыя па забруджванні паветра, здароўі і навакольным асяроддзі.

Трапіўшы на аўтобусны прыпынак, даведаецца пра плюсы і мінусы грамадскага транспарту, правілы руху на веласпедзе ў горадзе.

Нагуляўшыся па гарадскіх пунктах, раю зайсці ў бібліятэку і паглядзець відэа з беларускімі жывёламі (ці чулі вы, як раве высакародны алень альбо гуквае вушастая сава?), паназіраць за жыццём пчалінай сям'і, прасачыць шлях малака ад каровы да крамы.

Не менш цікавая і энцыклапедыя жывёл і раслін Беларусі. Пра арэшнікавую соню ёсць і тэкст, і фотаальбом, і нават відэа з нашай гераніай у галоўнай ролі. Звычайная папяровая кніга не дае магчымасці пацуць жывёлу, а тут цэлая калекцыя галасоў!

Напрыканцы віртуальнай прагулі можна правесці замацаваны матэрыял, пагуляўшы ў віктарыну альбо выканаўшы тэст.

Пакуль арганізатары чакаюць прапанов ад тых, хто прайшоў гульні: усё ж «Крок за крокам» існуе ў тэставай версіі і патрабуе больш дэталёвай прапрацоўкі. Так, у перакладах, у прыватнасці, у беларускамоўнай версіі, хапае граматычных і арфаграфічных памылак. Але, нягледзячы на «сыраватасць», праграма захоплівае інтэрактывам.

Кацярына РАДЗЮК.

Інфармацыя для зацікаўленых педагогаў: атрымаць тэставую версію на дыску можна ў офісе ЦЭР па адрасе: г. Мінск, пр-т Машэрава, 9, п. 317. Пратэсціраваць «Крок за крокам» у рэжыме анлайн можна па гэтай спасылцы <http://greensteps.rec.org/be>.

«Нам кайфу ад сцэны яшчэ хапае!»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— 25 лютага ў вас выніковы канцэрт, прымеркаваны да 15-годдзя «Тяні-Толкай»...

— «Выніковы» — гучыць неяк сумна. Насамрэч юбілей мы адзначылі 2 кастрычніка, бо менавіта ў гэты дзень адбылося наша першае выступленне пад цяперашняй назвай. Мы і раней выходзілі на сцэну, але пад іншымі «імёнамі», таму наогул нам больш за пятнаццаць гадоў. А пачыналася ўсё, калі тры хлопцы з аднаго двара (Павел Клышэўскі, Андрэй Заяц і Павел Тараймовіч. — Аўт.) захапіліся іграй на гітары. У Андрэя дома спрабавалі рабіць першыя запісы...

— Як жа хлопцам-самавучкам удаецца столькі гадоў заставацца адным з самых папулярных калектываў?

— Заставацца на сцэне столькі гадоў нам удаецца таму, што мы сябры. Мы верылі ў сваю задуму нават тады, калі ў нас не верылі іншыя. Былі ў нашым акружэнні людзі, якія толькі смяяліся, маўляў, не дабіцца нічога без грошай і сувязяў у гэтай сферы, яшчэ і без музычнай адукацыі. А мы не здаваліся, спрабавалі прабіваць сабе дарогу. Потым Кірыл (Клішэвіч. — Аўт.) да нас прыйшоў. Працавалі на голым энтузіязме. Напачатку ўсё, што ўдавалася зарабіць, укладалі ў творчасць. Многа каманд тады пачыналі з намі і некаторыя з іх здаліся, зламаліся і адступіліся, вырашыўшы, што галоднае існаванне не для іх. З часам, дзякаваць Богу, на нашым шляху з'яўляліся добрыя людзі, якія падтрымлівалі. Яны сталі нашымі сябрамі, камандай.

Да таго, як мы атрымалі сваю першую значную ўзнагароду «Тэлепартацыя» (прэмія Першага музычнага канала, які вызначаў самы раціруемы кліп у эфіры), спадзявання на поспех не было. Сярод канкурэнтаў былі Анжаліка Агурбаш, Сярога і многія іншыя, але перамагла наша група. Тады нават мой бацька, які да гэтага пастаянна казаў: «Кідай дурное і ідзі на завод працаваць», — змяніў свае погляды на маё захапленне музыкай... У тым узросце і не балела нічога, а зараз ужо пачынаюцца таблеткі, балачкі. Аднак у любым узросце і часе ёсць сваё шчасце. Так, цяпер мяне робіць шчаслівым сям'я, сын, якому хутка ўжо пяць гадоў споўніцца. Чым старэйшым становішся, тым больш усведамляеш, што самае дарагое ў жыцці — гэта твае родныя і блізкія людзі. Мы з хлопцамі ў адным двары раслі, потым раз'ехаліся, а не так даўно зноў засяліліся ў адзін дом. Ходзім адзін да аднаго ў госці...

— А змяніліся неяк адносіны з тымі калектывамі, артыстамі, з кім у свой час пачыналі разам шлях на эстраду?

— Размовы пра зайздасць і зазнайства — меркаванне тых, хто назірае за эстрадай збоку. Бывае, тэлефануе чалавек, з якім некалі былі знаёмыя, і кажа: «Слухай, а давайце вы пад балконам у маёй дзяўчыны гадзінку паспяваеце! Будзе клёва, і яна парадуюцца». Я ў сваю чаргу не лічу такую сітуацыю правільнай, але нікому не патлумачыш сваёй пазіцыі. І тады пачынаюцца выказванні: «Вось вы зазналіся...» Пасля такіх выпадкаў ужо становішся менш адкрытым да незнаёмых людзей, таму што часам стасункі з імі становяцца непрыемнымі і недарэчнымі ў той ці іншай сітуацыі. А на ўзаемаадносінах паміж самімі артыстамі час і поспех ніяк не адбываюцца. З тым жа Віталікам Артыстам (салістам гурта «Без білета») і Валодзем Пугачам (лідарам J: Морс) у нас цудоўныя адносіны, і пры сустрэчы нам заўсёды ёсць што ўспомніць!

«Мы з хлопцамі ў адным двары раслі, потым раз'ехаліся, а не так даўно зноў засяліліся ў адзін дом. Ходзім адзін да аднаго ў госці...»

...З гуртом «Без білета» першае выступленне ў нас было адно на дваіх. Пашка ехаў аднекуль на аўтобусе і ўбачыў хлопца з барабанами. Гэта быў Віталь Артыст. У іх завязалася размова. Дамовіліся разам выступіць. Прызнацца, вельмі страшна было на тым першым канцэрце... Сцэнічнае хваляванне, яно правільнае, але як толькі ты робіш крок на сцэну, то адразу супакойваецца і ідзеш працаваць. Атрымліваеш задавальненне. А калі такога кшталту хваляванне праходзіць, то, мабыць, пара пакідаць сцэну. Нам кайфу яшчэ хапае!

— Вось ужо тры сезоны вы з'яўляецеся педагогам на тэлешоу «Акадэмія талентаў». На вашу думку, ці не ствараюць падобныя праекты ўяўлення пра імгненны поспех?

«Заставацца на сцэне столькі гадоў нам удаецца таму, што мы сябры. Мы верылі ў сваю задуму нават тады, калі ў нас не верылі іншыя.»

— На праект прыходзяць розныя хлопцы і дзяўчаты. Крыўдна, калі яны ідуць да нас, не адчуваючы часу, патрабаванняў рэчаіснасці. Ім здаецца, быццам злавів удачу за хвост і ўсё так і будзе. Але за прыгожым жыццём артыста хаваецца вялікая праца яго самога і каманды, якая побач з ім... Важна апынуцца ў патрэбным месцы ў спрыяльны час. Глядзіце, «Бітлз» сталі папулярнымі, калі з'явілася тэлебачанне. З прыходам інтэрнэту магчымасць паказаць сваю творчасць з'явілася ў тых, каму адмаўлялі ў ратацыі на радыё. З пачаткам «Фабрыкі зорак» на расійскім тэлебачанні пачалася эра такога кшталту тэлешоу. Уся краіна глядзіць на ўдзельнікаў, перажывае, шоу скончылася — і ты ўжо «зорка», якая дае канцэрты. Ад гэтага нікуды не падзецца, на жаль ці на шчасце. Зразумела, калі разбірацца, то не заўсёды гэта справядліва ў адносінах да тых, хто не мае магчымасці трапіць на экран, а гадамі не вылазіць са студыі...

— Стварэнне прадзюсарскага цэнтра Паўла Клышэўскага — для вас рост ці спроба сябе ў новым амплуа?

— Вядома, лягчэй быць проста артыстам, і калі б я ведаў, колькі нерваў забірае прадзюсарская праца, то ні за што не зрабіў бы такі крок. Але цікава сумяшчаць усё, хаця і не лёгка. Для мяне прадзюсарства — гэта рост. Паколькі ў асноўным я пішу песні для нашай групы, а яна мае пэўную канцэпцыю, то пры з'яўленні музычнага матэрыялу, які нам не падыходзіць, хочацца яго рэалізаваць. Таму падумаў і вырашыў зрабіць дзівочае трыя — так утварылася група «Cherry Lady». Потым на «Акадэміі талентаў» стаў працаваць з Лерай Зверавай. А не так даўно пачалі супрацоўнічаць яшчэ і з Анастасіяй Малашкевіч. Акрамя гэтага, у сацыяльных сетках нам пішуць артысты-пачаткоўцы, дасылаюць мне свае дэмкі...

— Ваш сын Максім працягвае ітарэс да музыкі?

— Яшчэ як! Дома пастаянна на гітары і на піяніна рвецца іграць. Дзіця слухае музыку і глядзецца ў інтэрнэце розныя выступленні. А на пытанне, кім хоча стаць, адказвае адназначна: «Буду спяваць, як тата!» Як бы ні складалася яго жыццё, я заўсёды падтрымаю. Сам вось вучыўся на інжынера-металурга, а стаў музыкантам.

— Як музыка змяніла вашу жыццё?

— Ведаеце, у нас ёсць тост: «Давайце вып'ем за музыку, якая нам жыццё паламала!» Я не ведаю, з чым можна параўноўваць нашу сітуацыю, але мы шчаслівыя людзі, бо для нас праца і любімае захапленне — гэта адно і тое ж!

Алена ДРАПКО.

ЧЫРВОНКА
ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №12

ад 19 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі газеты —

Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звезда».

Грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».

Дырэктар — галоўны рэдактар

КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Адказны за выпуск: рэдактар аддзела

Надзея НІКАЛАЕВА, рэдактар аддзела Сяргеі РАСОЛЬКА.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звезда».

Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Кантактныя тэлефоны: 292 44 12, 287 17 41.

e-mail: info@zyvazda.minsk.by

Газета адрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве

«Выдавецтва «Беларускі Дом друку».

ЛД №02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.041.

Нумар падпісаны ў 19.30 11.02.2015 г.

Юрий ПАЛЯКОУ:

■ Дыялог з пісьменнікам

«Літаратура — сацыяльны сейсмограф»

Удзельнікам XXII Мінскай міжнароднай выставы-кірмашу па традыцыі стала Расійская Федэрацыя. Пісьменнікі, кнігавыдаўцы з Масквы, Санкт-Пецярбурга і іншых рэгіёнаў суседняй краіны ладзілі прэзентацыі сваіх выданняў, арганізавалі творчыя сустрэчы. Надзвычай цікава і актуальна ў Год літаратуры, аб'яўлены сёлета ў Расіі, было пагутарыць з пісьменнікам, галоўным рэдактарам «Літаратурнай газеты» Юрыем ПАЛЯКОВЫМ, які таксама прыехаў у Мінск.

— **Юрый Міхайлавіч, ці знаходзіцца ў «Літаратурнай газетэ» месца культурнаму жыццю Беларусі?**

— Пэўны час мы стваралі праект, прысвечаны ў першую чаргу сучаснай беларускай літаратуры і культуры. І мабыць, былі адной з нямногіх культуралагічных пляцовак, на якой гэтая тэма развівалася і з якой расійскі чытач мог даведацца аб тым, што сёння пішуць беларускія пісьменнікі, што ідзе ў вашых тэатрах. На жаль, гэты праект пасля сотага выпуску не па нашай віне закрыўся. Аднак яго патрэбна ўзнаўляць, бо яго аднаўленне, зрощванне ў агульным эстэтычным полі не паспявае за зрощваннем нашай эканамічнай і палітычнай прасторы. А павінна быць надворот: звычайна спачатку культура намацавае агульныя пункты

дотыку. І гэты наводзіць на думку, што творчай інтэлігенцыі Расіі і Беларусі патрэбна напружыцца, каб гэтую мастацкую канвергенцыю ўзмацніць.

— **Якія тэмы хваляюць сучасных пісьменнікаў?**

— Цяпер пісьменнікаў хваляе гісторыя, мемуарная літаратура вельмі запатрабаваная. Мы сочым у газеце за кнігамі, якія карыстаюцца літаратурным поспехам, і заўважаем, што вельмі добра разыходзіцца палітычная публіцыстыка. Засулавалі па добрым рэалістычным рамане. З пачаткам, сярэдняй, з фіналам, каб памятаць галоўнага героя. Сучаснае пакаленне пісьменнікаў пачало шукаць новыя формы, не аваладаўшы традыцыйнымі. Гэта заўсёды дрэнна заканчваецца. Таму ўсё паступова

Фота Аляксандра ШАБЛЮКА

вяртаецца. У Расіі, напрыклад, дастаткова ўплывоў кірунак новага рэалізму, які нічога новага не адкрывае, а проста імкнецца вярнуцца на эстэтычны і вярбальны ўзровень савецкай літаратуры. Дарэчы, гэтая праблема стаіць і перад літаратурай, і перад кінематографам, і перад тэатрам. Бо, як заўважыў класік, пасля рэвалюцыі заўсёды настае варварызацыя. Гэта значыць, зніжэнне прафесіянальнага ўзроўню. Не важна дзе: ва ўрадзе, у міліцыі ці ў літаратуры. Цяпер мы імкнёмся вярнуцца на той узровень прафесіяналізму і дыялогу з чытачом, які быў у савецкай літаратуры. Натуральна, у яе найлепшых узорах.

— **Наколькі сучасны пісьменнік можа ўплываць на фарміраванне палітычнай свядомасці чытача, яго адносінаў да таго, што адбываецца навакол?**

— Трэба сказаць, што літаратура традыцыйна палітызаваная. Асабліва гэта тычыцца нашага славянскага свету. І пісьменнік заўсёды быў удзельнікам палітычнага працэсу. Калі літаратар кажа, што ён апалітычны, — гэта таксама форма палітычнай дзейнасці. У Расіі ёсць некалькі пісьменнікаў, якія вельмі сур'ёзна ўплываюць на палітычную свядомасць. Напрыклад, тыя ж Аляксандр Праханаў, Эдуард Лімонаў, з маладога пакалення Сяргей Шаргуноў. Гэтыя людзі сёння вельмі актыўныя: яны палітычныя гульцы, як гэта модна казаць.

— **Пісьменнікі ўмеюць яшчэ і прадбачыць тое, што адбудзецца праз некаторы час...**

— Пісьменнікі заўсёды нешта прадбачаць. Літаратура — сацыяльны сейсмограф, які прадказвае многія працэсы наперад. Прычым намнога раней, чым палітолагі. Калі б яны ўважліва чыталі познюю савецкую літаратуру, то не да-

вялі б да жаху савецкай перабудовы.

— **Літаральна па суседстве з выставай праходзіць сустрэча кантактнай групы па Украіне. На ваш погляд, наколькі важна тое, што гэта падзея адбываецца ў Беларусі?**

— Магчыма, гэта толькі супадзенне. Аднак, як казвае вопыт, у гісторыі ўсе супадзенні невыпадковыя. Па маім глыбокім перакананні, Беларусь якраз найбольш разумна з усіх былых рэспублік СССР выйшла з той сітуацыі краху і распаду. Найбольш аптымальным чынам. Дарэчы, гэта наступствы таго абсалютна неправавага і, я сказаў бы, злачынага развалу Савецкага Саюза, вынікам якога з'яўляюцца адкладзеныя на 20 з лішнім гадоў падзеі ва Украіне. І тое, што гэта абмяркоўваецца менавіта ў Беларусі, у якой найбольш пазітыўны вопыт, я лічу, глыбока сімвалічна. Упэўнены, што і палітычная мудрасць Прэзідэнта Беларусі, і гістарычная неабходнасць прымусяць знайсці выйсце з братазайчыга крывавага тупіка.

— **Наколькі гэты дыялог можа быць прадуктыўным**

на ўзроўні інтэлігенцыі розных краін?

— Раскол пачаўся менавіта з канфлікту інтэлігенцыі. Я вельмі добра памятаю апошнія з'езды Саюза пісьменнікаў, калі якраз на невярбальным узроўні пачаліся пэўныя разборкі кшталту «хто ты такі», «што нам рабіць разам», «паасобку будзем жыць лепш, чым у Швейцарыі», «наша літаратура найлепшая». Усё пачалося з пісьменнікаў. Яны і павінны дапамагчы ўладзе знайсці выйсце. Дарэчы, улада зноў пачала чытаць кнігі.

— **Якой будзе кніга будучыні? Поўнаасця электронная ці ўсё ж такі застаецца папяровы варыянт?**

— Ды якая розніца! Хоць на камяні высаяка, на папірусе драпаі! Галоўнае, каб гэта было было нас, добрай мовай, з запамінальнымі мастацкімі вобразамі і без постмадэрнісцкіх заклікаў забыць пра ўсё. Літаратура павінна вучыць жыць, выжываць і любіць жыццё. Інакш навошта мы прыходзім у гэты свет? Навошта такая літаратура, якая вучыць смерці і нелюбові?

Вераніка КАНЮТА

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

(о проекте строительства многоэтажного жилого дома, не относящегося к жилым домам повышенной комфортности с помещениями общественного и административного назначения и подземной гараж-стоянкой в квартале ул. Лынькова – П. Глебки – проезд Масюковщина)

системы с ул. Лынькова. Для жилого дома предусматривается система дымоудаления из общих поэтажных коридоров жилого дома, системы подпора воздуха в лифтовые шахты при пожаре. В здании запроектирована кольцевая сеть водопровода с установкой пожарных кранов. Каждая секция дома оборудована 2-мя лифтовыми установками грузоподъемностью 400 кг, 630 кг. Жилой дом оборудован домофонной связью.

Количество квартир в доме – 196 шт.
Общее количество квартир в секции № 1 – 98 квартир, из них:
- 28 – однокомнатных квартир площадью 50,27 м²
- 56 – двухкомнатных, в том числе:
- 14 квартир по 63,24 м²
- 14 квартир по 66,22 м²
- 7 квартир по 67,91 м²
- 1 квартира по 68,61 м²
- 11 квартир по 70,05 м²
- 2 квартиры по 70,55 м²
- 4 квартиры по 71,52 м²
- 3 квартиры по 71,85 м²
- 14 трехкомнатных квартир площадью 89,65 м²

Общее число квартир в секции № 2 – 98 квартир, из них:
- 28 – однокомнатных квартир площадью 50,27 м²
- 56 – двухкомнатных, в том числе:
- 14 квартир по 63,24 м²
- 14 квартир по 66,22 м²
- 7 квартир по 67,91 м²
- 1 квартира по 68,61 м²
- 11 квартир по 70,05 м²
- 2 квартиры по 70,55 м²
- 4 квартиры по 71,52 м²
- 3 квартиры по 71,85 м²
- 14 трехкомнатных квартир площадью 89,65 м²

Общее количество предлагаемых объектов долевого строительства:
Гражданам, не состоящим на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, для заключения договоров создания объектов долевого строительства предлагается всего 71 (семьдесят одна) квартира, из них:
- 21 однокомнатная за №№ 11, 17, 18, 24, 39, 46, 59, 66, 73, 74, 81, 87, 109, 116, 124, 130, 137, 166, 179, 193 и 194 общей площадью 50,27 м² жилой площадью 18,93 м²;
- 7 двухкомнатных за №№ 26, 54, 82, 108, 115, 164 и 171 общей площадью 63,24 м² жилой площадью 32,03 м²;
- 12 двухкомнатных за №№ 14, 21, 28, 63, 77, 120, 141, 162, 169, 176, 183 и 190 общей площадью 66,22 м² жилой площадью 31,73 м²;

- 4 двухкомнатных за №№ 30, 44, 125 и 167 общей площадью 67,91 м² жилой площадью 35,14 м²;
- 1 двухкомнатная за № 16 общей площадью 68,61 м² жилой площадью 35,14 м²;
- 4 двухкомнатных за №№ 34, 62, 76 и 135, общей площадью 70,05 м² жилой площадью 38,31 м²;
- 1 двухкомнатная за № 111 общей площадью 70,55 м² жилой площадью 35,14 м²;
- 3 двухкомнатных за №№ 86, 181 и 195 общей площадью 71,52 м² жилой площадью 35,14 м²;
- 4 двухкомнатных за №№ 90, 97, 184 и 191 общей площадью 71,85 м² жилой площадью 38,31 м²;
- 14 трехкомнатных за №№ 29, 43, 64, 71, 78, 92, 119, 126, 133, 147, 161, 168, 175 и 189 общей площадью 89,65 м² жилой площадью 51,60 м².

Для заключения договоров создания объектов долевого строительства предлагается всего 13 (тринадцать) административных помещений, расположенных на 1-м этаже, из них:

№ 1 – общей площадью 99,95 м²; № 2 – общей площадью 86,69 м²;
№ 3 – общей площадью 75,11 м²; № 4 – общей площадью 75,11 м²;
№ 5 – общей площадью 117,89 м²; № 6 – общей площадью 74,19 м²;
№ 7 – общей площадью 74,19 м²; № 8 – общей площадью 38,68 м²;
№ 9 – общей площадью 117,89 м²; № 10 – общей площадью 75,11 м²;
№ 11 – общей площадью 75,11 м²; № 12 – общей площадью 86,69 м²;
№ 13 – общей площадью 99,95 м².

Цены на объекты долевого строительства:

Стоимость одного квадратного метра общей площади жилого помещения для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий с учетом всех затрат и вознаграждения застройщика, составляет:

Для однокомнатных квартир – 1350 долларов США;
Для двухкомнатных квартир – 1300 долларов США;
Для трехкомнатных квартир – 1250 долларов США.

Стоимость одного квадратного метра общей площади для административных помещений с учетом всех затрат и вознаграждения застройщика, составляет – 1650 долларов США.

Действует система скидок. Первый взнос составляет 20 – 30% от общей стоимости квартиры и вносится в течение 10 (десяти) банковских дней с момента регистрации договора.

Оставшаяся сумма денежных средств вносится по согласованному сторонами графику. Платежи по договору создания объекта долевого строительства осуществляются с пересчетом долларового эквивалента в белорусские рубли по курсу, установленному Национальным банком Республики Беларусь

на день оплаты. Стоимость 1 кв. метра жилого помещения в долларовой эквиваленте является фиксированной до окончания исполнения договора.

Изменение цены объекта долевого строительства производится в одностороннем порядке по инициативе Застройщика в связи с определением фактической площади объекта долевого строительства по результатам технической инвентаризации РУП «Минское городское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» если установленная договором площадь объекта долевого строительства увеличится или уменьшится на 1 (один) процент и более.

Цена, определенная настоящей проектной декларацией на указанные в ней объекты долевого строительства, считается действительной по ним до момента опубликования новой декларации.

Права застройщика на земельный участок:

решение Минского районного исполнительного комитета (Минский райисполком) от 14 февраля 2013 г. №334 «О предоставлении в постоянное пользование земельного участка общей площадью 0,1484 га, и во временное пользование земельного участка общей площадью 0,5980 га для строительства и обслуживания многоэтажного жилого дома, не относящегося к жилым домам повышенной комфортности, с помещениями общественного и административного назначения и подземной гараж-стоянкой в квартале улиц Лынькова – П.Глебки – проезда Масюковщина»; свидетельство о государственной регистрации прав на земельный участок №500/1109 – 4512 от 15 марта 2013 г. и №500/1109 – 4513 от 15 марта 2013 г.

Элементы благоустройства:

Территория проектируемого объекта обеспечена непрерывной сетью благоустроенных пешеходных путей и зон, которая включает тротуары по основным направлениям движения пешеходных потоков. В местах пересечения пешеходных путей с проезжей частью устроены участки с пониженным бортом высотой не более 0,02 м для безбарьерного передвижения инвалидов, лиц, пользующихся креслами - колясками, престарелых и взрослых с детскими колясками. Предусмотрены парковки в количестве 2-х машиномест для спецавтотранспорта для инвалидов с нарушением функций опорно - двигательного аппарата, включая передвижающихся на креслах - колясках. Для маломобильных групп населения запроектированы пандусы и электромеханические подъемные платформы типа ПВ 450 («Гомельлифт», РБ).

Проектом предусмотрено полное благоустройство территории с организацией подъезда, парковками общей вместительности на 39 машиномест, подземной гараж-стоянкой на 16 машиномест, тротуаром для пешеходов, дорожки и площадки к жилому дому из бетонной плитки. На территории строительства жилого дома запроектирована площадка для чистки вещей, площадка для крупногабаритного мусора. Детская игровая

площадка располагается на близлежащей территории. Территория оборудуется малыми формами архитектуры.

Имущество передаваемое застройщиком дольщикам после ввода жилого дома в эксплуатацию:

помещение товарищества собственников, техподполье дома предназначено для размещения инженерных сетей, межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыши, технические этажи и подвалы, другие места общего пользования, несущие, ограждающие несущие конструкции, механические, электрические, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежилых помещений, элементов озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимости, служащие целевому использованию многоквартирного дома, поступают в общую собственность дольщиков.

Предполагаемый срок ввода многоэтажного жилого дома в эксплуатацию: 28 февраля 2016 года.

Договор строительного подряда: договор строительного генподряда №17-03/14 от 17.03.2014 г., заключен Застройщиком с обществом с ограниченной ответственностью «ИСМД-СтройСервис».

Порядок приема заявлений от граждан, желающих принять участие в долевом строительстве квартир:

По квартирам за №№ 28, 46, 59, 63, 71, 73, 82, 87, 116, 175, 181, 189, 193, 195, а также административным помещениям прием заявлений от граждан и юридических лиц осуществляется по месту нахождения ООО «КварталМЗС-Строй», г. Минск, пер. Козлова, д. 7 «Б», комн. 300, понедельник – четверг с 9.00 до 13.00, и с 14.00 до 17.00. Время приема предварительного согласования по телефону: велком 8029-171-02-40; гор. 299-55-28.

Застройщиком заключен договор №11/2 от 30.01.2015 г. с ОДО «Твоя столица-консалт» на оказание риэлтерских услуг (поиск дольщиков и заключение договоров долевого строительства), которое расположено по адресу: г. Минск, пр-т Независимости, 68 – 127.

Прием заявлений от граждан осуществляется по месту нахождения ОДО «Твоя столица-консалт»: понедельник – пятница с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00, кроме выходных и праздничных дней, тел. 215-00-31.

Для подачи заявления необходимо личное присутствие гражданина и его паспорт. Прием заявлений осуществляется до момента набора необходимого количества заявлений, соответствующего количеству продекларированных квартир.

Если гражданин, желающий принять участие в долевом строительстве, в течение пяти календарных дней с момента регистрации его заявления не явился для заключения договора и не сообщил об уважительных причинах неявки, его заявление на участие в долевом строительстве утрачивает силу, и ООО «КварталМЗС-Строй» оставляет за собой право заключить договор на заявленную квартиру с другим гражданином.

Условия ознакомления с объектом долевого строительства:

Ознакомиться с объектом долевого строительства и ходом работ по его строительству можно в офисе ОДО «Твоя столица-консалт», г. Минск, пр-т Независимости, 68 – 127, тел. 215-00-31, а также в офисе застройщика – ООО «КварталМЗС-Строй», г. Минск, пер. Козлова, д. 7 «Б», комн. 300, время приема предварительного согласования по телефону: велком 8029-171-02-40; гор. 299-55-28.

Информация о застройщике:
Общество с ограниченной ответственностью «КварталМЗС-Строй», расположенное по адресу: г. Минск, пер. Козлова, д. 7 «Б», комн. 300, режим работы: понедельник – пятница – 9.00–18.00, обед – 13.00 – 14.00, суббота, воскресенье, государственные праздники – выходной.

Зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 191702269 решением Мингорисполкома от 30.12.2011 г.

В течение последних трех лет застройщик не осуществлял строительство жилых домов.

Информация об объекте строительства:
Цель строительства – ввод в эксплуатацию объекта: «Многоэтажный жилой дом, не относящийся к жилым домам повышенной комфортности, с помещениями общественного и административного назначения и подземной гараж-стоянкой в квартале улиц Лынькова – П.Глебки – проезда Масюковщина».

Этапы и сроки реализации строительства:
Начало строительства жилого дома – 03 сентября 2014 г., нормативный срок строительства 19 месяцев.

Государственная экспертиза проектной документации:
экспертное заключение №166-8-2009, выданное 15.01.2009 г. и № 225-60/14 выданные 06.05.2014 г. Дочерним Республиканским унитарным предприятием «Глავгосстройэкспертиза по г. Минску».

Местонахождение строящегося многоэтажного жилого дома:

Местоположение объекта: г. Минск, Фрунзенский район, жилой дом в квартале улиц Лынькова – П.Глебки – проезда Масюковщина».

Характеристика строящегося многоэтажного жилого дома:

196-квартирный 15-этажный жилой дом, состоит из 2-х секций, с техподпольем и теплым техническим чердаком со встроенными помещениями товарищества собственников и помещениями общественного и административного назначения на 1-ом этаже. Крыша – рулонная с организованным внутренним водостоком. Отопление и горячее водоснабжение осуществляется от городских сетей. Система поквартирного отопления – горизонтальная двухтрубная. В качестве нагревательных приборов приняты стальные радиаторы. Регулировка теплоотдачи приборов осуществляется термостатическими вентилями с термомеханическими головками. Коммерческий учет тепла осуществляется теплосчетчиком, установленным в узле ввода теплоснабжения. Регулирование автоматического отпуска тепла осуществляется в тепловом пункте. Поквартирный учет тепла осуществляется индивидуальными счетчиками. Для поквартирного учета горячей и холодной воды предусмотрено на установку индивидуальных счетчиков. На каждую квартиру предусмотрен электронный многотарифный электросчетчик. Окна в доме из ПВХ-профиля с двойными стеклопакетами. Остекление лоджий выполняется из ПВХ-профиля с одинарным остеклением. Для организации кабельного телевидения и сети интернет проектом предусматривается прокладка волоконно-оптического кабеля (ВОКС) от существующего телекоммуникационного шкафа Минских телевизионных информационных сетей, расположенного по улице Лынькова до жилого дома с установкой оптических узлов. Телефонная сеть организована путем прокладки волоконно-оптического кабеля (ВОКС) от АТС Минских городских телефонных сетей до оптического шкафа дома, далее прокладкой оптоволоконных распределительных кабелей в квартиры. Транспортное обслуживание жилого дома предусмотрено от существующей транспортной городской

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	Лот № 1. Грузовой фургон тентовый «MAZ-5336A5-321», 2009 года выпуска, начальная стоимость лота 252 400 000 рублей.
	Лот № 2. Прицеп фургон тентовый «MAZ-837810-014», 2009 года выпуска, начальная стоимость лота 73 920 000 рублей
Собственник (владелец) имущества	ОАО «Витебский комбинат шелковых тканей» (г. Витебск, ул. М.Горького, 62, УНП 300082525)
Местонахождение имущества	г. Витебск, ул. М.Горького, 62. По всем вопросам, касающимся осмотра имущества, обращаться к зам. директора ОАО «Витебский комбинат шелковых тканей» (раб. тел. 0212-34-36-54)
Наличие обременений	Не имеется
Место (адрес), дата и время проведения торгов	Отдел принудительного исполнения управления принудительного исполнения Витебского облисполкома г. Витебск, ул. «Правды», 32, каб. 323 27 февраля 2015 года в 10.00
Справочная информация об организаторе торгов	Отдел принудительного исполнения управления принудительного исполнения Витебского облисполкома 210029, г. Витебск, ул. «Правды», д. 32, каб. 323. Судебный исполнитель Деревин Сергей Евгеньевич, тел. (0212) 60 09 09. Начальник отдела Бураков Игорь Вячеславович, тел. (0212) 60 09 75
Условия и порядок проведения торгов	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества на депозитный счет управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского областного управления ОАО «АСБ Беларусбанк», код 635, УНП 300002505 не позднее 16.00 часов 26 февраля 2015 года. Минимальная величина первого шага торгов – 5% стоимости лота. В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

13 марта 2015 г. в 16.00 состоится очередное общее собрание акционеров ОАО «Лунинецлес».

Повестка дня:

- Итоги финансово-хозяйственной деятельности общества за 2014 год и основные направления деятельности общества в 2015 г.
- Отчет совета директоров общества.
- Утверждение годового бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках общества за 2014 г.
- О выплате дивидендов и утверждение распределения прибыли и убытков общества за 2014 год.
- Утверждение основных направлений использования прибыли в 2015 году и первом квартале 2016 г.
- О материальном вознаграждении членов совета директоров и ревизионной комиссии.
- Избрание членов совета директоров и ревизионной комиссии.

Местонахождение ОАО «Лунинецлес»: Брестская обл., г. Лунинец, ул. Первомайская, 56.
Место проведения собрания: Брестская обл., г. Лунинец, ул. Первомайская, 56.
Время регистрации в день проведения собрания с 15.30 до 15.55. При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера — доверенность).
С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 03.03.2015 г. (с 10.00 до 16.00) по месту нахождения общества.
УНП 200251040 Совет директоров.

Согласовано Попечительский совет Фонда «Белый Аист»
Утверждено Правление Фонда «Белый Аист»

Отчет за 2014 год по использованию Благотворительным Фондом помощи детям «Белый Аист» своего имущества

№	Наименование сведений	Количество/ден. сумма бел. руб.	Примечание
1	Информация о количестве учредителей фонда	один	Усманов С.В.
2	Имущество, переданное учредителем фонда, а именно деньги	нет	
3	Поступления от проводимых в соответствии с уставом фонда мероприятий, а именно:		
	Акция «Новый телевизор малообеспеченной семье»	16 621 500 белорусских рублей	Передан матери – одиночке Голуб О.А.
	Акция «Новый телевизор к спутниковому телевидению для детей из детских домов»	16 621 500 белорусских рублей	Переданы ГУО «Вилейская специальная школа-интернат для детей с тяжелыми нарушениями речи»
	Акция «Новогодние подарки для детей из детских домов»	323 подарка Оценочной стоимостью 150 300 000 белорусских рублей	Переданы ГУО «Вилейская специальная школа-интернат для детей с тяжелыми нарушениями речи»
4	Доходы, полученные от осуществляемой в соответствии с уставом фонда предпринимательской деятельности	нет	
5	Иные не запрещенные законодательством Республики Беларусь поступления, а именно: пожертвования физических лиц, безвозмездная (спонсорская) помощь юридических лиц	109811559	
6	Информация об общей сумме расходов, понесенных фондом на достижение общественно полезных целей, указанных в уставе	64077187	
7	Информация о количестве унитарных предприятий, хозяйственных обществ, созданных фондом для осуществления предпринимательской деятельности, в том числе об участии фонда в таких юридических лицах	нет	

Директор Усманов С.В. УНП 194902950

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 2	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	- Капитальное строение, инв. № 431/С-13160 (назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – одноэтажное, сборно-щитовое административное здание), общей площадью 96,7 кв.м, Кореличский р-н, г.п. Кореличи, ул. Железняковича, 15; - капитальное строение, инв. № 431/С-25585 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – здание склада с гаражом), общей площадью 320,6 кв.м, Кореличский р-н, г.п. Кореличи, ул. Железняковича, 15-2
Земельный участок	Кадастровый номер 423355100001001019, площадью 0,2521 га (назначение – земельный участок для размещения объектов розничной торговли) по адресу: Кореличский р-н, г.п. Кореличи, ул. Железняковича, 15. Примечания: земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель: земельный участок, расположенный в охранной зоне линий электропередачи, код – 13,2, площадь 0,0028 га
Начальная цена продажи	311 200 000 (триста одиннадцать миллионов двести тысяч) белорусских рублей без учета НДС
Сумма задатка	31 120 000 (тридцать один миллион сто двадцать тысяч) белорусских рублей
Продавец	Кореличский филиал Гроднооблпотребсоюза, 231430, г.п. Кореличи, ул. 8 Марта, 28
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 41-98-34
Условия аукциона	Без условий
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 301 257 917 0017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225.

Аукцион состоится 26 февраля 2015 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209.

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; *юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь* – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица; *индивидуальным предпринимателем* – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; *юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь* – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленном организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов по названной аукционистом цене. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звезда» от 28.06.2014 г.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг), с 8.30 до 16.30 (пятница).

Последний день приема заявлений – 20 февраля 2015 г. до 15.00.

Телефон для справок: 41-98-32, 41-98-34 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ЗАПРАШАЕМ РАЗМЯСЦИТЬ РЭКЛАМУ Ё ГАЗЕЦЕ «ЗВЯЗДА»

Тэл./факс: (8 017) 287 17 79, 292 04 52.
E-mail: reklama@zviazda.by.

УВЕДОМЛЕНИЕ О СОЗЫВЕ ОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ ОАО «Старая фабрика»

Наблюдательный совет ОАО «Старая фабрика» извещает акционеров Общества о проведении очередного общего собрания акционеров

Собрание состоится 16 марта 2015 года в 11 часов 00 минут в помещении Общества по адресу: г. Минск, ул. Октябрьская, 19.

- ПОВЕСТКА ДНЯ:**
- Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2014 году.
 - Утверждение бухгалтерского баланса и направлений использования чистой прибыли за 2014 год. Утверждение дивидендов за 2014 год.
 - Утверждение направления использования чистой прибыли, которая будет получена в 2015 году.
 - Отчет наблюдательного совета и ревизионной комиссии о работе в 2014 году.
 - Утверждение условий материального вознаграждения членов наблюдательного совета и членов ревизионной комиссии.
 - Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.

Регистрация участников собрания будет проводиться в день проведения собрания с 10.30 часов до 11.00 часов. Акционерам необходимо иметь при себе документ, удостоверяющий личность, представителю акционера — доверенность и документ, удостоверяющий личность.

УНП 100640022 Наблюдательный совет ОАО «Старая фабрика»

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Гроднорайагросервис» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже одним лотом объектов недвижимого имущества, расположенных по адресу:

Гродненская обл., Гродненский р-н, Обуховский с/с, д. Котра, ул. Молодежная, 2, в составе:

Наименование	Инвентарный номер	Общая площадь
Площадка на 50 автомашин (проезд)	401/С-22130	общ. пл. покрытия 7485 кв.м
Открытая стоянка тракторов (проезд)	401/С-22131	общ. пл. покрытия 6919 кв.м
Подъездные пути (проезд)	401/С-22132	общ. пл. покрытия 5319 кв.м
СТО на 100 автомобилей	401/С-11650	1682,9 кв.м
Столярный цех	401/С-11656	1006,8 кв.м
Мастерские	401/С-11654	991,2 кв.м
Склад	401/С-11651	636,7 кв.м
Здание гостиницы	401/С-9639	661,3 кв.м
Здание административно-хозяйственное	401/С-11655	482,3 кв.м
Кафе-бар	401/С-9640	374,1 кв.м
Диспетчерская	401/С-11653	57,7 кв.м
Проходная	401/С-11652	131,3 кв.м
Автозаправочная	401/С-18230	12,5 кв.м
Трансформаторная подстанция	401/С-11657	40,6 кв.м
Сооружения благоустройства	401/С-22133	-
Канализационная сеть (ливневая)	401/С-22050	протяженность 183 м
Канализационная сеть (фекальная)	401/С-22049	протяженность 320,8 м
Тепловая сеть	401/С-22052	протяженность 58 м

в т.ч. оборудование: кран-балка 3т, инв. №5016; кран-балка подвесная, инв. №1856; ТРК Квантум-500, инв. №9990397; ТРК Квантум – 500, инв. №9990396, многолетние насаждения.

В технические паспорта капитальных строений в качестве составных частей и принадлежностей внесены отдельные сооружения благоустройства, элементы инженерных сетей.

Начальная цена с НДС 20% – 21 897 610 052 бел. руб.

Земельный участок пл. 8,6869 га, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для эксплуатации и обслуживания зданий, с установленным ограничением – водоохранная зона водных объектов (пл. 7,8135 га).

Задаток 5% от начальной цены лота перечисляется: резидентами РБ на р/с ОАО212343260010; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в ЦБУ №507 г. Минск ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа ЗАО «Центр промышленной оценки».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней после проведения аукциона.

Условия реализации объекта – вовлечение в хозяйственный оборот в течение трех лет с момента заключения договора купли-продажи.

Условия оплаты: если между продавцом и покупателем в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и порядку оплаты за объект, оплата стоимости имущества должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после проведения аукциона.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также порядок оплаты вознаграждения лица и возмещения суммы фактических затрат за организацию и проведение аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by.

Извещение о проведении предыдущего аукциона опубликовано в газете «Звезда» 10.01.2015

Аукцион состоится **27.02.2015** в 14.00 по адресу: г. Гродно, ул. Понемунская, 27. ОАО «Гроднорайагросервис».

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **25.02.2015** до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».

Тел.: +375 17 280 36 37; +375 29 183 69 71.
www.cpo.by. E-mail: auction@cpo.by

Правила Рекламной игры «70 лет чайного наслаждения»

1. Сведения об Организаторе:
Общество с ограниченной ответственностью «Ясрава», УНП 191548102 (далее — Организатор), зарегистрировано Решением Мингорисполкома от 16 ноября 2011 г.

Местонахождение Организатора: 220073, Беларусь, г. Минск, ул. Ольшевского, 22, пом. 13, к. 2.

2. Наименование Рекламной игры:
Настоящая рекламная Игра называется «70 лет чайного наслаждения» (далее по тексту – «Игра» или «рекламная игра»), проводится в соответствии с условиями настоящей Правил (далее по тексту – «Правила») с соблюдением требований законодательства Республики Беларусь без взимания с Участников Игры платы.

3. В настоящих Правилах нижеперечисленные термины имеют следующее значение:
Промостикер Рекламной игры (промостикер) – специальный промостикер Рекламной игры «70 лет чайного наслаждения», располагающийся на Игровом продукте;

Игровой продукт – товар, выпускаемый под товарным знаком JAF TEA, в целях стимулирования реализации которого проводится Рекламная игра и имеющий на упаковке специальный промостикер Рекламной игры «70 лет чайного наслаждения» и игровой купон внутри упаковки;

Игровой купон (купон) – карточка, содержащая Уникальный код под специальным защитным слоем, помещенная в упаковку Игрового продукта;

Уникальный код – цифровой код, который располагается на Игровом купоне Рекламной игры под специальным защитным слоем и который для участия в Рекламной игре необходимо зарегистрировать на сайте www.jaftea.by;

Порядковый номер участника – это номер, который присваивается участнику после регистрации каждого нового уникального кода.

4. Заинтересованное лицо
Заинтересованным лицом является: Унитарное предприятие «АЛБЕСТА-М», 223017, Минская обл., Минский р-н, аг. Гатово, ул. Металлургическая, 9А. УНП 690657626.

5. Участники Рекламной игры
Принять участие в Рекламной игре могут все граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие в Республике Беларусь, а также иностранные граждане и лица без гражданства, имеющие вид на жительство на территории Республики Беларусь и постоянно проживающие в Республике Беларусь.

В случае если в Игре принимают участие лица, не достигшие совершеннолетия либо ограниченно дееспособные лица, то участие таких лиц осуществляется строго в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь и настоящими Правилами, в т.ч. посредством их законных представителей.

Участником рекламной игры не может быть лицо, состоящее в трудовых отношениях с Организатором, супруг (супруга) такого лица, его близкие родственники, лица, находящиеся с таким лицом в отношениях свойства, члены комиссии Организатора, а также граждане, привлеченные на основании гражданско-правовых договоров для обслуживания Рекламной игры в любой форме и их супруги и близкие родственники.

6. Территория проведения Рекламной игры: Республика Беларусь.

7. Срок начала и окончания Рекламной игры:
Игра проводится в период с 15.02.2015 г. по 30.06.2015 г. (включая период розыгрыша и вручения призов).

8. Наименование товаров, в целях, стимулирования, реализации которых проводится Рекламная игра:

Чай «Jaf Tea» «GREEN TEA LEMON» цейлонский зеленый байховый с ароматом лимона 100г
Чай «Jaf Tea» «GREEN HILLS» китайский зеленый байховый (Зеленые холмы) 250г

Чай «Jaf Tea» «GOLDEN SUN (Золотое солнце) 450г (3*150г)
Чай Jaf Tea ROYAL LOTUS черный цейлонский байховый (Королевский лотос) 250г

Чай «Jaf Tea» «CEYLON ELEPHANT» черный цейлонский байховый (Цейлонский слон) 300г
Чай «Jaf Tea» «GREEN TEA JASMINE» китайский зеленый с жасмином 100г

Чай «Jaf Tea» «GREEN TEA APRICOT» цейлонский зеленый байховый с ароматом абрикоса 20*2г
Чай «Jaf Tea» «GREEN TEA APRICOT» цейлонский зеленый байховый с ароматом абрикоса 100г

Чай «Jaf Tea» «GREEN TEA PINEAPPLE» цейлонский зеленый байховый ароматом ананаса 20*2г
Чай «Jaf Tea» «GREEN TEA PINEAPPLE» цейлонский зеленый байховый ароматом ананаса 100г

Чай «Jaf Tea» «GREEN TEA EARL GREY» цейлонский зеленый байховый с ароматом бергамота 100г
Чай «Jaf Tea» «GOLDEN CEYLON» цейлонский черный байховый 100г

Чай «Jaf Tea» «GOLDEN CEYLON» цейлонский черный байховый 180г
Чай цейлонский черный «Jaf Tea «Golden Ceylon» пакированный 100*2 г.

Чай «Jaf Tea» «EARL GREY CLASSIC» цейлонский черный байховый 250г
Чай «Jaf Tea» «SENSATIONAL FRUIT MELANGE» цейлонский черный байховый ароматизированный ассорти 5 видов 20x2г

Чай «Jaf Tea» «SENSATIONAL FRUIT MELANGE» цейлонский зеленый байховый ароматизированный 20x2г (ассорти)
Чай «Jaf Tea» «EARL GREY CLASSIC» цейлонский черный байховый с ароматом бергамота 100г

Чай «Jaf Tea» «Приглашение» цейлонский крупнолистовой 300г
Чай «Jaf Tea» «MANGO BANANA» цейлонский черный байховый с ароматом манго и банана 100г

Чай «Jaf Tea» «GREEN TEA GUN POWDER» цейлонский зеленый байховый крупнолистовой 100г
Чай «Jaf Tea» «GUN POWDER» цейлонский зеленый байховый 250г

Чай «Jaf Tea» «JASMINE» китайский зеленый с жасмином 250г
Чай «Jaf Tea» «FRUIT MELANGE» цейлонский зеленый байховый ассорти 5 видов 20*2г

Чай «Jaf Tea» «GREEN TEA EXOTIC FRUIT» цейлонский зеленый байховый с ароматом фрукта соусап 20*2г
Чай «Jaf Tea» «GREEN TEA EXOTIC FRUIT» цейлонский зеленый байховый с ароматом фрукта соусап 100г

Чай «Jaf Tea» «FRUIT MELANGE» цейлонский черный байховый ассорти 5 видов 20*2г

Чай «Jaf Tea» «MAJESTIC» цейлонский черный байховый 20*2г

Чай «Jaf Tea» «Lemon» цейлонский черный байховый 20*2г(sunny lemon)

Чай «Jaf Tea» «Vanila & Strawberry» цейлонский черный байховый 20*2г

Чай цейлонский зеленый байховый «Jaf Tea» «Восторг» (Delight) 100г

Чай цейлонский черный байховый «Jaf Tea» «Восторг» (Delight) (Золотистый) 100г

Чай цейлонский зеленый байховый «Jaf Tea» «Восторг» (Delight) (золотистый) 100г

Чай цейлонский черный байховый «Jaf Tea» «Восторг» (Delight) 100г

Чай «Jaf Tea» «CELEBRIT» (Apricot) цейлонский зеленый байховый с добавками растительного сырья и с ароматом абрикоса 100г

Чай «Jaf Tea» «EXOTIC FRUIT» цейлонский черный байховый с ароматом фрукта соусап 100г

Чай «Jaf Tea» «CELEBRIT» (Эрл Грей) цейлонский черный байховый с добавками растительного сырья и с ароматом бергамота 100г

Чай «Jaf Tea» «EXOTIC FRUIT» цейлонский черный с лепестками экзотического фрукта 250г

Чай «Jaf Tea» «EXOTIC FRUIT» цейлонский черный байховый с ароматом фрукта соусап 20*2г

Чай «Jaf Tea» «FOREST FRUIT» цейлонский черный с ароматом лесных ягод 20*2г

Чай «Jaf Tea» «IRISH CREAM» цейлонский черный байховый с ароматом айриш крим 20*2г

Чай «Jaf Tea» «MAJESTIC» цейлонский черный байховый 100г

Чай цейлонский листовый черный «Jaf Tea Majestic» 250г (банка) (экслюзивная коллекция)

Чай «Jaf Tea» «MYSTIQUE» цейлонский байховый смесь черного и зеленого с жасмином 100г

Чай «Jaf Tea» «FOREST FRUIT» цейлонский черный с ароматом лесных ягод 100г

Чай «Jaf Tea» «MYSTIQUE» цейлонский байховый 250г (банка) (экслюзивная коллекция)

Чай «Jaf Tea» «IRISH CREAM» цейлонский черный байховый с ароматом айриш крим 100г

Чай «Jaf Tea» «GREEN TEA RASPBERRY» цейлонский зеленый байховый с малины 20*2г

Чай «Jaf Tea» «GREEN TEA STRAWBERRY & KIWI» цейлонский зеленый байховый с ароматом клубники и киви 100г

Чай «Jaf Tea» «GREEN TEA STRAWBERRY & KIWI» цейлонский зеленый байховый с ароматом клубники и киви 20*2г

Чай «Jaf Tea» «GREEN TEA STRAWBERRY & KIWI» цейлонский зеленый байховый 250г

Чай «Jaf Tea» «Jaf tea» зеленый с ароматом лимона, 250г (банка)

Чай «Jaf Tea» «MANGO BANANA» цейлонский черный байховый с ароматом манго и банана 20*2г

Цейлонский черный чай «Джаф Ти» с ароматом манго и банана, 250г (банка).

Чай «Jaf Tea» «MAJESTIC» цейлонский черный байховый 100*2г.

Чай «Jaf Tea» «MYSTIQUE» цейлонский байховый смесь черного и зеленого с жасмином 20*2г.

9. Призовой фонд Рекламной игры
Призовой фонд Рекламной игры формируется за счет денежных средств Заинтересованного лица в размере 220 695 000 (двести двадцать миллионов шестьсот девяносто пять тысяч) белорусских рублей. Призовой фонд рекламной игры включает следующие призы:

10. Порядок участия в Рекламной игре
10.1. Для участия в Рекламной игре необходимо в срок с 00.00 15.02.2015 г. по 31.05.2015 г. до 23:59 включительно:

10.1.1. купить любой Игровой продукт, имеющий на упаковке специальные промостикеры Рекламной игры, найти внутри купон с уникальным кодом;

10.1.2. стереть защитный слой на карточке и обнаружить Уникальный код;

10.1.3. зарегистрировать каждый Уникальный код на интернет-сайте www.jaftea.by (далее – Интернет-сайт)

– Участнику необходимо заполнить регистрационную форму, указав Уникальный код и данные об Участнике (фамилия, имя, отчество, почтовый адрес Участника: почтовый индекс (желательно), область (желательно), район (желательно), населенный пункт, улица, дом, корпус (при наличии), номер квартиры (при наличии), а также адрес электронной почты и номер мобильного телефона Участника.

10.1.4. Получить уведомление об успешной регистрации Уникального кода, а также порядковый номер Участника (0000001, 0000002, 0000003 и т.д.), который присваивается по дате и времени регистрации, и дату розыгрыша, в котором будет участвовать данный порядковый номер. Участник получает уведомление в диалоговом окне на странице регистрационной формы Интернет-сайта.

10.1.5. В случае если при регистрации Участник вводит 5 (пять) неверных Уникальных кодов в течение суток в поле ввода кода регистрационной формы на Интернет-сайте www.jaftea.by, данный Участник блокируется от участия в Рекламной игре на 24 часа. Если блокировка Участника происходит 3 (три) раза в период с 00:00 01.02.2015 г. по 31.05.2015 г. 23:59 включительно, данный Участник лишается права участвовать в Рекламной игре в дальнейшем;

10.2. Регистрация каждого нового Уникального кода осуществляется через заполнение новой регистрационной формы на Интернет-сайте www.jaftea.by.

10.3. Один Уникальный код может принимать участие в Рекламной игре только один раз. В том случае, если Уникальный код будет введен более одного раза, он будет приниматься только один раз по факту первого ввода Уникального кода.

10.4. Каждый Участник может принимать участие в Рекламной игре неограниченное количество раз при условии покупки Игрового продукта и выполнения требований, предусмотренных настоящими Правилами.

10.5. Участники при заполнении регистрационной формы на Интернет-сайте www.jaftea.by обязаны вводить достоверную информацию.

10.7. Организатор не несет ответственности за ошибки, допущенные Участниками Рекламной игры при вводе Уникального кода, и за достоверность сведений, указанных при регистрации на Интернет-сайте.

10.8. Организатор не вступает в спор в случае возникновения споров об определении принадлежности Уникального кода тому или иному лицу. Все участники должны сохранить упаковку и купон с уникальным кодом до окончания Рекламной игры.

11. Порядок проведения Розыгрыша призового фонда, порядок определения победителей Рекламной игры

11.1. Розыгрыш Призов пройдут по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, просп. Победителей 84, ТРЦ «ARENACity».

11.2. На каждый зарегистрированный Уникальный код Организатор оформляет одну карточку Участника, которая содержит порядковый номер участника.

12. Порядок проведения розыгрыша и порядок определения победителей, участвующих в розыгрыше призов.

12.1. Розыгрыш призов проводится 1 (один) раз 10 июня 2015 года в 17.00.

13. Механика проведения розыгрыша:
Все карточки, участвующие в данном розыгрыше, зачисляются в лототрон и перемешиваются, затем любой из членов комиссии последовательно извлекает из лототрона 10 (десять) карточек – так определяются победители данного розыгрыша.

Первые две карточки определяют обладателей двух туристических путевок в Шри Ланку с 12.07 по 19.07 (7 ночей), отель 3* на 2-х человек с оплаченным авиаперелетом в обе стороны и денежной суммы в размере 7 427 672 белорусских рублей.

Последние шесть карточек определяют обладателей шести Планшетных ПК на Windows PRESTIGIO Prestigio Multipad Visconte 2 3G, 10.1inch IPS 1280*800 display, 2GB+32GB, WIFI, 3G 1M front&5.0M rear camera, windows 8.1 и денежной суммы в размере 518 864 белорусских рублей.

14. Порядок уведомления победителей о результатах розыгрыша, порядок получения выигрыша

14.1. После проведения розыгрыша все Участники, ставшие победителями, уведомляются почтовым уведомлением и звонком по указанному Участником номеру телефона при регистрации на сайте в срок до 15 июня 2015 г.

14.2. Для получения призов Победители могут явиться в период с 10 июня по 30 июня 2015 года в будние дни с 11.00 до 18.00 в офис Организатора по адресу: г. Минск, Минск, ул. Ольшевского, 22, пом. 13 к. 2, предварительно связавшись с представителем Организатора по телефону горячей линии: +37529 791-76-07.

14.3. Победитель Рекламной игры, выигравший Приз, обязуется лично либо через своего законного представителя предоставить Организатору: а) паспорт – для граждан Республики Беларусь или вид на жительство на территории Республики Беларусь, б) Карточку с выигрышным Уникальным кодом с Игрового продукта.

14.4. В случае если Победителем Рекламной игры является несовершеннолетний Участник, Призы выдаются законному представителю (родителю, усыновителю, опекуну) при предъявлении паспорта гражданина Республики Беларусь/ вида на жительство на территории Республики Беларусь законного представителя и свидетельства о рождении ребенка (иного документа, подтверждающего представительство несовершеннолетнего лица).

14.5. В случае если Победитель не может получить Приз лично, Приз может получить его доверенное лицо по предъявлении своего паспорта (вида на жительство) и доверенности от Победителя, заверенной нотариально, также необходимо предоставить Карточку с выигрышным Уникальным кодом с Игрового продукта и упаковку Игрового продукта с промостикером.

14.6. Участники Рекламной игры, претендующие на получение Приза (выигрыша), обязуются заполнить и подписать все необходимые для получения выигрыша документы (в т.ч. содержащие обязательство по уплате на-

Таблица № 1 – Призовой фонд рекламной игры

Наименование	Количество шт.	Призовая стоимость, белорусских рублей	Всего, белорусских рублей
Туристическая поездка в Шри Ланку с учетом перелета с 11.07.2015 по 20.07.2015, отель 3* на 2-х человек на 7 ночей с оплаченным авиаперелетом в обе стороны + денежная сумма в размере 7 427 672 белорусских рубля	2	63 407 272	126 814 544
Туристическая поездка в Шри Ланку с учетом перелета с 11.07.2015 по 20.07.2015, отель 3* на 1-го человека на 7 ночей с оплаченным авиаперелетом в обе стороны + денежная сумма в размере 3 713 836 белорусских рублей	2	31 703 636	63 407 272
Планшетный ПК на Windows PRESTIGIO Prestigio Multipad Visconte 2 3G, 10.1inch IPS 1280*800 display, 2GB+32GB, WIFI, 3G 1M front&5.0M rear camera, windows 8.1 + денежная сумма в размере 518 864 белорусских рубля	6	5 078 864	30 473 184
Итого:			220 695 000

Общая сумма Призового фонда составляет 220 695 000 (Двести двадцать миллионов шестьсот девяносто пять тысяч) белорусских рублей и формируется за счет денежных средств Заинтересованного лица.

10. Порядок участия в Рекламной игре
10.1. Для участия в Рекламной игре необходимо в срок с 00.00 15.02.2015 г. по 31.05.2015 г. до 23:59 включительно:

10.1.1. купить любой Игровой продукт, имеющий на упаковке специальные промостикеры Рекламной игры, найти внутри купон с уникальным кодом;

10.1.2. стереть защитный слой на карточке и обнаружить Уникальный код;

10.1.3. зарегистрировать каждый Уникальный код на интернет-сайте www.jaftea.by (далее – Интернет-сайт)

логов, предусмотренных законодательством Республики Беларусь), предоставляемые Организатором Рекламной игры, а также иными лицами, уполномоченными Организатором (заявления, акты и т.п.).

14.7. Участники теряют право получения Приза и Приз остается в распоряжении Организатора в следующих случаях:

- если указана не полная или недостоверная информация при регистрации Уникального кода (п.10.1.3)

- если Приз не получен Участником в установленные Правилами рекламной игры сроки;

- с Победителем не удается связаться и уведомить о выигрыше из-за некорректных данных, указанных участником при регистрации Уникального кода;

- Победитель не выполнил полностью требования пунктов 14.3, 14.4, 14.5;

- Победитель предоставил письменный отказ от получения Приза.

14.8. Организатор не оплачивает Участникам Рекламной игры расходы, связанные с проездом к месту получения Призов.

14.9. Призы не подлежат замене. Выплата денежного эквивалента Призов не осуществляется. Ответственность Организатора по выдаче Призов ограничена исключительно вышеуказанным количеством и видами этих Призов.

14.10. Организатор Рекламной игры не несет ответственности за любые риски, связанные с повреждением Призов и их эксплуатацией, возникшие после передачи Призов Победителям.

14.11. При получении призов Победители несут все права и обязанности по уплате подоходного налога в бюджет Республики Беларусь. Начисление, удержание и перечисление подоходного налога проводится в порядке, установленном Особенной частью Налогового кодекса Республики Беларусь и осуществляется Организатором Игры.

Денежная часть приза удерживается Организатором для уплаты подоходного налога в установленном размере.

В случае изменения законодательства Республики Беларусь в период проведения Игры, влекущего увеличение размера подоходного налога, исчисляемого от стоимости полученного приза, Победитель обязуется самостоятельно исполнять все обязанности по уплате суммы превышения подоходного налога.

15. Комиссия по проведению Рекламной игры

15.1. Для контроля за соблюдением официальных Правил Рекламной игры, утверждением результатов, подведением итогов по результатам проведения Рекламной игры, рассмотрением спорных случаев, принятием решений по устным и письменным жалобам и замечаниям, возникшим при проведении Рекламной игры, Организатор создает Комиссию по проведению Рекламной игры в следующем составе:

Председатель Комиссии:
Бакунович Виктория Вячеславовна – индивидуальный предприниматель.

Члены комиссии:
1. Барковская Валентина Владимировна – и.о. директора общества с ограниченной ответственностью «Ясрава»;

2. Стельмах Александр Петрович – заместитель директора по правовым вопросам ООО «Медиа Крама»;

3. Азарушкин Виталий Петрович – начальник отдела маркетинга унитарного предприятия «АЛБЕСТА-М»;

4. Пирожков Александр Александрович – индивидуальный предприниматель.

16. Информация о Рекламной игре, публикация Правил Рекламной игры

16.1. Правила Рекламной игры подлежат опубликованию в газете «Звезда» до начала Рекламной игры.

16.2. Результаты Рекламной игры будут опубликованы в газете «Звезда» в срок до 30 июня 2015 г. включительно.

16.3. Имена победителей Рекламной игры будут размещены на Интернет-сайте www.jaftea.by на следующий день после проведения розыгрыша Призов.

16.4. Информацию о правилах и условиях участия в Рекламной игре можно получить на Интернет-сайте www.jaftea.by, а также по телефону горячей линии: + 37529 791-76-07. Время работы горячей линии: понедельник-пятница 10:00 – 17.00, кроме выходных и праздничных дней.

17. Прочие условия

17.1. Участие в Рекламной игре предполагает ознакомление и полное согласие Участников с настоящими Правилами и принятие на себя обязательств соблюдать все их условия и требования.

17.2. Факт участия в Рекламной игре означает, что ее участники соглашаются с тем, что их фамилии, имена, отчества, фотографии, видео-, аудио- и иные материалы о них могут быть использованы Организатором в любых рекламных и(или) информационных материалах, связанных с проведением Рекламной игры, без уплаты какого-либо вознаграждения участникам. Победитель Рекламной игры дает свое согласие на интервью в средствах массовой информации и съемку для рекламных материалов, подготовленных в связи с проведением данной Рекламной игры, без выплаты ему какого-либо вознаграждения. Все права на такие рекламные материалы принадлежат Организатору.

17.3. Организатор не несет ответственности за работу сети Интернет (например, плохое соединение с провайдером, поломки в сети и т.д.) и почтовых служб (сроки доставки письма с уведомлением о выигрыше).

17.4. Организатор не несет ответственности за невозможность связаться с Участником в случае недостоверной информации, предоставленной Участником.

17.5. Организатор оставляет за собой право произвести экспертизу купонов с выигрышными Уникальными кодами, предъявленных победителями Рекламной игры, для определения их подлинности. Все купоны с выигрышными Уникальными кодами, по которым получены призы, передаются Организатору и возврату Участникам не подлежат.

17.6. Споры между Организатором и Участниками Рекламной игры рассматриваются в порядке, предусмотренном законодательством Республики Беларусь.

Свидетельство № 2474 о государственной регистрации рекламной игры, зарегистрированной 18 ноября 2014 года Министерством торговли Республики Беларусь.

ОАО «РИП-АЧФА»,
находящееся по адресу: г. Минск, пр. Партизанский, 146а, к. 8,
приглашает на очередное общее собрание акционеров,
которое состоится 20 марта 2015 года в 14.00
по местонахождению общества.

В ПОВЕСТКУ ДНЯ ВКЛЮЧЕНЫ СЛЕДУЮЩИЕ ВОПРОСЫ:
1. Утверждение годовой отчетности за 2014 г.
2. Ликвидация общества.

С информацией, подлежащей утверждению на годовом собрании, можно ознакомиться по местонахождению.
УНН 101030607

ОТЧЕТ местного фонда «Правопорядок Заводского района г. Минска» об использовании своего имущества за 2014 г.

Учредителем Фонда является администрация Заводского района г. Минска. Поступления от проводимых в соответствии с Уставом Фонда мероприятий (безвозмездная (спонсорская) помощь, целевые поступления от организаций и предприятий района) составили **160 291 960** белорусских рублей.

Сумма расходов, понесенных Фондом на осуществление деятельности, направленной на содействие по обеспечению правопорядка, безопасности дорожного движения и других общественно полезных целей, указанных в Уставе Фонда, составила **168 606 253** белорусских рубля.

Фонд не является учредителем унитарных предприятий, участником в иных хозяйственных обществах, юридических лицах и коммерческих организациях.
УНП 194900098.